

KORD BREKER

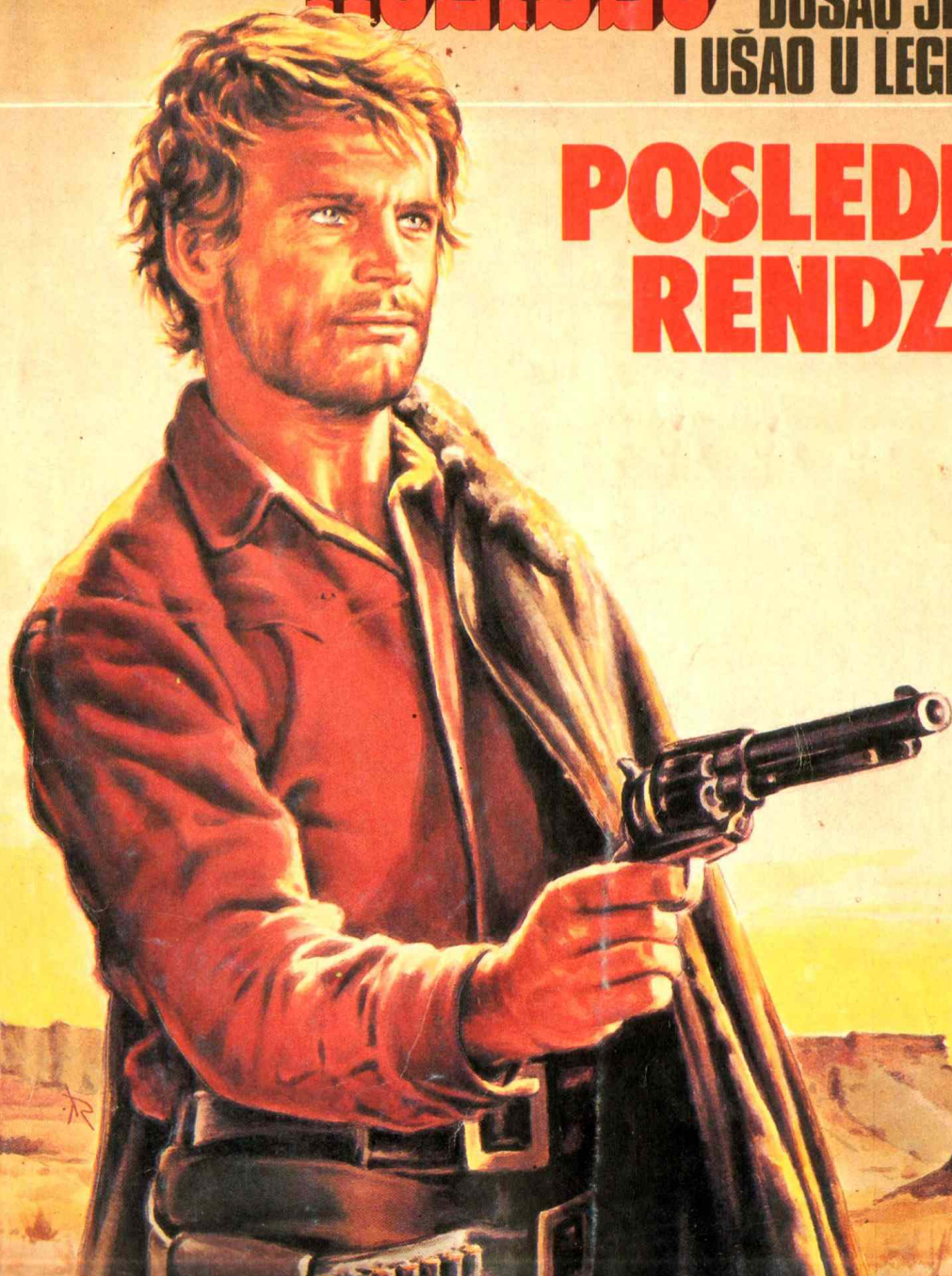
**DON
HOLIDEJ**

CENA 10 DINARA

BROJ 98

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

**POSLEDNJI
RENDŽER**

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 98.

KORD BREKER

poslednji rendžer

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA DOK HOLIDEJ

Broj 98

**Direktor i v. d. glavnog i odgovornog
urednika:**
Đorđe GROS

Naslov originala:
Cord Brecker
THE LAST FRONTIER

Recenzija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:
Zorka CIRIĆ

Korektori:
Margit HORVAT-HARANGOZO
Vilma BEKER-GACEŠA
Marija KEČEŠ

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Štampa: 1. VII 1980. godine

Tržište: 7. VII 1980. godine

Izdaje i štampa NISRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1; Direktor i v. d. glavnog i odgovornog urednika: Đorđe GROS; Naslov originala: Cord Brecker — THE LAST FRONTIER; Copyright by: The Cleveland Publishing CO. PTY LTD.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Već čitav minut uzalud se koprcala muha uhvaćena u paukovu mrežu razapetu na tavanici pored lanca na kome je visila petrolejka od prostog porcelana, ali joj nikako nije uspevalo da se oslobodi. Napinjala se, pokušavala da odlepi providna krila i zujala očajnički visokim tonovima kao davljenik, no njeni naponi samo su ubrzali tok sudbine. Vibriranje mreže privuklo je pažnju ugojenog crnog pauka i on se zadivljujućom brzinom i veštinom akrobate na konopcu približavao svojoj žrtvi. Dugačke, člankovite, dlakave noge pokrile su plen i ubrzo je zujanje prestalo.

Kakva rupa ovaj hotel i kakva rupa ceo grad Dezert Kat, pomislio je Holidej! Prešao je pola Divljeg zapada ali nigde nije bio toliko daleko od sveta kao ovde. Četvrt časa ili možda i više ležao je budan u postelji sa rukama zabačenim iznad glave i razmišljao o danima koji su prošli i onima koji dolaze. Nehotice je našao neku sličnost između sebe i muve u paukovoj mreži. Tačno! Svi su ljudi, pa i on s njima, uhvaćeni u mrežu života i sputavaju ih nagomilane želje i stremljenja, ponekad nužda, veoma često pohlepa za novcem i vlašću, drugim rečima, sve ono što postoji u ljudskim odno-

sima. I svakome neumitni crni pauk razočarenja donose kraj. Nekima pre, a nekima posle, tek, svi ljudi, sa neznatnim izuzetkom, shvate u jednom momentu da je život po sopstvenoj želji i receptu nemoguć.

Slično muvi koprcao se sinoć i onaj plavokosi momčić jedva potamnelih nausnica. Došao je sa tek primljenom platom i seo za sto verujući naivno da se na kocki može za tren oka steći bogatstvo. Izvesno vreme sreća ga je služila, ali kao većina drugih kockara iz strasti za dobitkom, ni on nije znao da prestane onda kada je najslađe. Posle prvih osmeha sreća mu je okrenula leđa i on je izgubio sve. Do poslednjeg centa. Dok se sećao njegovih široko otvorenih očiju i pogleda punog neverice prikovanog za prazan sto ispred sebe. Verovatno da će još dugo taj izraz neverice ostati u njegovim očima, jer život za svako živo biće, skriva neizmeran rezervoar iznenađenja. Ugasiće se tek kada u njemu budu uništene iluzije.

Iz misli ga je prenulo ravnomerno Bertino disanje. Ležala je pored njega usnula, lica zaparanog prvim borama tegobnog života. Još jedna muva u paukovoj mreži. Tragajući za nedoživljenom ljubavi, obrela se u Dezert Katu kao salunska za-

bavljačica. Kad shvati šta se s njom desilo biće kasno za povratak.

Napolju je dan već bio odmakao i ulična vreva je dopirala kroz spuštene kapke u polumračnu odaju. Bilo je vreme za ustajanje. Pokrenuo se, ali ga je Berta u tom trenutku zagrlila u snu.

— Mili — prošaputala je budna tek jednim krajičkom svesti. Ta reč je značila isto što i: ne idi, ostani pored mene. Doka je taj šapat podsetio na zujanje uhvaćene mušice.

Sklonio je njenu ruku sa svojih prsa i ostao. Bez žurbe se umio i obrijao, a posle toga obukao i pri-pasao kolt. Prethodno je uvežbanim pokretom okrenuo cilindrični magacin i proverio da je pun. Stavio ga je nazad u futrolu, i zagladivši rukom bujnu crnu kosu, stavio šepir na glavu.

Pogledavši još jednom uspavanu Bertu izašao je iz sobe.

Počinjao je nov dan.

•

Šepavi Kojot je nogom nabacio pesak preko zadimljenih ostataka ugašene logorske vatre i pojahao konja koji je čekao vezan za obližnji žbun. Računao je da je Dezert Kat udaljen dva časa jahanja i grlenim glasom naterao je konje da krenu. Za kratko vreme njegov noćasnji logor ostao je s one strane brdskog prevoja, a on je kroz proređeno žbunje kržljavog meskitovog drveta jahao niz brdo ka putu, koji je kao neka džinovska zmija vijugao kroz divljinu.

Prešao je dugačak put od Fort Vilijama i sada mu se njegov život

poslednjih nekoliko godina činio kao daleka prošlost, iako ga je od polaska na ovaj put delilo samo nekoliko dana. Ne bi mogao da kaže da žali za godinama provedenim u konjici u svojstvu izvidnika. Uživao je u takvom životu iako je život vojnog izvidnika bio naporan i često mučan, ali, došlo je vreme kada je osetio umor od primanja naredbi, pa je zaželeo da napusti službu u vojsci i sve ono što je s njom povezano, i da počne nešto po svojoj čudi. Niko se nije ljutio na njega kada je odbio da potpiše pristupnicu za sledećih pet godina. Naprotiv, onog dana kada je trebalo da napusti Fort Vilijam, major Emeri mu je pred postrojenom četom rekao da je vojsci služio s izuzetnim požrtvovanjem, umešnošću i hrabrošću i da je armija ponosna što je u svojim redovima imala takvog čoveka. Žao im je što ostaju bez njega i žele mu svako dobro u njegovom novom građanskom životu.

Saslušao je majorove reči sa dosta ponosa. Iskrene ili ne, one su ipak značile neko priznanje za mnogo truda, znoja, pa čak i prolivene krvi. Posle toga, pojahao je konja i pošao u nov život.

Put do Dezert Kata vodio je preko tri stepenaste poređane visoravni, dizao se u visinu do planinskih vrhova, a zatim se spuštao naniže u niz malih udoljica sa visokim crvenkastim stenovitim liticama i mekim peščanim tlom. Nije imao nikakvog posebnog razloga zašto se uputio baš u Dezert Kat ako se ne uzme u obzir činjenica da se nije mogao vratiti svom plemenu iz prostog razloga što pleme više nije ni postojalo, i da se

taj gradić nalazio na ivici dosta plodne široke oblasti sa priličnim brojem srednjih i većih rančeva. U novom životu, morao je potražiti i nov posao, za šta su farme i rančevi bili vrlo pogodni, ali, već na prvim koracima doživio je razočarenje. Na dva mesta pokušao je da dobije posao, ali oba puta bez uspeha.

Nema dovoljno posla ni za ljude koje ima, objasnio mu je jedan rančer kod koga je potražio posao. Dok se udaljavao, čuo je kako se taj čovek obraća onome pored sebe.

I da ga ima, ne bih primio jednog... Indijanca!

I u armiji se sukobljavao sa pojavom diskriminacije. U stvari, to je bilo jedino što mu je smetalo u Fort Vilijamu. Za neke vojnike, čak i za oficire, on je bio jedan običan bezvredni Indijanac. Bio im je dovoljno dobar kada ih je trebalo izvući iz zasede u pustinji, ali, nikako nije pripadao onoj vrsti ljudi sa kojima bi neki beli oficir dozvolio svojoj kćeri ili ženi da zaigra.

Dva časa su brzo prošla. Kada se pred njim ukazao Dezert Kat, sunce je pržilo kao užarena peć, a udaljeni planinski vrhovi poigravali su u vreloj izmaglici. Sam grad ležao je uglavljen u prolazu između visokih litica pored puta koji se blago peo prema plodnoj zaravni na severu, i spuštao prema pustinji ka jugu. Bio je to grad na granici dva sveta, baš kao što je Šepavi Kojot bio čovek dva sveta.

Uputio se u klanac i strogo uspravljene litice su se mršteći navlačile iznad njega. Došao je do zaključka da sunce obasjava Dezert Kat samo dok je visoko u zenitu. Sve ostalo

vreme dana visoke litice su blokirale pravac sunčanim zracima i na ulicama pravile hlad.

Šepavi Kojot je ujahao u glavnu ulicu. U gradu je vladao mir. Samo nekoliko neumornih kupaca kretalo se ulicom pored izloga, ali oni jedva da su mu posvetili pažljiviji pogled. Dezert Kat je bio raskrsnica puteva u toj pokrajini, sredokrača između pustinje i oblasti na visoravni i dolazak putnika svih vrsta nije bio ništa neobično. Ispostavilo se da u gradiću ima samo jedan salun sa blistavim nazivom „Zlatna kocka“, malo uvučen od glavne ulice u neposrednoj blizini dvorane za igranke. Tačno preko puta njega nalazila se trgovina mešovitom robom prislonjena uz zgradu šerifske stanice. Dizalo se tu još nekoliko poslovnih zgrada uključujući i banku, ali sem tih nekoliko pobrojanih građevina ostale zgrade bile su jedva malo bolje od kolibe, a neke su čak poticale od kola pretvorenih u kućice.

Sjahao je pred salunom i neprijetno šepajući stupio na trotoar. Približavajući se, čuo je zvuk raštimovanog klavira i osetio jak miris viskija i duvana. S obe ruke raskrillio je leptirasta vrata. Bio je to mali salun sa podom od dasaka posutim strugotinom. Dugačak barski šank pružao se duž zida, a ispred mesta za kasu nalazila su se dva stola za kartanje.

Polako je prišao baru i popeo se na visoku stolicu.

Blizu dva tuceta gostiju sedeli su tu i tamo, ali, većina ih je bila okupljena oko stolova za kartanje. Jedna salunska zabavljačica sedela je na kolenima jednog postarijeg kau-

boja koji je uspeo da se na nekoliko časova izvuče sa ranča. Dvojica gostiju koji su sedeli za jednim stolom u uglu, zapazili su dolazak Šepavog Kojota, i gledajući ga ispod oka počeli su da se došaptavaju. Još jednom, kao što mu se uostalom često događalo u prisustvu belaca, Šepavi Kojot je osetio zebnju u duši. Uprkos njegovoj vojničkoj bluzi i šeširu, jasno se videlo da je Indijanac. Koža mu je bila gruba, bronzane boje, a nos istaknut i malo povijen, što je bila jasna odlika Indijanca. Nešto duža crna glatka kosa provirivala mu je ispod šešira; a visoko isturene jagodice jasno su otkrivale da su mu preci slobodno jahali savanom. Uz to bio je građen nalik na pripadnike svog plemena, tako da je po svemu, crtama lica i telesnoj građi ostavljao utisak karakterističan za ratnike iz plemena Komanča.

Šepavi Kojot nikada nije prikrivao svoje poreklo, nikada se nije odricao svojih predaka. U stvari, bio je ponosan na krv koja je tako žestoko pulsirala u njegovim venama. Bilo mu je samo žao što su dva sveta, njegov svet i svet ovih ljudi ovde, toliko daleko jedan od drugoga. Sedeći ovde pored bara, ta razdaljina mu se činila neizmerno velikom.

— Reci, — promrmljao je konobar.

— Viski.

Izvadio je iz džepa četvrt dolara. Uprkos petogodišnjem angažovanju u vojsci, nije uspeo da uštedi novaca. Plate izvidnika bile su slabe, naročito izvidnika Indijanca. Nekoliko desetina dolara koje je imao pri polasku iz Fort Vilijama bile su na

izmaku, i to je bio još jedan razlog zašto je hitno morao da nađe neki posao.

— Stani Brite! — Obratio se konobaru mršav, koštunjav čovek za stolom u uglu. — Nemoj da ga poslužiš.

Konobar je slegnuo ramenima i Šepavi Kojot se okrenuo da dočeka čoveka koji mu je prilazio. Bio je to čovek srednjih godina, mršav kao osušen bor, ćelav, očiju vodnjikavih i upalih u očne dupije, bolesnički bledih ruku i prstiju koščatih kao u kostura. Koraćao je krupnim naglašeno čvrstim koracima kao čovek koji je želeo da pokaže da je gazda ili gospodar saluna. A možda je to stvarno i bio, pomislio je Šepavi Kojot u sebi.

— Ja sam Lefarž — rekao je čovek iz ugla, zastavši kod prvog reda stolova sa rukama arogantno podbočenim na kukove. — Ja sam vlasnik ovog saluna.

— Poručio sam viski, — rekao je Indijanac. — Imam novac da platim.

— Nema sumnje da imaš — sad svaki šljam ima novca. Osmehnulo se Lefarž. — Ali, ja imam svoja pravila... i ne dozvoljavam Britu da ih pogazi.

Konobar je zagonetno ćutao i Indijanac je zapitao. — Kakva pravila?

Lefarž ga je odmerio od glave do pete, zadržavajući se duže na vojničkoj bluzi, pantalonama ukrašenim rojtama od jelenske kože i istoj takvoj futroli za revolver.

— Od prvog momenta kad si ušao ovamo, odmah sam znao da si vašljivi, smrdljivi Indijanac.

Šepavi Kojot se trgao.

— Da... to nije bilo ni teško. Uvek sam govorio da je Indijance lako osetiti po mirisu... tačnije rečeno po smradu.

Šepavi Kojot je besno stisnuo vilice, a uprkos tamnoj koži primetilo se da je planuo crvenilom. Lefaržov postupak je bio najružniji primer slepe predrasude sa kojom se ikada sukobio. Ljudi su obično šapatom govorili iza leđa, a neki smeliji su čak znali i da dobace neprijatne primedbe, ali, vlasnik saluna je bio otvoren, bezobzirno direktan. Kojot je osećao da mu na licu izbija izraz mržnje.

— To je tačno, bledoliki — uspeo je da savlada bes Šepavi Kojot. — Ja sam Komanč.

— Možda i nisi baš sasvim Komanč — iscerio se Lefarž zlobno. — Možda ima i tuđe krvi u tebi.

— Šta misliš bledoliki? — zapitao je Komanč, otvorenog pogleda.

— Možda je u vigvamu tvoje prljave majke prenoćio neki šumski lovac... ili još gore neki kučkin sin melez.

Šepavi Kojot je žmirnuo i iz tankih proreza njegovih očiju sevnula je smrt. Takvu uvredu nije nikada čuo, pogotovu ne od vremena kada je postao izvidnik u konjici. Ljudi su respektovali uniformu koju je nosio, bez obzira na njegovo poreklo. Ovo sada bilo je najcrnje od svega što je doživeo. Upotrebio je svu snagu da bi se savladao.

— Ja imam svoje zakone — nastavio je Lefarž. — U ovom salunu nijedan Indijanac ne može da bude uslužen pićem. I to je dobro za vašu šugavu sortu. Još nisam video nijed-

nog Indijanca koji podnosi piće kao čovek... a ne verujem da bi ti bio neki izuzetak.

Šugavi Kojot se okrenuo konobaru. Za njega je pitanje biti uslužen ili ne, postalo pitanje života ili smrti. U toj maloj čašici viskija krilo se poniženje celog jednog naroda.

— Daj mi viski — rekao je promuklo.

Konobar je slegnuo ramenima. — Žalim — rekao je i nabrao obrve.

— Hoćeš li da se čistiš, Indijanče? — prevaleo je Lefarž preteći preko usana. — Ili da dovedem dvojicu momaka koji će te izbaciti napolje?

Gosti u salunu bili su očigledno podeljenih simpatija. * Neki od njih delili su Lefaržova osećanja. Za njih, svako u čijim je žilama tekla indijanska krv bio je niže biće od čoveka. Pojedini su se još uvek sećali dana kada su Komanči, urlajući bojne pokliče, u divljem jurišu kao vetar, uništavali na ulicama Dezert Kata sve na šta su nailazili. Drugi su, pak, bili umorni od Lefaržovih ispada, gadila im se njegova neljudska zagriženost. Ali, nisu se usudivali da pomognu Šepavom Kojotu. Ako bi to učinili, rizikovali su da im neko prikepi etiketu da su prijatelji i zastupnici Indijanaca!

Lefarž je skupio pljuvačku u ustima i odjednom pljunuo Šepavom Kojotu u lice. Dok se rukavom brisao, Komanč je video podrugljivo iscerenu masku vlasnika saluna. Pretećeg izraza lica pošao je prema njemu i Lefarž je povikao za pomoć. No, nije bilo vremena za pomoć. Kafedžija je posrnuo od udarca pesnice u lice, i kada se Komanč ustremio prema njemu, dva snažna

čoveka grubog izgleda koji su sedeli za Lefaržovim stolom pojurili su između stolova prema njemu. Šepavi Kojot je zadao jedan aperkat Lefaržu i sa zadovoljstvom ga je gledao kako uz potmno prasak svom težinom udara o zid. Odmah zatim dvojica snagatora su se sručili na njega. Jedan od njih je bio krupan mišićav čovek sa crvenim spljoštenim nosom, a drugi dosta visok i punačak s ušima širokim kao lišće karfiola.

Komanč je dograbio jednu stolicu. Iako nizak rastom, i naoko kržljiv, Šepavi Kojot je bio čvrst, mišićav i dosta snažan, a uz to je svaki njegov udarac polazio od srca stegnuto mržnjom. Ta mržnja izbijala je iz vrcavog sevanja njegovih očiju i glasnog škrgutanja stisnutih zuba. Svom snagom je zamahnuo stolicom i mišićavi napadač se sagnuo da izbegne udarac, ali, nije se sagnuo dovoljno brzo. Uz parajući tresak stolica se od udarca u glavu, raspala na komade, i mišićavi se stropoštao na strugotinom posut pod. Glavu i lice mu je oblila krv.

U tom trenutku je drugi napadač skočio na Šepavog Kojota i obojica su posrnuli i naleteli na jedan sto. Napadač je zadao Komanču udarac pesnicom po ustima i od siline udarca i njihove težine sto se srušio. Krv je oblila Komančove razmrskane usne, a istog trenutka kad se našao na podu, protivnik mu je kolenima pritisnuo grudi.

No, žilavi Šepavi Kojot je uspeo da se otkotrlja ispod pritiska kolena i napadač je zamahnuo flašom koja se našla na podu. Flaša je pogodila Komanča u obraz, i staklo se raspr-

snulo. Žestok bol je prostrelio Šepavog Kojota i on je riknuo od besa. Skočio je na noge i pognute glave kao bizon jurnuo je na protivnika. Od udarca glavom u stomak napadač se zateturao unazad, a Šepavi Kojot je taj trenutak iskoristio da mu zada udarac u lice. Krv je lila iz razbijenog nosa.

Šepavi Kojot je zadao još jedan udarac u pleksus, zatim jedan udarac u vrh brade i nasilnik se pručio na pod.

Uzaludna bi, ipak, bila sva žilavost i hrabrost malog Komanča da u kritičnom momentu nije dobio pomoć koju nije ni tražio. Sam je mogao da izađe na kraj sa Lefaržom, pa čak eventualno i sa jednim njegovim snagatorom. Ali, protiv dvojice protivnika nije bilo u njemu dovoljno snage i pre ili kasnije, Šepavi Kojot bi doživeo masakr posle koga verovatno više ne bi mogao ni da odšepa iz Dezert Kata. Na njegovu sreću, pomoć je došla u odlučnom času, baš kad je bila najviše potrebna.

Našavši se na podu, Lefaržov plaćenik se mašio rukom za pištolj. Zanimljivi borbenim žarom, Komanč nije primetio taj pokret, jer je sa druge strane prema njemu nasrnuo drugi siledžija.

— Ostavi taj pištolj! — začuo se nečiji dubok zapovednički glas.

U podnožju stepeništa koje je vodilo na sprat, stajao je visok vitak čovek crne kose odeven u kicoški doterano tamno odelo sa svetlim prsnikom, koje je krasila svilena mašna živahne boje. Stajao je mirno nekako gospodstveno kao da stvari ma i ljudima oko sebe ne pridaje nikakav značaj, a ipak je iz njego-

vog držanja izbijala neka čvrstina, nešto što je njegovim rečima davalo neoborivi autoritet. No, izgleda da Lefaržov revolveraš nije dovoljno ozbiljno shvatio upozorenje, jer je potegao revolver zatežući istovremeno palcem obarač.

— Pazi Džoe — doviknuo je Lefarž, ali bilo je već kasno. Njegove reči zaglušio je pucanj kolta, a odmah zatim i pucanj Džoevog pištolja. Međutim, hitac iz Holidejevog kolta došao je delić sekunde ranije, tane se zarilo u revolveraševu ruku i metak iz njegovog pištolja je otišao u pod. Jaučući od bola, nasilnik je ispustio revolver.

Lefaržovi prsti nemoćno su stisnuli kožni opasač.

— Šta se ti mešaš? — Izustio je vlasnik saluna gušći se od besa. Nije primetio znake očima koje mu je šanker upućivao.

— Morali biste da pripazite na vaš jezik, mister Lefarže — opomenuo je Holidej vlasnika saluna tihim ali pretećim glasom. — Ne volim kad me neko oslovljava sa „ti”. To pravo imaju samo moji prijatelji i to više nemojte sebi da dozvolite, jer ja uvrede mogu da oprostim samo jedanput — dodao je proprativši svoje reči mračnim pogledom.

Ruke obešene niz telo Džoe je stajao pored Lefarža i stenjao. Krv je kapala iz smrskane šake.

Holidej je mahnio revolverom prema Lefaržu.

— Recite vašem konobaru da Šepavom Kojotu natoči viski — naredio je.

Lefarž je opsovao sebi u bradu, ali je crna cev kolta preteći zjapila prema njemu. Kukavica u duši, on se plašio da Holidej može i da opali.

— Brite — prosiktao je najzad — čuo si šta je rekao.

Čuvši svoje ime, Komanč se trgao i pogledao upitno Holideja. Plamen mržnje u njegovim očima se ugasio.

— Bledoliki zna moje ime? — progovorio je.

— Kako ne bi znao najboljeg izvidnika u Fort Vilijamu. Bio sam tamo pre godinu dana kad se major Emeri vratio iz pohoda protiv Jastrebove Kandže. Ti si bio izviđač u toj ekspediciji, je li tako?

— Bledoliki ima dobro pamćenje. Sad se i ja sećam čoveka koji je u salunu „Huget” igrao karte. Možda je trebalo da ostanem tamo — rekao je uzimajući viski sa uglačanog šanka. Jednim gutljajem progutao je tečnost i grgotanje viskija čulo se u nemoj tišini koja je zavládala.

Sledećeg momenta, leptirasta vrata su se raskrilila i na ulazu je zastao šerif. Obuhvatio je pogledom scenu, zadržao se delić sekunde na Lefaržu i Šugavom Kojotu i videvši Džoevu ranjenu ruku shvatio sve.

Zatim se njegov pogled zadržao na Doku Holideju.

— Sklonite taj revolver mister! — graknuo je zapovedničkim glasom. — Ja sam ovde zadužen za baratanje oružjem.

Holidej je spazio metalnu zvezdu na šerifovim prsima i pažljivo osmotrio njegovo stoički ozbiljno lice uokvireno bakenbardima. Zatim je lagano vratio revolver u futrolu.

— Nemam ništa protiv, samo je trebalo da dođete malo ranije. Ja sam Džon H. Holidej — rekao je Dok, i pokazavši rukom na Šepavog Kojota nastavio odmerenim glasom

— a ovaj čovek je iz plemena Komanča i zove se Šepavi Kojot.

Šerif je podozrivo osmotrio Doka.

— Vi ste pucali?

— Da. Nije bilo drugog izbora.

— Hm — dunuo je šerif kroz nos — to ćemo videti. Šta se desilo.

— Slučajno sam od početka bio prisutan — rekao je Holidej smeškajući se — pa otuda znam sve šta je za vas interesantno. Ovaj čovek...

— Ne pitam vas, mister — brecnuo se šerif. — Vi ćete dati iskaz kasnije.

— Ne sumnjam da vi dobro znate zakone, šerife, ali znam ih i ja. Pre nego što mi uskratite pravo da govorim, morate mi reći za šta me optužujete. A dotle ću vam reći da je ovaj čovek došao u salun i zatražio piće. Lefarž je naredio konobaru da ga ne posluži i odatle je sve počelo.

— Zbog jednog pića? — rekao je šerif tmurno i klimnuo glavom.

— Ne baš samo zato. Gost je ostao uporan, pa je vlasnik saluna poslao protiv njega dvojicu snagatora da ga izbace. Počela je tuča u kojoj su Lefaržovi plaćenici izvukli deblji kraj. Onaj sa ranjenom rukom je potegao revolver... Šepavi Kojot nije imao ništa u rukama... a ja ne volim kad neko tek tako poteže. Interveniso sam...

— On je Indijanac — iscerio se Lefarž prkosno. — Imao sam pravo da zabranim da Indijanac bude poslužen pićem. Ja sam ovde gazda.

— Pokušali su da me izbace, šerife! — rekao je Komanč gromkim glasom koji je podsećao na njegov maternji jezik, upirući pogled na

dvojicu napadača i Lefarža. Šepavi Kojot nikada neće dozvoliti da ga neko izbaci. Niko i nikada. Kad mi odgovara, ja odem sam, ali ne podnosim silu.

— Ni ja — umešao se Holidej. — U tome se slažem sa Šepavim Kojotom.

— Uhapsite ga šerife — zakreštao je Lefarž. Remetio je mir i red u ovom gradu. I njega takođe — dodao je upirući prst na Holideja. On se umešao da pomogne izgredniku i ranio mog čoveka...

— Komanč nije kriv za incident! — umešao se prkosno jedan od prisutnih, neki kauboj u iznošenom odeću, ali očigledno još uvek netaknutog osećanja časti. — Imali su pik na njega već od početka, čim je ušao unutra. Čovek je samo branio sebe i svoja prava!

— A kakva prava ima jedan prljavi Indijanac? — rekao je Lefarž upućujući kauboju pogled koji bi ga usmrtio, ako bi bilo moguće ubiti nekoga pogledom.

— Nisam se umešao zato što kao ni ostali, nisam želeo da dođem u sukob sa tvojim gorilama Lefarže — rekao je kauboj. — Ali neka me nosi vrag ako i dalje budem sedeo i gledao kako ovog čoveka dižu na vile zbog nečega što si ti izazvao. Ovaj stranac je pravilno interveniso i sramota me je što je to učinio on, a ne neko od nas ovdašnjih. Ti si kriv za sve Lefarže i sada si besan što je ispalo onako kako nisi želeo.

— Ti — šerif je mahnuo glavom prema Šepavom Kojotu. — Je li ono napolju tvoj zelenko?

— Jeste. Zašto?

— Tako sam i mislio. Otkuda ti ono vojničko sedlo i bisage.

— Zaslužio sam ih. Bio sam izvidnik u konjici.

— Hm. Indijanče, bojim se da ćeš to morati i da dokažeš. Ima više načina da se dođe do vojničkog sedla i bisaga. Jedan od tih je onaj koji se odigrao kod Litl Big Horna.

— Šepavi Kojot govori istinu — umešao se Holidej. — Slučajno sam prošle godine bio u Fort Vilijamu gde je on služio pod komandom majora Emerija. Jamčim vam da je na pošten način došao do tog sedla.

Šepavi Kojot je zahvalno pogledao Holideja.

— Lefarže — obratio se šerif vlasniku saluna. — Maločas si pitao kakva prava ima ovaj čovek? Pa, mogu da ti kažem da ima isto toliko prava kao svaki od nas... možda i više. Ako je bio dovoljno dobar da služi u armiji — onda je dobar da bude uslužen u tvojoj krčmi... ovim otrovom koji ti nazivaš viskijem. — Zatim se obratio Komanču. — Pij Šepavi Kojote... a posle toga idi kuda ti drago.

Komanč je rukom mahnio konobaru da mu naspe još jedan viski. Spustivši na tozgu srebrni dolar uzeo je čašu i srknuo oporu tečnost. U Lefaržovim očima gorela je vatra neutoljive mržnje, i on je neprijateljski odmerio šerifa pogledom.

— Zažalícete za ovo šerife! — grmnuo je. — Uskoro će izbori, pa ćemo se onda videti.

— Nemoj mi pretiti, Lefarže — upozorio je Lefarža čovek sa zvezdom.

Šepavi Kojot je pokupio sa tegze vraćeni novac i bez reči izašao. Tre-

nutak kasnije, kada je u salunu nastao žagor, šerif je prišao Holideju koji je još stajao u podnožju stepenica.

— Ako se ne varam, mister, o vama sam već čuo ponešto. I da budem iskren to što sam čuo više je rđavo nego dobro. Ali, ja ne verujem mnogo u priče.

— Eh, znate kakvi su ljudi. Pričaju svašta — osmehnuo se Holidej.

— Znam, imao sam dosta prilika to da shvatim. Ali, nije to glavni razlog što sam vaše reči primio zdravo za gotovo — rekao je šerif i zadenuo palce za opasač.

— Nego?

— Vajat Erp. Sreo sam ga pre dve godine, posle onog obračuna u Helfaksu. Vajat mi je mnogo pričao o vama.

— Lepo od vas, ali, nije bilo neophodno da stanete na moju stranu — rekao je Holidej. — Celog života sam se nalazio u sličnim situacijama.

Šerif je sa razumevanjem klimnuo glavom. — Dužnost je dužnost.

— Znam. Na zalost, ljudi su svugde isti — rekao je Dok. — Ne vole one koji su od njih drukčiji... bilo da se razlikuju po boji kože, religiji, načinu života ili nečem drugom...

— Vajat Erp mi nije rekao da ste pored ostalog i filozof. Ja sam šerif Bil Pik.

Pružio je ruku i Holidej je prihvatio.

— Možda se pitate zašto sam se umešao i stao na stranu jednog Indijanca, kako neki znaju da kažu? Pa, mislim da delite moje mišljenje. Svi ljudi imaju ista prava ako su podjednako časni, poštteni i vredni.

Sem toga, Holidej se osmehnuo reznirano — ja sam pomalo avanturista i kad trojica napadnu jednog čoveka, ja sam obično na strani slabijeg. To je moja slabost.

— Čudno, donekle je i sa mnom isto — rekao je šerif. Baš mi je milo da je Lefarž dobio po rogovima. On je nasilnik... i čovek koji ne bira sredstva da dođe do cilja.

— U svakom slučaju hvala vam šerife.

Bil Pik je klimnuo glavom. — Jeste li ovde u prolazu?

— Zavisi. U svakom slučaju, neću ostati dugo.

— Ne znam koliko će vam se isplatiti. U ovom kraju nema mnogo ljudi koji imaju novaca i sklonosti za kocku. No, to je vaša stvar. Ipak, upozorio bih vas na jedno.

— A šta je to?

— Bolje bi bilo da vaše sklonosti prema slabima ne ispoljavate dok ste u Dezert Katu. Jedna afera je dovoljna. Više sličnih događaja moglo bi uznemiriti građane a to bi me nateralo da nešto preduzmem. Ne verujem da bih smeo da vam ponovo progledam kroz prste.

— Trudiću se da se uzdržavam, šerife. Bar dok sam u Dezert Katu.

Šerif Pik je dotakao prstom obod šešira i izašao. Ne osvrćući se na besne Lefaržove poglede, Holidej je seo u ugao za jedan sto zastrt zelenom čojom. Poručio je pivo i iz srebrne tabakere odabrao jednu mrku havanu cigaru. Odbijajući guste kolutove dima počeo je da slaže pasijans. Trebalo je protraćiti vreme do večere.

II

Sposobnost kaplara Rasa Doua da iskoristi povoljnu situaciju došla je do izražaja u toku vožnje dok se dilažansa poigravajući i škripeći kotrljala putem prema Dezert Katu. Držao je voljenu devojkicu zagrljenu u naručju, upijajući svoje usne u njene, a pošto su njih dvoje bili jedini putnici nije morao da brine o pogledima radoznalih očiju.

Devojka mu nije pružala nikakav otpor, mada joj nije bilo udobno na tvrdom drvenom sedištu dilažanse koja se kotrljala, ljuljala i odskakivala na rupama izlokanom drumu.

Malo pomalo neprimetno joj je skinuo njen plavi šeširić sa kačiperno dignutim obodom, otkao šnalu koja joj je držala kosu i pustio da joj se loknaste duge vlasi raspu po naramenicama putnog ogrtača.

— Nema više! — rekla je jedva došavši do daha i pritisnula prst na njegove žudno otvorene usne kada ju je najzad pustio.

— Oh... Emi! — protestovao je kaplar.

— To... to je krajnje ružno ponašanje, Rase. — Kaplar nije bio siguran da li se devojka šali ili misli ozbiljno. — Najzad, mi još nismo venčani!

— Ali, bićemo venčani sutra u ovo doba! — podsetio je Ras Dou devojku uljulkanu u njegovom naručju.

Pri pomenu tako bliskog venčanja, Emi je uzdahnula. Poznavala je Rasu nešto više od dve godine, a upoznala ga je kada je njegova četa došla u Dezert Kat na prolazu iz garnizona Fort Komanč. Njegov de-

čacki mio i prijatan lik naveo je da se na prvi pogled zaljubi, i od tada je Ras postao stalan posetilac Sandersonovog ranča koji se nalazio nedaleko od Dezert Kata. Emi je otputovala u Fort Komanč da bi se tamo upoznala sa Rasovim ocem koji je u svojstvu vojnog inspektora došao da izvrši inspekciju garnizona, i sada je Ras pratio njenom domu, gde je trebalo da se venčaju. Svečanosti venčanja inspektor adiutant na žalost, nije mogao da prisustvuje. Odsustvo je dobio samo Ras i to samo nedelju dana. Posle toga morao je da se vrati u Fort Komanč.

— Rase — rekla je Emi odjednom, digavši pogled do njegovog prostodušnog, suncem i vetrom opaljenog lica, koje su krasile tvrde karakterne usne i čvrsta, energična vilica. — Moramo li mi baš da živimo u tvrđavi Komanč.

— Šta? — zapitao je momak iznenađeno, ne shvatajući suštinu pitanja.

— Hoću da kažem... to je u redu, ali...

— Ja sam vojnik, Emi — rekao je Ras ozbiljno. To se ne može ničim izmeniti. Ako se udaš za vojnika, onda moraš živeti tamo gde je on stacioniran a u mom slučaju to je tvrđava Kort Komanč...

— U vezi s tim, palo mi je na pamet, Rase... pa eto, zar ti baš moraš uvek da budeš vojnik?

Ras se namrgodio. — Šta te je navelo na tu pomisao?

— Devojka je prinuđena da razmišlja — priznala je Emi. — Ona voli dom, neko mesto gde može da se nastani i ostane tu zauvek. Ima i drugih poslova i zanimanja, Rase.

Tata kaže da bi ti pomogao da pokušaš sa malim rančom...

— Gajenje stoke? — izgovorio je tu reč kao da želi da nešto ispljuje. Očigledno da mu je sama pomisao na zanimanje rančera izgledalo bljutavo.

— Šta imaš protiv života na ranču? — zapitala je.

— Paaaa... ništa! Jedino što je život u vojsci bolji. Odlučio sam da karijeru stečem u vojsci, Emi. Zar ne shvataš?

— Shvatam samo da ću kao žena vojnika morati dosta da se mučim — odgovorila je Emi revoltirano. — Zar nije mučenje to što ću moći samo da te poljubim na rastanku kad polaziš negde u pohod i što nikad neću znati da li ćeš se sa tog pohoda vratiti živ?

— Paaa... čuj — presekao ju je Ras odlučno. Moram da ti kažem jednu stvar. Nikada neću biti rančer. Ni po koju cenu. Vojska mi je u krvi. Ona je moj život!

— Da li ti je možda u krvi i ubijanje — zapitala ga je očekujući potvrđan odgovor.

— Šta bi to trebalo da znači?

— Rase, ti umeš da govoriš samo o tvojim vojničkim poduhvatima, o krstarenjima odreda, o tome kako ste do zemlje sravnili indijansko naselje...

— Oni to zaslužuju. Đavolski dobro zaslužuju.

— Naselja?

— Prokleti smrdljivi Indijanci!

— Zar u naselju nije bilo žena i dece?

— Aha. Žena. Dece. Meleza. Svakojakog pomešanog šljama... Emi, bila je to odmazda.

Diližansa je prošla ispod jedne velike sumorne stene koja se nisko nadnosila nad kolovoz i izašla na ravan put.

— Pre bih rekla osveta — dodala je devojka i stresla ramenima kao kad se čovek nečega grozi.

— Ti divljaci su napali našu patrolu. Morali smo da im pokažemo da ne mogu činiti takve stvari i ostati nekažnjeni.

— I zbog toga ste zbrisali celo naselje... ljude, žene, decu! — rekla je sa gnušanjem.

— Da — potvrdio je Ras kratko. — Moraćeš se priviknuti da primaš takve stvari, Emi.

Osetila je da su je njegove ruke čvršće stegle oko ramena.

— Nemoj da se prepiremo — promrmrljao je približavajući svoje lice njenom.

— Dobro — prevalila je s napomom preko usana. — Oprosti mi Rase.

Baš je bila budala, pomislila je. Od prvog momenta je znala da je on vojnik, pa ipak ga je uprkos tome zavolela. Sada je bilo previše kasno da ga izmeni. Bilo je kasno da izmeni i bilo šta drugo. Jednostavno, morala je da ga prihvati onakvog kakav je.

Emi je približila svoje usne njegovim, i Ras je svojim usnama obuhvatio njena usta rumena kao raspukla trešnja. Privukao je bliže sebi i izgubljena u zanosu tog poljupca Emi je zaboravila sve o čemu su govorili maločas. Činilo joj se da je jedino važno da će biti njen.

Diližansa je nastavila da se kotrlja minutima koje zaljubljeni nisu primećivali. Spojeni usnama i va-

trom ljubavi izgubili su pojam o vremenu.

Odjednom je Ras otrgao svoje usne.

Uz škripu točkova i zveket opreme diližansa se zanjihala i naglo zaustavila u obliku prašine.

Ras je proturio glavu kroz prozor da bi video šta je uzrok tog iznenadnog kočenja.

Nekih pedesetak metara dalje put je zatvaralo pet konjanika poredanih jedan pored drugoga. Kad je diližanska stala, oni su kao pokretna prepreka pošli prema diližansi.

— Do sto...

— Rase — uznemirila se Emi — šta je to?

— Banditi. Mislim da su banditi.

— Dok je govorio, otkopčao je sigurnosni kaiš na futroli vojnog revolvera na njegovom bedru. — Dolaze prema nama.

Vozač kola se sagnuo prema sedištu i nadneo glavu iznad prozora. — Pokušaću da okrenem konje i da pobegnem! — rekao je tiho. — Držite se!

Zahvaljujući velikom prisustvu duha, vozar je uspeo da zaustavi kola dosta ispred mesta zasede. Sada je nameravao da pokuša da im pobegne. Banditi su međutim mamuzama poterali konje u trk prema diližansi koja se okretala. Odjeknuo je hitac iz dvocevke. Bič je preteći pukao, i vozar je iz sveg glasa počeo da proklinje konje. I Ras Dou je već imao revolver u ruci. Palcem je zategao obarač revolvera ne obraćajući pažnju na Emi koja je bleđa u licu drhtala na sedištu.

Činilo im se da je čitava večnost prošla dok se teška diližansa okre-

nula u suprotnom smeru. Odjeknula su još dva hica, a u međuvremenu su se banditi približili na tridesetak metara udaljenosti.

Ras je opalio iz revolvera. Tane je okrnulo najbližeg bandita i pljesnulo na stenu iza njega. Sada je niz brzo ispaljenih hitaca iz revolvera nadvisio resko pucanje biča. Diližansa je škripeći krenula iz mesta kližeći točkovima po ravnom tlu, konji su zastenjali i diližansa je za minimum vremena uhvatila brzinu. Skrenula je iza okuke i uputila se u pravcu nagnute stene pored koje su maločas prošli. Banditi su punim trkom jurili za beguncima, približavajući se svakog trenutka sve bliže. Zgrčen na prednjem sedištu vozar je svom snagom bičem šibao znojem okupanu zapregu.

Odjednom se jedan bandit kao iz vedra neba našao pored diližanse. Emi je vrisnula videći ga da nišani „vinčesterkom”. Puška je planula dva puta. Sa krova diližanse začuo se krik i vozar se mlitavo skljkao na svom sedištu. Konji su nastavili da jure punim trkom, a topot njihovih kopita i tutanj diližanse raznosili su se prerijom kao grmljavina.

— Rase... — zaustila je devojkica plačnim glasom.

— Smakli su ga... ubili su voza-
ra — povikao je Ras Dou promuklo. — Pokušaću da se kroz prozor popnem na sedišta i...

— Ne! — zgrabila ga je grčevito za mišicu. — Ne, ubiće i tebe!

Emi je videla da su ih banditi stigli i da su sa svih strana opkolili zahuktalu diližansu. Primetila je da jedan od njih goni svog konja ka

prvom paru konja u zaprezi. To je video i Ras. Podigao je revolver da nanišani, ali mu je ruka klonula. Sa petoricom ljudi pored sebe takav potez bi bio potpuno besmislen. Bio bi ravan samoubistvu, a u ovom momentu, Ras je želeo da živi.

Emi je bojažljivo pogledala konjanika koji je jahao sa njene strane u blizini diližanse, no, oblak prašine joj je zaklonio vidik. Bandit koji je hitao do vrha zaprege dohvatio je uzde konja predvodnika i diližansa je odmah usporila brzinu. Malo zatim točkovi su se zaustavili i voza-
revo telo se skljkalo sa sedišta na prednjem delu diližanse u prašinu pored kola. Prašina se potom razila i putnici su, oko sebe ugledali petoricu maskiranih ljudi.

Ras je spustio revolver na sedišta i pripremao se da siđe iz diližanse kad se jedan od napadača nisko sagnuo u sedlu i otvorio vrata. Videvši iznad maske par podmuklih očiju duboko usađenih u očne duplje, Emi je vrisnula uplašeno.

— Daj mi taj revolver, čoveče — rekao je bandit odsečno.

Kroz prozor na drugoj strani, promolila se cev puške uperena u Rasovu glavu.

Ras je oprezno uzeo revolver sa sedišta i predao ga banditu.

— Pogledaj dobro, Same, — začuo se opet zapovednički glas. — Proveri je li to ona!

Na prozoru se pojavilo drugo maskirano lice. Prodornim očima, za koje se Emi maglovito činilo kao da su joj poznate, to lice se zagledalo u nju.

— Da, to je ona, mis Emi Sander-

son — rekao je maskirani prigušenim glasom.

— Ko... ko ste vi? — prošaptala je Emi.

— Saznaćete kad za to dođe vreme, gospodice — rekao je bandit koji je uzeo Rasov revolver. — Kad se vratimo u logor, skinućemo maske, pa ćete moći da nas osmotrite koliko vam volja.

— Kad se vratite u logor? — prasnulo je Ras. — Šta do vruga hoćete time da kažete? Ako je ovo pljačka, onda uzmite ono što želite i pustite nas da odemo!

— Nije ovde ni mesto ni vreme za obuku regruta, oficirčiću, niti momenat da nam izdaješ naredjenja šta da radimo — rekao je bandit pogledavši uniformu. — Činjenica je da ovo nije obična pljačka diližanse. Ne, ser! Mi ćemo povesti mis Sander-son na jedno malo putovanje.

— Đavola ćete vi povesti!

— Bolje bi bilo da držiš gubicu zatvorenu, oficirčiću! Ti nam nisi potreban!

— ŠTA?

— Tačno to? — Cev puške našla se na Rasovoj slepoočnici. — U stvari, ako samo pisneš, otpevao si svoje za sva vremena! Jesi li shvatio?...

— Molim vas... — počela je da preklinje Emi. — Ako ovo nije pljačka šta je onda?

— Malo neplanirano putovanje za vas, madmazel — nasmešio se cinično jedan bandit. — Vaš prijatelj oficirčić može da pođe da vam pravi društvo.

Zaprepašćena i preplašena, Emi je čula kako se jedan bandit penje na vozarevo sedište. To je zaista bila

otmica! Šta je drugo moglo da bude? Napadači su znali njeno ime. Proverili su da li je u kolima zaista ona, zahvaljujući tome što je jedan bandit znao kako izgleda. Sve je bilo unapred planirano, to se više nije moglo sumnjati... ali zašto, na to pitanje nisu imali odgovor.

Ras je, koliko mu je položaj dozvoljavao, pokušavao da bandite navede da promene nameru. Nudio im je da uzmu sve stvarčice od vrednosti. On je pri sebi imao novaca. Mogu ga uzeti i otići bez straha da će ih neko goniti, samo neka ih ostave tu gde su.

Ali, bandit koga su ostali nazivali Sem, samo se nasmejao.

— Ne rasipaj uzalud prazne reči, oficirčiću! Nama nisu potrebne sitne parice!

— Šta onda želite sa mis Sander-son? — ostao je uporan Ras Dou.

— Sve u svoje vreme oficirčiću!

Negde pored kola neko je počeo da izvikuje naredbe. Vozarevo telo je odvučeno do jedne isturene stene i gurnuto u jarugu. Već se moglo čuti zujanje mušica koje su doletele privučene prisustvom leša. Diližansa je uz jak trzaj krenula napred, a jedan od napadača, mršav čovek pakosnog izgleda uskočio je u diližansu i seo nasuprot zarobljenika. Revolver je uperio na Rasa.

— A sada vas dvoje budite lepo mirni i dobri. — Prevaljao je kroz maramu koja mu je prekrivala lice. — Ako se budete lepo vladali bićete živi i zdravi kad stignemo na mesto opredeljenja.

— A gde je to? — upitao je Dou.

— Čekajte pa ćete videti.

Ras je proturio glavu kroz prozor. Zaprega je odvukla diližansu sa trase puta i kretala se u pravcu zapada prema otvorenoj pustinji. Iza njih, dvojica konjanika ravnali su lisnatim granama brazde i tragove koje su točkovi diližanse i konjska kopita ostavljali u pesku. Cilj im je bio da zametnu trag. Kada se diližansa ne pojavi u Dezert Katu, potera će poći u potragu i trebalo je onemogućiti da je nađe. Diližansa je morala nestati bez traga.

Ras je odmeravao pogledom maskiranog bandita koji je sedeo preko puta njega. Podmukle banditove oči nisu se skidale sa njega.

Nije mu rekao ništa, ali Ras se nije ni najmanje dvoumio šta je pravi razlog otmice. Emin otac je bio vrlo bogat čovek, jedan od najmoćnijih i najuticajnijih u celoj oblasti. On neće štedeti ni vremena ni novaca da svojoj kćeri jedinici kupi slobodu. Otmica je dakle, bila izvedena zbog ucene.

— Rase! — prošaputala je devojka kroz suze.

— Da?

— Onaj... onaj što se zove Sem... sad sam se setila ko je on! One njegove oči! Ja... mislim da nikada neću zaboraviti te oči! On je... mislim da je on do skoro radio kod tate na ranču. Tata ga je otpustio zbog laganja i lenjosti. A sada evo... bojim se da će se osvetiti na meni.

Čvršće je stisnula Rasovu ruku kao da će joj dodir uliti hrabrost i snagu. Bandit koji je sedeo preko puta njih digao je čizme na sedišta i zavalio se na naslon sedišta.

— Vi ste izgleda inteligentan posmatrač, zar ne? — Zacerekao se bandit podrugljivo. — Prepoznali ste, dakle, Sema! Pa dobro... nas ostale ne poznajete. Sve sem jednog... a on neće dolaziti u naš logor do kraja vašeg boravka, ili možda čak i kasnije. Ali, njega sigurno poznajete! Verujem da ga poznaje svaki čovek u Dezert Katu i na ranču vašeg tatice!

Diližansa je zalazila sve dublje u divljinu. Do tog časa drum je bio ostao već daleko iza njih, ali dvojica konjanika su i dalje nastavljali da brišu trag točkova i kopita. Posle još pola milje diližansa se prekotrljala preko jednog dugačkog nevisoko uzdignutog grebena koji je izvirivao iz pustinjskog peska i pružao se do u nedogled kao neka džinovska vena. Sam greben i prostor iza njega brazdala su u nepravilne redove prirodom poređena stara stabla pamukovog drveta, koja su, budući bez lišća, štrčala prema nebu nekako ružno ogoljena.

Emi je uzdrhtala. Nikada nije volela pustinju. Za nju, pustinja je bila neprijateljski raspoložena, bezosećajna, čak zla.

Više je volela plodni ranč svog oca sa beskrajnim jutrima zelene trave koja se pod vetrom talasala kao more. I samo putovanje diližansom kroz negostoljubivu pustaru činilo je nervoznom i nespokojnom. Sada, budući da su je vodili i čeljust pustinje kao zarobljenika, bila je upaničena. Njen svet, civilizacije, sigurnost, sve se to svakog minuta udaljavalo sve dalje i dalje. Udaljavala se u mračnu neizvesnost, u su-

ret nedokučivoj sudbini u vlast tih ljudi koji su čekali u zasedi ne zbog diližanse, ne sa namerom da opljačkaju putnike, već da bi uhvatili nju.

Pribila se bliže uz Rasa u želji da iz njega izvuče snagu i njoj toliko potreban osećaj sigurnosti. Kao da oseća za čim devojka čezne, Ras je obgrlio rukom. Banditove oči zažarile su se u ciničan podsmeh.

— Koliko još imamo da putujemo? — zapitao je Ras.

— Oh, promrmljao je bandit kroz nos — mislim da ćemo putovati ceo dan i dobar deo noći!

— Vodite nas baš u pustinju?

— Mnogo pitaš. Recimo, jednostavno da idemo na jedno mesto gde nas nikakva potera, ni vojna patrola, ni lovac na ucene, niti bilo ko drugi ne može naći!

Suze su još jednom počele da naviru u Emine oči. U grudima joj se nešto steglo, nešto čvrsto kao kamen od koga je osećala da će potonuti u vrtlog bez dna. Već je u sebi šaputala da nikada više neće videti svoje roditelje, svoj dom i prijatelje i da više nikada neće šetati travnim valovitim pašnjacima odevog ranča. Silom su ih vodili negde u neko zabačeno od boga zaboravljeno mesto, gde će, imala je strašan osećaj, biti osuđena da umre.

— Evo ih dolaze! — povikala je misis Lusi Sanderson stojeći iza zavesom zaklonjenog prozora dnevne sobe.

Homer Sanderson je potrčao da se pridruži svojoj ženi pored prozo-

ra. Ona je na tom mestu nepomično stajala već čitav čas, čekajući u sobi osvetljenoj slabom drhtavom svetlošću jednog kandila. Na licu su joj se ocrtavali strah i zabrinutost. No, sada je, zajedno sa približavanjem oblaka prašine na putu koji je vodio od grada, zrnce nađe počela da klija u njenom srcu.

Našli su je! Mora biti da su je našli! Diližansa nije mogla jednostavno da nestane kao dim! Uveravala je sebe da za zakašnjenje mora da postoji neko logično objašnjenje. Slomljeni točak ili osovina, uganuće noge konja iz zaprege, bolest nekog putnika. Pa ipak, morala je da prizna da sve to nije bilo verovatno. Diližansa je kasnila već puna tri dana.

Kada se dvanaest časova posle uobičajenog vremena dolaska diližansa nije pojavila u Dezert Katu, njen muž je poslao grupu kauboja da je potraže. Dva dana i dve noći ti ljudi se nisu vratili na ranč. U početku su očekivali da će se diližansa prućena grupom ljudi pojaviti svakog trenutka, a zatim je to iščekivanje produžavano svakih pola časa. Ali, kako je čas za časom prolazio, a njihova se očekivanja nisu ostvarila, ledeni strah im je stegao srce. Obavešten je šerif Pik, ali nikakva potera nije poslata. U prvom momentu zakašnjenje nije niko uzeo ozbiljno, a pošto su Sandersonovi ljudi već otišli da pretraže put i okolinu, smatralo se da nema razloga duplirati napore i nepotrebno angažovati druge ljude.

Kad se grupa približila Homer Sanderson je od uzbuđenja progutao pljuvačku. Bio je to visok čovek,

krupnih kostiju. Njegovo obično mrko preplanulo lice pobledelo je za poslednjih tri dana, a oči su mu se crvenele od nespavanja. Mada se trudio da to ne pokaže, bilo je očigledno da ga je morilo očajanje.

— Idem da ih presretnem — objavio je glasa prigušenog od uzbuđenja.

— Čekaj i mene, Homere!

Izašli su zajedno na verandu ispred ulaznih vrata. Oko petrolejske svetiljke obletale su mušice i leptirići. Sumrak je sve više padao i kad su se konjanici sasvim približili preko dvorišta uputili prema kući, jedva su se razaznavale njihove prašinom pokrivene siluete.

Zabrinuti roditelji su preleteli pogledom preko lica dolazećih jahača. Predradnik Bob Skenton jahao je prvi, za njim Tim Lejt, Teksašanin, Amos Čarlston, Long Tom Bejns...

— Homere! — prošaputala je Lusi Sanderson grcajući. — Emi... Emi nije s njima! Nešto joj se desilo! Osećam da joj se nešto desilo! Nešto strašno!

U očaju koje je njom ovladalo zgrabila je muža rukom za mišicu. Bleda kao smrt, očekivala je šta će čuti od konjanika koji su zaustavili konje na pet metara od verande. Lica jahača bila su prekrivena prašinom kao i njihova odela a konji su bili okupani u znaju.

— Zao nam je, gazda — rekao je Skenton glasom koji je izražavao njegovo osećanje neuspeha.

— Nema... nikakvog traga?

— Jahali smo čak do tvrđave. Diližansa je tamo prispela na vreme i mister Dou i mis Emi su se ukrcali.

Oni su, kako su nam u tvrđavi rekli, bili jedini putnici u diližansi. Kola su posle toga krenula na uobičajeni put prema Dezert Katu.

— Mora da im se slomio točak... ili osovina... ili nešto treće! — uporno je ponavljao Sanderson ne želeći da prihvati pomisao da se moglo desiti nešto drugo — Mora da su se zaglavili negde u pustinji.

— Kažem vam, gazda da ih tamo nema. Usprotivio se Skenton tvrđoglavo. — Nema ih to je sigurno. Bar duž puta i neposredno pored puta koliko se okom može videti. Ako je diližansa bila potrebna neka opravka oni su mogli skrenuti s puta, ali morao je ostati trag točkova. A ni u tom slučaju tamo gde su skrenuli kakav trag skretanja nismo videli.

— Ali... — bunio se Sanderson ne shvatajući šta se zbiva — diližansa nije mogla tek tako da nestane.

— Baš to se desilo, gazda — rekao je Skenton. — Do vraga, momci i ja s njima zajedno pregledali smo ceo put do tvrđave i nazad.

— Bobe, ima li na putu neka poštanska postaja gde su mogli da zastanu?

— Ima, ali tamo nije bilo nikoga. Vlasnik je negde otišao... u grad ili negde na drugu stranu. Pošto diližansa prolazi samo jednom nedeljno, on ne mora sve vreme da bude na dužnosti. Ali, izgleda da je neka diližansa nedavno svraćala na tu stanicu. Tako mi se čini. Našli smo dosta sveže tragove točkova.

— Idem da potražim šerifa. Pika — rekao je Sanderson ozbiljno.

Njegova žena je počela da plače. Suze su joj ovlažile lice.

— Emi! Emi! — Jaukala je glasno. Znala je da to nije bilo pametno... taj odlazak u tvrđavu Komanč.

— Bobe — rekao je Sanderson pokazujući prema svojoj ženi. — Ostani pored nje, hoćeš li?

— A-ha. — Skenton se okrenuo u sedlu i rekao svojim ljudima. — O-kej, sjašite pa da svi nešto prezalogajimo. Pošteno smo zaslužili.

Sanderson je čvrstim korakom ušao u kuću da bi iz svoje radne sobe uzeo šešir. Prošao je kroz mračan hodnik do sobe sa zidovima obloženim drvetom koja mu je služila kao soba za rad. Vetar je pomerao listove papira rasute po pisaćem stolu i on se namrštió. Prozor je bio otvoren, a on se pouzdano sećao da ga je pre sumraka zatvorio. Brzim koracima prešao je sobu i energičnim pokretom spustio okno... tada je primetio da je zasun bio otvoren nasilno.

Osvrnuo se oko sebe... i odmah shvatio zašto je to učinjeno.

Na stolu se nalazio list papira pritisnut komadom kamena.

Obuzet zlom slutnjom pružio je drhtavu ruku i uzeo papir. Uprkos polutami video je da je na papiru ispisano nekoliko redaka rukopisa. Kresnuo je palidrvce, prineo naškrabanu cedulju drhtavoj svetlosti i pročitao:

SANDERSONE, TVOJA KĆERKA I NJEN PRIJATELJ OFICIR SU U NAŠIM RUKAMA. ONA JE ŽIVA. AKO ŽELIŠ DA JE PONO-

VO VIDIŠ ŽIVU UČINI ONO ŠTO TI KAZEMO. DONESI DESET HILJADA DOLARA U SITNIM NOVČANICAMA KOD SIVE STENE SEDME NOCI POCEV OD NOCAS. DOĐI SAM. STAVI NOVAC POD VELIKI KAMEN NA ISPUSTU ISPOD STENE. KAD UZMEMO NOVAC DOVEŠĆEMO JE NA GRANICU TVOGA RANCA. IGRAJ POŠTENU IGRU. NE ZABORAVI DA JE TVOJA KĆI U NAŠIM RUKAMA.

III

Bila je skoro ponoć. Pun mesec je kao ogromna žuta kugla visio na tamnom nebu potamnjujući sjaj retkih zvezda. Posle dugotrajne i napore partije pokera iz koje je izašao sa znatno odebljanim novčanicom, Dok Holidej je šetao obalom reke. Nije se čuo nikakav šum sem njegov korak prigušen na mekom pesku i šuštanje trave njihane lakim avgustovskim noćnim povetarcem. Nekoliko stotina metara dalje Dezert Kat je počivao u miru i mraku. Samo je iz saluna dopirao odblesak svetlosti i sviranje benđža.

Holidej je zastao pored reke zagledao se u vodu na kojoj se kao u izlomljenom ogledalu sjajila žučkasta slika meseca. Čudno, kadgod je stajao pored reke postajao je setan, valjda zato što su ga šum reke i srebrnasta skrama površine vode podsećale na Misisipi i bezbrojne doživljaje njegove prve mladosti. Tamo na toj reci širokoj i mirnoj kao more, počeo je njegov pravi život, život kojim je živio dok nije saznao za svoju bolest. A onda je morao da

ode. Izabrao je Daleki zapad verujući da će tamo najbrže naći smrt. Ali, desilo se obrnuto. Planinski vazduh, miris prerijske trave i lekovi apačkog plemenskog vrača Hokaheja doneli su mu poboljšanje i vratili snagu. Sada je opet bio snažan, i gibak kao u najboljim godinama. Pod finim, elegantno skrojenim odelom osećao je nabujale mišice, snagu bizona i elastičnost tigra. Jedino što je osećao prazninu nastalu razočarenjem u ljude.

Ali, tu nema pomoći, pomislio je. Ljudi će ostati onakvi kakvi su i uzaludan je sav napor da se izmene. Zbog toga je zaključio da mora živeti sam i tako se uglavnom i ponašao.

Pitao se da li bi možda pod drugim okolnostima došao do drukčijih zaključaka. Nije mnogo verovao u to, jer su ljudi uglavnom svuda isti. A to znači da bi i njegovo iskustvo bilo vrlo slično sadašnjim. To je opet verovatno značilo da čovek ima svoj životni put bez obzira gde se nalazi.

Okrenuo se i polako pošao nazad. Korak po korak, približavao se stvarnosti i stvarnim, živim ljudima od krvi i mesa. Ulice su bile tihe, a prozori na kućama zamračeni spuštenim zavesama kao oči slepaca, ali se prisustvo ljudi ipak osećalo kao da njihove uspravane svesti emituju od sebe signale postojanja. Došavši na stotinak metara od hotela, ugledao je na verandi poznatu Bertinu siluetu. Stajao je na svetlosti koja je kroz prozore i vrata prodirala napolje i osvrta se kao

da nekoga traži. Verovatno njega, pomislio je Holidej, ali, nije ubrzao korak. Nije bilo nikakvog razloga za žurbu.

Kada je stigao na dvadesetak metara, Berta je čula šum njegovih koraka i okrenula se u pravcu dakle je dolazio. Prepoznala ga je uprkos mraku.

— Dok?

— Da.

— Čeka te mister Sanderson. Tu je već čitav čas.

Dok je digao obrve. — Pa šta. Nije morao. Mogao je doći sutra.

— U tome i jeste stvar. Hteo je da te vidi još večeras... odmah. Nervozan je i uzbuđen.

— Ima li razloga za to? — zapitao je Dok tek da nešto kaže.

— I previše. Njegova kćerka je oteta. Putovala je diližansom i nestala je. Ona, njen verenik, vozar, diližansa. Svi su nestali bez traga. Jednostavno, kao da su isparili.

— Gle? — Holidej je zastao zainteresovan. — Kako je to moguće i otkuda znaš da je baš tako.

— Sanderson kaže. Njegovi ljudi su dva dana uzaludno tragali za nestalim ljudima i kolima, ali nisu ništa našli. Emmina majka je izbezumljena. Otac se jedva drži. Emi im je jedino dete i trebalo je da se uda u roku od mesec dana.

— Hm. — Holidej se zamislio. — Šta hoće od mene?

— Ne znam. Verovatno nešto u vezi s tim.

— Gde je Sanderson?

— U salunu... sedi u separeu i ispija viski.

Holidej je pošao za Bertom. Strugotina na podu prigušivala je nje-

gove korake, a nekoliko kasnih gostiju radoznalo je upiljilo u njega. Svi su znali za događaj i s nestrpljenjem su očekivali da vide šta Sanderson namerava.

Mada je znao put do separea, Holidej je pustio da ga Berta vodi. Pred malim odeljenjem zatvorenim minijaturnim leptirastim vratima devojkica je zastala.

— Evo, tu je.

Holidej je raskrilio vrata i stao. Sanderson je sedeo nalakćen na sto glave obujmljene šakama, s upola ispražnjenom bocom viskija nadohvat ruke. Kada je Holidej ušao, rančer je digao glavu i zavalio se u stolici.

— Holidej? — izgovorio je promuklim glasom.

Holidej je pustio leptirasta vrata i ona su se nekoliko puta zanihala iza njega. U uglu senarea prituljeno je svetlila petrolejska lampa i niena žutobleda svetlost avetiniski je osvetlila lice čoveka koji je za manje od nedelju dana ostario za čitavu deceniju.

— Da, ja sam Džon Holidej — rekao je i seo za sto na suprotnu stranu od Sandersona. — Čuo sam da ste se interesovali za mene?

— Želite li piće?

Holidej se osmehnu. Do pre nekoliko časova taj čovek od građanskog ugleda klonio bi se susreta sa čuvenim po zlu kockarom i revolverašem, ali nesreća, podjednako kao i sreća, menja liude i njihove postupke. Sad je taj isti čovek sedeo za istim stolom i nudio ga pićem.

— Ne hvala. U salunu svoje piće plaćam sam. — Osvrnuo se i uhva-

tio pogled konobara koji je krajičkom oka piljio u separe. Poručio je piće, a zatim se ponovo okrenuo Sandersonu. — Dakle, zbog čega ste me tražili?

— Vi... ne znam da li ste čuli šta me je zadesilo.

— Da... čuo sam. Vrlo mi je žao što ste doživeli tu nesreću.

— Vidite, Lusi, to je moja žena, i ja smo očajni. Emi je naša jedinica i najdraže blago koje imamo. Nećemo žaliti ništa samo da vidimo da je živa i zdrava.

— To vam i ja želim mada ne poznajem vašu kćerku.

— Zbog toga sam i došao kod vas. Razgovarao sam sa šerifom Pikom i on mi je skrenuo pažnju na vas. Rekao mi je da ste iskusan i odvažan čovek, a što je najvažnije, da ste odličan tragač. Znam da ste prijatelj sa šerifom Vajatom Erpom i da ste neko vreme živeli s Apačima.

— Hm — nasmešio se Holidej — pa vi ste se podrobno raspitivali o meni. A zbog čega ste se mučili da to saznate?

— Zbog toga što mi je šerif Pik rekao da ste vi jedini čovek koji bi mogao i smeo da se poduhvati posla. Zato sam i došao ovamo da razgovaram sa vama.

— Posla? Ne znam šta mislite, ali bilo šta da imate na umu uzalud ste se trudili. Ja nisam tražio nikakav posao i sasvim sam zadovoljan ovim što radim. Znate, ja sam po prirodi čovek koji radi samo ono što želi, a svaki posao znači obaveze kojih se ja grozim.

— Ali, preklinjem vas — zavanio je Sanderson. — Moja kći je kidnapovana. Pomozite nam u nevolji.

— Čuo sam da je oteta — rekao je Holidej dok mu se u srcu uvlačilo sažaljenje. — Rekao sam vam da mi je vrlo žao.

— Saslušajte me bar, pa onda recite šta mislite. Ja sam očajnik ali, Lusi će ova nesreća koštati života.

— Pa dobro, ispričajte mi sve od početka. Lepo i bez uzrujavanja — popustio je Dok.

— Hvala vam mnogo i na tome. Kao što ste čuli ja imam kćerku Emi. Njoj je sada devetnaest godina, a pre nekoliko dana je oputovala u Fort Komanč da se upozna sa ocem svoga verenika. Pre nekoliko dana njih dvoje su se ukrkali u diližansu za Dezert Kat... gde je trebalo da se uskoro venčaju. Kao što znate, diližansa nije stigla na cilj svog putovanja... a ni verenici. Moji ljudi su odjahali da vide šta se desilo i nisu našli ništa. Diližansa je jednostavno nestala!

— Nije bilo tragova skretanja sa puta?

— Ne. Bar ne vidljivih tragova koje su oni mogli zapaziti. Međutim, moram da vam podsetim da su moji momci kauboји, a ne tragači. Razumeju se u skupljanju stoke, žigosanje, i sve ostalo, ali ne u čitanje tragova. Posetili su jednu poštansku stanicu na putu, ali je stanica bila prazna, mada su našli tragove iz kojih se može zaključiti da se diližansa tamo zaustavila. Moji ljudi su se vratili kući praznih ruku, a posle toga dolazi ono glavno.

— Šta to?

— Saznavši da potraga nije dala rezultate odlučio sam da pođem šerifu. Vratio sam se u moju radnu

sobu da uzmem šešir i zatekao sam otvoren prozor koji sam neko vreme pre toga zatvorio. Ustanovio sam da je brava na prozoru razvaljena i da je neko stavio na moj sto ovo.

Sanderson je pružio Holideju komad papira.

— Ucenjivačko pismo. Zahtev za otkup, mister Holideje.

— Deset hiljada dolara! — Holidej je zviznuo. — Nisu baš skromni.

— Imam nedelju dana na raspolaganju, mister Holideje — rekao je rančer. — Nameravao sam da sedim skrštenih ruku i da platim. Za život moje male Emi nikakva cena nije prevelika. A onda sam odlučio da se poverim šerifu Piku. U njega sam mogao imati poverenja, jer smo stari dobri prijatelji. Sada mi je drago što sam to učinio.

Holidej ga je slušao pažljivo. Hteo ne hteo, priča ga je zainteresovala. Tajnovitost nestanka diližanse nagoveštavala je avanturu, a on nikada nije mogao odoleti avanturama. Uz to, još i mlada nedužna devojka pred venčanjem. Tek što je rančer začutao on je zapitao.

— I šta vam je rekao šerif?

— Ukazao mi je na mogućnost da plaćanje ucene nije uvek jemstvo da će oteta osoba biti oslobođena.

— To sam i mislio. Vaš šerif izgleda nije nimalo naivan.

— Ne, nije. Iskusan je to čovek i dobro poznaje ljude. Skrenuo mi je pažnju da čak ako uradim sve kako su mi ucenjivači naredili, izvestan rizik ipak postoji. Da li će otmičari pustiti osobu koja bi ih eventualno mogla prepoznati... — Sanderson se skoro zagrcnuo od brige i očajanja a onda nastavio. — Šerif Pik

smatra da će otmičari držati Emu u životu dok dobiju otkupninu a onda... — rančer se ponovo zagrcnuo...

— Šta vam je savetovao ako se u takvoj situaciji nešto može savetovati.

— On smatra da ne vredi sedeti skrštenih ruku i da treba preduzeti neku akciju. Predložio mi je da nađem nekog čoveka koji bi se poduhvatio da Emi spase iz zatočeništva. — Rančer je začutao i zagledao se u Holideja. — Preporučio mi je vas...

— Mene? — Dok se skoro trgao, iako je Sandersonov dolazak, tok razgovora i njegovo držanje nagoveštavalo taj obrt razgovora. — Još jednom zaključujem da taj vaš šerif zna svoj posao. Zašto baš mene. Želi da me udalji iz grada?

— Ne, ne, ni govora. On zna o vam aosta. Sve ono što sam vam na početku rekao, čuo sam od njega. A čuo sam još nešto: da ste sinoć uzeli u zaštitu jednog Indijanca, nekog ubogog đavola koga su hteli da zlostavljaju. To meni govori da ste ne samo hrabar, odlučan i vešt čovek već i da imate srca. Sažalite se ako ne na mene onda na Eminu mladost i jednu majku koja umire od jada.

Holidej mu je ćutke vratio učenjivačko pismo.

— Neko je morao doneti i ostaviti to pismo — rekao je posle kratke stanke. — Jeste li proverili sve vaše ljude?

— Moje ljude?

— Da.

— Mogao bih se za svakog od njih zakleti, da je pošten do srži. Oni

su mi verni i iskreni. Sem toga, svi su bili u potrazi. Nijedan od njih nije mogao da ostavi pismo.

— I šta imate na umu?

Holidej je otpio gutljaj pića i izvadio iz tabakere jednu cigaru. No, rančer kao da je jedva čekao to pitanje.

— Vi ste čovek koji je prešao pola Divljeg zapada. Borili ste se mnogo puta... rančer je zastao svestan da je u poslednjem momentu izbegao da kaže „ubili ste mnogo ljudi” što bi možda Holideja naljutilo. — Borili ste se mnogo puta rame uz rame sa slavnim Vajatom Erpom. Savladali ste s njim nekoliko opasnih zločinaca, a što je isto toliko važno ako ne i važnije, vas nije glas da ste od apača naučili veštinu čitanja tragova i da ste odličan tragač, a to je ono što je u Eminom slučaju potrebno. — Sanderson je zastao i preko stola dohvatio Doka za ruku. — Mister Holideje, vi možete da nađete gde je diližansa skrenula s puta. A mora biti da se baš to desilo. Banditi su sigurno napali diližansu iz zasede i odvezli je nekuda zajedno sa putnicima. Ja i moja žena želimo da vi nađete trag, pođete njime i... i pokušate da oslobodite našu kćerku Emi. Spremni smo da učinimo sve za takvu uslugu. Daćemo vam deset hiljada dolara koje smo spremili za otkupninu. I više ako je potrebno, samo da nam vratite našu Emi.

Holidej je zapalio cigaru i povukao nekoliko dimova da se cigara razgori.

— To bi moglo da potraje izvesno vreme.

— Imali biste nedelju dana.
— Neće biti lako, Sandersone.
— Možete angažovati ljude koliko god želite.

— Ne želim nikakve ljude — rekao je Holidej kratko.

— Kako?

— Približavanje grupe ljudi u pustinji će se videti na udaljenost od više milja. Tu treba da bude jedan čovek.

— I kakvu šansu bi u spasavanju Emi imao taj jedan čovek?

— Postavite stvar ovako, Sandersone. Ako bih našao njihovo skrovište, ja ne bih išao na otvoren oružani obračun. To bi bilo samoubistvo. Ja bih se orijentisao na lukavstvo i što brže bekstvo. Takav poduhvat najbolje bih mogao izvesti sam.

Sanderson je dobio prstima po stolu.

— Po tome što govorite čini mi se da prihvatate posao? — zapitao je rančer bojažljivim glasom ali punim nade.

— Prihvatam — rekao je Holidej — ali, hoću da prethodno raščistimo dve stvari. Prva je: Morate znati da ovo ne činim radi novca. Nema te sume koja bi me navela da stavim glavu u torbu. Ali, žao mi je vaše supruge... i vaše kćeri. Kao i svakog drugog živog bića...

— Ne treba to da mi napominjete. Shvatam vas, ali bez obzira na vaše pobude ono što sam rekao stoji i dalje. Dovedite Emi živu i deset hiljada dolara su vaši. A šta je drugo?

— Ja radim sam. Ako zapazim da me neko prati da bi me nadzirao, ili nešto slično, ja odustajem.

— To se neće desiti. Ako ulazim sa nekim u posao, onda to činim otvorena srca. Želim da znate da sam vrlo zahvalan što ste se prihvatili ovog posla. Niz uzbuđenja i nervnih potresa zamalo što nisu ubili moju ženu. Doktor je i sada s njom, inače bi i ona došla ovamo. Možda sam mogao najmiti nekog drugog čoveka, ali nijedan od mogućih kandidata nije posedovao kvalitete koje vi imate. Kocka je pala na vas i za to mi je drago što ste se angažovali.

— Potrudiću se što više mogu. Ovom prilikom će mi vrlo dobro doći ono što sam naučio u logoru Apača.

— Da, svakako.

— Još jedno, Sandersone. Ne mogu vam garantovati uspeh. Morate biti spremni na mogućnost da možda ne uspem da nađem trag... a ako ga ipak nađem, i nađem skrovište otmičara, može se desiti da i sam budem uhvaćen. U tom slučaju, otmičari bi znali da se niste držali njihovih uputstava i može se desiti da ubiju vašu kćer.

Sanderson je klonuo ramenima, i skrhano rekao. — Šta mislite da bi trebalo da učinim? Da platim ucevu i da se nadam da će biti toliko poštene da mi vrate kćer.

— Ne — rekao je Holidej tiho. — Slažem se sa šerifom Pikom. Neko iz ovog grada je član bande koja je otela i banditi ne mogu sebi dozvoliti rizik da budu otkriveni. Jedinu način da se devojka spase je da se lukavstvom oslobodi iz ropstva.

— Dobro onda. O nagradi smo se sporazumeli i...

— A ne, rekao sam vam da ja ne radim za novac i da ne želim da zarađujem na tuđoj nesreći. Nekada sam možda činio i to, ali to je bilo onda u mladosti, dok su mi misli letele. Sada je nešto drugo.

— Ali — počeo je Sanderson zbunjeno, misleći da Holidejevo odbijanje nagrade znači automatski umanjeno angažovanja... ne mogu pristati da tek tako... pa, imaćete u najmanju ruku nekih troškova...

— Moguće — rekao je Holidej — i samo utoliko pristajem da mi naknadite troškove koje ću imati. Možda će biti potrebno da se neko potkupi ili tako nešto.

— Dovedite nazad moju Emi, Holideje i sve troškove ću vam duplirati i...

— Opet vi — presekao ga je Holidej, ali ne previše oštro. Imao je u vidu osećanje tog jadnog čoveka. — Sada me već ljutite.

— Oprostite, ali nisam to učinio namerno. Ako mi je kći jedinica... sve što moja žena i ja imamo na ovom svetu. I kad pomislim... kad samo pomislim da je ovih dana kovala planove da se uda i uđe u medeni mesec.

— Recite mi nešto, prekinuo ga je Holidej. — Imate li neku ideju ko bi mogli da budu otmičari? Samo neka prilično velika grupa je mogla da zarobi dilžansu. Tu su bili njen verenik i vozar koje je trebalo savladati.

— Pustinja je puna nevaljalaca i izroda — odgovorio je Sanderson. Mogla je to učiniti bilo koja od tih bandi.

— Rekli ste da su vaši ljudi posetili poštansku stanicu na putu

i da misle da je dilžansa stigla do stanice?

— Da. Vlasnik stanice je bio negde otišao, ali je možda bio kod kuće kada je dilžansa prispela u stanicu... to jest, ako je prispela u stanicu.

— Onda će to biti prvo mesto koje ću posetiti — rekao je Holidej tonom koji je u rančera uneo tračak nade.

Ustao je i pogledao Sandersona u oči.

— Sandersone, ako se ne vratim za nedelju dana, ili ne nađem trag, a istekne nedelja koju su ucenjivači ostavili, bilo bi najbolje da iskoristite poslednju šansu i učinite ono što su u pismu tražili od vas. Najverovatnije je da ćete izgubiti vaših deset hiljada dolara, ali, postoji neka minimalna mogućnost da vam otmičari ipak vrate vašu kćerku uprkos opasnosti da ih ona nekim slučajem negde prepozna.

— Verujete li vi u tu mogućnost?

— Ne — priznao je Dok — ali, to će biti vaša poslednja i jedina šansa. Čovek u vašem položaju neće imati nikakvu mogućnost da bira.

— Kad ćete krenuti.

— Što pre to bolje, a to znači odmah — rekao je Holidej. Skoro će praskozorje, a ja bih hteo da u zoru već budem na putu.

— Pre nego što pođete — rekao je Sanderson tiho skoro molećivim glasom — da li biste da mi učinite jednu ljubaznost.

— Šta to?

— Da razgovarate sa mojom ženom. Recite da ćete učiniti sve što možete... pružite joj neki razlog da živi, Holideje.

Holidej ga je gledao zamišljeno. Kako je mogao da odbije takvu molbu. Ovom okrutnom životu nije trebalo dodavati još više okrutnosti već milosrđa i dobrote.

— Hoću — rekao je — iako mi to neće biti baš usputno. Doći ću čim se spremim.

Rančer mu je zahvalno stisnuo ruku ustao od stola i izašao iz saluna. Doku se učinilo da je u njegovim očima ugledao suze.

•

Na istoku se belasio prvi predznak praskozorja, a mesec još uvek okrugao, sve više je bledeo na zapadnom horizontu. Dok Holidej je jahao brzo, osluškujući šibanje vlasti trave po uzengijama. Mekana trava prigušivala je topot kopita. Na dva kilometra od grada, došao je do reke, i odmah ga je po licu zapahnuo val hladnoće. Stotinu metara dalje, prozora osvetljenih jakom svetlošću, nalazila se kuća Sandersonovih.

Holidej je usporio trk konja i uputio se preko malog drvenog mosta koji je spajao dve obale. Prešao je prostrano dvorište i zaustavio se pred verandom. Iz senke se izdvojio jedan kauboj koji je tu čekao da mu pokaže put i pogledavši pridošlicu kratkim pogledom rekao.

— Dok Holidej?

— Da.

— Mister Sanderson vas čeka.

Holidej je pošao sa kaubojem i u hodniku zastrtom tepisima sačekao ga je rančer lično. Uhvativši gosta za mišicu otpratio ga je do spavaće

sobe. Otvorio je vrata i lekar je ustao sa postelje. Jedna jedina svetiljka omogućila je Holideju da vidi sredovečnu ženu lica bela kao kreč, uokvirenog dugačkom prosedom kosom. Žena je ceptala kao list na vetru, a iz grla joj se čulo ubrzano isprekidano disanje.

— Homere — rekla je promuklo.

— Ovo je mister Dok Holidej, mila — rekao je rančer. — Čovek o kome mi je govorio šerif Pik.

Žena se lagano podigla na uzglavlju i lekar joj je podmetnuo jastuk pod leđa.

— Mister... mister Holideje — prošaputala je.

— Da, madam?

— Vi ćete dovesti Emi kući, hoćete li?

Holidej nije često bio u položaju da se sažali. Život na Zapadu i sa ljudima na Zapadu ga je otvrdnuo. Ali sada, gledajući skrhanu ženu, u njemu je zabrujala struna sažaljenja.

— Pokušaću madam — pokušao je Dok da je uveri.

— Pogledajte... pogledajte u ormar, mister Holideje... — rekla je drhtavim glasom.

— Ovaj mislite, madam?

— Da, otvorite ga... pogledajte... pogledajte šta je unutra?

Holidej je otvorio ormar.

— Venčana haljina, madam.

— Toliko... smo želeli da to doživimo, mister Holideje — rekla je patetično.

— Možda će je još uvek poneti, kroz nedelju ili dve — uzvratio je Holidej blago.

— Zar... stvarno tako mislite? — prošaputala je gušeći se.

— Mislim. — Pokušao je da izgleda samopouzdan. — Naravno da mislim.

Izašao je iz sobe, a Sanderson je pošao za njim u hodnik i dalje do verande. Zastao je ustežući se kao da nešto hoće.

— Holideje, nemojte mi zameriti, ali, mislim da je potrebno da vam dam... — ispružio je ruke prema Holideju videvši da se ovaj sprema da plane — ...samo predujam troškova. Pa, i ja sam častan čovek isto kao i vi, i ne mogu da dozvolim da me vi finansirate, zar ne? U poslu sve treba da bude fer, je li tako?

Holidej ga je gledao ispod oka. — Dobro. I šta onda.

— Evo, ovde imam pet stotina dolara. Uzmite to kao akontaciju troškova. Obračun ćemo napraviti kad se vratite.

Holidej je smotao novčanice u džep svog elegantnog odela. Ono nije bilo sasvim prikladno za tumaranje po preriji, ali, nije bilo mogućnosti da se opremi bolje. Svom svakodnevnom odeću dodao je samo dugačak kišni mantil i ćebe zamotano preko sedla. Naravno, zadržao je svoj kolt sa drškom od slonove kosti. Sanderson mu je pružio ruku i Dok je pružio svoju. Rančer je stegnuo čvrsto.

Zatim je Dok skočio u sedlo i odjahao sa ranča.

*

Peščani nanosi izduženi s obe strane izrovanog puta izranjali su iz tla pod umirućom mesečinom

kao oštro ocrtane crne konture. Zora se bližila, i uskoro će tamna divljina pustare zaplivati u jutarnjoj svetlosti. Dok Holidej je jahao lagano, šarajući oštrim kockarskim okom na obe strane puta, u nadi da će otkriti mesto gde je diližansa skrenula u pustinju.

Svežanj novčanica šušкао mu je u džepu. I bez toga što mu je Sanderson dao, imao je dovoljno novaca da počne potragu. Ali, nije hteo rančeru da uskrati osećaj da bar na neki način učestvuje u oslobađanju svoje kćeri.

Što se toga tiče Dok nije gajio mnogo optimizma.

Trag na putu bio je star već tri dana... a čak delimično izbrisan.

Nije bilo nikakvih polaznih tačaka. Niko nije znao mesto gde se odigrao napad, jedino se sigurno znalo da se napad odigrao negde na drumu. Pored činjenice da je diližansa napustila Fort Komanč i verovatno svratila u usputnu poštansku stanicu, nije se znalo ništa više.

Dok je jahao kroz polutamu praskozorja, pitao se da li je imalo smisla da se prihvati traganja za Emi Sanderson. Posle incidenta sa Šepavim Kojotom bio je na ivici odluke da otrese sa čizama prašinu Dezert Kata i otputuje prvom sledećom diližansom. Ali ipak, ostao je. Prihvatio se nečeg u šta je sumnjao. To će mu biti prvi i poslednji put, rekao je sebi u bradu.

Počeo je da razmišlja. Sanderson nije sumnjao ni na koga. Mislio je da su otmicu izvršili banditi iz pustare. Ali, Dok nije delio njegovo

mišljenje. Banditi su mogli da izvrše prepad, ali, nisu mogli znati da je u diližansi bila kći Homera Sandersona. Taj podatak morao im je došapnuti neko iz grada. Neko ko je znao da je Sanderson bogat, da mu je kćerka u tvrđavi Fort Komanč i da se tih dana vraća kući.

Prošao je jedan čas. Pustinjska tišina i usamljenost uvlačile su se u njega, ali, to mu se čak i sviđalo. Uopšte uzev, Dok Holidej je bio čovek usamljenik. Dobar deo, čak pretežan deo života bio je prinuđen da živi u društvu ljudi, ali je u dubini bića osećao usamljenost.

Palo mu je na pamet kakav je rizik Sanderson preuzeo kada ga je angažovao. Ako ne uspe i ako eventualno bude uhvaćen, banditi će bez sumnje ubiti Emi Sanderson, jer njen otac nije „igrao poštenu igru“ kao što su ga u pismu upozorili. Ta pomisao ga je pritiskala kao težak teret.

Malo pomalo zora se probila i Holidej je zategao vodice da bi uživao u dolazećem danu koji je nežno ružičastim nijansama rumenila otkrio stravičnu usamljenost i pustoš pustinje. Dopustio je da mu oči prošetaju levo, desno po poštanim nanosima koji su se pružali ka horizontu. Negde iza tih prevoja nalazilo se rešenje misterije nestale diližanse.

Utonuo u misli, Dok Holidej je izvadio cigaru iz tabakere. Odgrizao je vrh i kresnuo palidrvce. Miris cigare pomogao mu je da razložno razmisli o narednim koracima. Posle nekoliko dimova mamuznuo je konja da pođe laganim korakom.

IV

Kada je kao neki slučajni putnik sjahao sa svog zelenka pred poštanskom stanicom na putu od Fort Komanča ka Dezert Katu, predmeti su već bacili dugačku senku. Bilo je kasno popodne i na svetlosti sunca zdanje sagrađeno od drveta i žive cigle izgledalo je dosta primamljivo. Dok je bio žedan i računao je da posao u pustinji ne cveta u toj meri da bi morao dugo da čeka da bude uslužen. Brzo doneta čaša piva zaista bi mu jako godila.

Bacio je pogled na tablu iznad ulaza na kojoj je crnim slovima bilo ispisano:

POŠTANSKA STANICA DŽEKA INGLA

Vrata stanice su bila otvorena a jedan konj je u koralu slobodno pasao sočnu zelenu travu.

Širom je otvorio vrata i ušao u prijatno hladovitu odaju. Iza bara od grubo obrađenih dasaka u njege su se upiljile oči jednog debelog čoveka.

— Udite stranče! Jeste li sa drugog puta?

— Da. Viski.

Holidej se osvrnuo oko sebe i osmotrio unutrašnjost poštanske stanice. Nalazio se u malom baru sa tri stola i jednim pijaninom u uglu. Na zidu je visio požuteli cenovnik iz koga se videlo da Džek Ingl izdaje sobe putnicima po ceni od dolar za noć, uključujući doručak.

— Vi ste dakle moj prvi gost — rekao je Ingl očigledno raspoložen

za razgovor i naslonio se na tezgu ispred sebe.

Njegovo debelo lice uokvirivala je dugačka neuredna kosa. Iz usta mu je visila cigareta zalepljena za donju usnu. Sitnim lisičijim očima skrivenim ispod čupavih obrva, piljio je u gosta kroz izmaglicu duvanskog dima.

— Zaista? Pretpostavljam da sem putnika na poštanskoj liniji i nemate mnogo drugih gostiju — rekao je Dok tek da nešto kaže. Sve vreme je, međutim, neprimetno motrio na vlasnika stanice.

— To je tačno — odgovorio je Ingl.

— Pre neki dan je ovde svraćala grupa ljudi, ali nije zatekla nikoga u kući. Vi ste bili odsutni.

— Bio sam u San Damosu u poseti jednom prijatelju. To je jedan gradić u pustinji — rekao je Ingl nalivajući sebi viski u čašu.

— A kad vi odete u stanici nema nikoga.

— Nema. Uostalom, nije velika šteta, jer ne gubim mnogo. Ovde ljudi retko svraćaju.

— Ovi što su dolazili tražili su vas lično. Hteli su da vam postavе nekoliko pitanja.

Čupave obrve su se podigle na čelo. Ingl je glumio čuđenje.

— Kakva pitanja, mister? — zapitao je obazrivo.

— O dilažansi.

— Dilažansi?

— Može biti da niste čuli... — rekao je Dok praveći se nevešt — ...ali, po redu vožnje poslednja dilažansa nije stigla u Dezert Kat.

Ingl je zurio u njega široko razrogačenim očima punim neverice.

— Šta do vruga hoćete time da kažete?

— Tačno ono što sam rekao. Dilažansa nije stigla u Dezert Kat. Oni su došli da vas pitaju da li je svraćala na vašu stanicu.

Ingl je srknuo viski.

— Zaustavili su se ovde desetak -petnaesak minuta koliko da konjima daju da predahnu.

— A putnici?

— Bilo ih je samo dvoje. Jedna devojka i jedan vojnik.

— To su oni.

— Čujte, šta znači to što kažete da dilažansa nije stigla tamo? Mislim...

— To znači da je negde na putu do Dezert Kata upala u zasedu. Jednostavno, kao što sam vam rekao, nije stigla tamo gde je trebalo!

— To su, dakle, imali na umu... — promrmrljao je Ingl sebi u bradu.

— Šta ste rekli? — zapitao je Holidej, mada je dobro razumeo svaku Inglovu reč.

— Nije važno.

— Čujte, mister — rekao je Dok pažnje bajagi usredsređene na svoju čašu koju je držao u ruci. — Ako nešto znate — nastavio je pošto je ispio gutljaj piva — bilo bi korisno da mi to kažete.

Ingl je nasuo sebi još jedno piće. Dok je zapazio da mu prsti podrhtavaju.

— Posmatrajte taj problem iz mog ugla, mister — rekao je vlasnik poštanske stanice. — Kroz ovu pustinju prolazi mnoštvo svakoja-kih ljudi, a isto tako mnoštvo još

čudnijih osoba tu stalno ili privremeno boravi. A ja sam ovde između njih, takoreći na vetrometini.

— Svakojaki...čudni ... mislite banditi?

— Kad neko svrati kod mene da nešto pojede ili popije ja ga ne pitam čime se bavi — rekao je Ingl naglašavajući svaku reč.

— Da...i dalje...

— Vidite, ja sam prinuđen da živim među tim ljudima iz pustinje. Shvatate li šta hoću da kažem.

— Shvatam.

— Pre mene je vlasnik ove stanice bio neki čovek po imenu Kičener. Bio je, kako sam čuo, dosta omiljen ali je napravio jednu kobnu grešku. Jedne noći ovde je dojahao neki momak Mon Mičet i pol čas posle njegovog odlaska, idući njegovim tragom došla je potera i od Kičenera doznala, kojim pravcem je Mičet odjahao. Dva dana kasnije Mičet je obešen. — Ingl je zastao da povuče dim i srkne gutljaj viskija, pa je nastavio. — Nevolja je bila u tome što je Mičet imao jednog prijatelja... Jednog dana, taj prijatelj je došao i tako napunio Kičenera olovom da je od njega napravio rešet...

Holidej je ćutke klimnuo glavom.

Ingl je počutao trenutak pa nastavio. — Čovek koji ovde živi ne sme sebi da dozvoli da mnogo priča o ljudima iz pustare.

— Ingl — rekao je Holidej najljubaznije što je umeo — vama su se maločas omakle neke reči koje ukazuju da nešto znate.

— Ja uvek mislim na Kičenera — naglasio je Ingl svaku reč.

Holidej je brknuo po džepu izvadivši pet novčanica od deset dolara. Zagledao ih je prema svetlosti i spustio ih na tezg.

Ugledavši na šanku više novčanica nego što je video za mnogo poslednjih meseci, Ingl je razrogačio oči.

— Rekli ste nešto kao „to su dakle imali na umu” — podsetio ga je Holidej.

Ingl je debelim jezikom liznuo donju usnu kao žabac kad vreba muhu. Dodirnuo je prstima novčanice i promućao.

— Ono što znam neće vam biti ni od kakve pomoći.

— Pustite meni da to ja prosudim — rekao je Dok Holidej. — Nego, hoćete li vi da zarađite ovih pedeset dolara ili nećete.

Ingl nije zaboravljao Kičenera, ali oči su mu pohlepo gutale papirne desetice.

— Dobro — prihvatio je, lagano izgovarajući slovo po slovo. Uzeo je jednu po jednu svih pet novčanica. — Ovo je sve što znam. Diližansa je otišla odavde sa putnicima živim i zdravim, a grupa konjanika je pošla za njima.

— Putem?

Vlasnik diližanse je odmahnuo glavom.

— Ne...nego tamo!

Pokazao je u pravcu istoka gde se dugačak greben dizao iz mora peska.

— Pratili su diližansu izvesno vreme, a onda sam ih izgubio iz vida — objasnio je Ingl. — To je sve...i to vam neće mnogo pomoći.

— Pomoći će mi — rekao je Holidej ozbiljno.

Možda ti ljudi nisu bili napadači, ali se sa dosta verovatnoće moglo računati da jesu. Iz koga drugog razloga bi inače pratili dilažansu? Holideju se činilo logično da su iz daljine pratili poštanska kola da bi u pogodnom momentu odjahali napred i postavili zasedu na pogodnom mestu i u pogodno vreme.

Trebalo je samo da nađe njihov trag na grebenu, da ga prati do mesta gde je izbio na glavni put ispred dilažanse čiji putnici i vozar nisu slutili šta se sprema, i odrediće tačno mesto zasede. Kad to sazna, pretražiće teren levo i desno u dužini od nekoliko milja i pokušać da nađe trag točkova koji mora negde postojati.

— Pretpostavljam da niste prepoznali nijednog iz te grupe konjanika? — zapitao je Holidej praveći se nevešt.

Džek Ingl se nasmešio.

— I da jesam ne bih to rekao... ni za stotinu takvih novčanica.

— Koliko ih je bilo?

— Četvorica ili petorica — slegnuo je ramenima.

— Kako su bili odeveni?

— Obično. Kao svi ljudi koji žive u pustinji. Ništa izuzetno. Video sam da su neko vreme skretali tamo-amo ali su se definitivno uputili istim pravcem kuda i dilažansa.

— I vi niste pojahali konja i obavestili vozara?

— Ne. Ja gledam svoja posla. To se isplati.

— Daa... kladim se da je tako.

— Palo mi je na pamet... Vi ste verovatno detektiv. Neki od onih

Pinkertonaca — rekao je Ingl odjednom.

— Ne. Zašto vam je to palo na pamet?

— Pa, raspitujete se za dilažansu. Niste običan kauboj ili šerif to se vidi po vašem odelu, izgledu i rukama. Imate negovane ruke. Dakle revolveraš, možda lovac na ucene ili najpre verujem detektiv.

— Ne, nisam ni tajni policajac, niti lovac na ucene — rekao je Holidej. Odlučio je da igra oprezniju igru za slučaj da Ingl ima prijatelja u pustinji. — Možete biti sasvim sigurni u to. Moja profesija je nešto sasvim drugo. Ja sam usamljeni putnik. A ponekad pišem nešto za novine. To je sve.

Ingl je zapalio cigaretu, a onda je njegov pogled kliznuo ka prozoru.

— Ko bi ga znao? — rekao je više za sebe. A onda je odjednom njegovo lice radosno sinulo. — Gle, gle. Dolazi još gostiju. Izgleda da će današnji dan biti unosan.

Holidej je pogledao kroz prljavštinom zamagljeni prozor. Iz pustinje, preko peščane ravnice, sa druge strane puta, ka postaji su se približavala četiri konjanika.

— Čini mi se da je vreme da pođem — rekao je Holidej. Posle toga je izašao u dvorište.

Bočni zid zgrade zaklanjao ga je od pogleda konjanika dok je počio konja na valovu. Čuo je prigušen topot kopita njihovih konja i nejasan žamor glasova. Nije obraćao pažnju da čuje razgovor, jer ga nije interesovalo da zna ko su novopridošlice, bilo je malo verovatno da su banditi koje traži.

Upravio je pogled prema pustinjskom grebenu. Bio je to prvi pogodak u ovoj misteriji i nadao se da vetar koji u tom kraju često duva nije zatrpao tragove sitnim prahom.

Do njegovih ušiju je dopro zvetket mamuza.

— Hoćemo li da se zadržimo ovde, Lejf? — Čuo je da je zapitao jedan od konjanika.

— Ni govora. Nećemo! Popićemo samo po jedno piće, i nastavljamo dalje.

Holidej je već hteo da uzjaše kad ga je glasna psovka i odsečno izgovorena naredba zadržala.

— To više nemoj pokušavati, devojko!

Holidej je zastao i oslušnuo.

— Evo Lejfe... drži uzde njenog konja!

— Držim ih — čuo se Lejfov glas. — A sada slušaj me Indijanko! Pokušaj li samo još jednom da pobegneš, zlo ćeš se provesti! Znaj da sa Lejgom nisu moguće takve sale.

— Vi... zmije! — Čuo je Holidej njen bespomoćni vapijući glas. — Prljave otrovne zmije!

Govorila je grlenim glasom, upola jecajući, ali plahovito. U prvom momentu kada je onaj glas povikao, „To više nemoj pokušavati devojko!“ Dok je osetio nagli talas nade. Ali, brzo se otresao te pomisli. Ta devojka nije mogla biti Emi Sanderson. A kada je taj čovek nazvao „Indijanko“ ta reč je odagnala poslednju slabu nadu koju je još gajio.

Rekao je sebi da svađa iza ugla poštanske stanice nema veze s njim

i da ga se ne tiče. Opet se pokrenuo da uzjaše konja i pojavi se, ali, dok ta misao još nije bila sazrela, način kako je taj čovek izgovorio sledeće reči zadržao ga je da to učini.

— Slušaj me Vanita, i to me dobro slušaj! Ti pripadaš nama potpuno i bez pogovora! Ne sme biti ni pomisli od nekog bekstva, a sem toga, moraš se prema nama ponašati sa mnogo poštovanja.

— Poštovanja? — prosiktala je Vanita. — Poštovanje? Kako mogu imati poštovanja prema gadovima i podlacima kao što ste vi... prema belim otpadnicima?

— Tvoj poglavica nije tako govorio s nama! Njemu je naša pogodba odgovarala... i on se ponašao pristojno.

— To je zbog toga što su mu bile potrebne one puške! — povikala je Vanita.

— Tiše govori!

— Ne, neću! — počela je da se guši od ljutnje i očajanja. — Pitam se neprekidno kakvi ste vi ljudi? Došli ste u moje selo i ponudili ste mom plemenu puške koje će nam doneti samo nevolju! U zamenu za puške, dajete nam zlatu i... i...

— I tiše! — graknuo je Lejf. — To nikako nemoj da zaboraviš, slatka mala! Ti si bila deo dogovora. Ti si deo cene za isporučenu robu.

Holidej je mnogo puta slušao o krijumčarima oružja. Video ih je jednom dok se nalazio u naselju Apača, kad su došli natovareni puškama koje su menjali za žuti metal ili bilo šta drugo od vrednosti. Što su Indijanci imali da ponude. Neko-

liko puta je sa Vajatom Erpom tragao za tim lešinarima u ljudskom obliku i pomogao u vraćanju mira i reda tamo gde su oni prodajom oružja posejali seme rata. Šverceri su za njega bili zločinci gori od onih koji su to oružje koristili. Oni nisu bili samo izdajnici nego su i živeli od ubijanja. Smrt je bila hrana kojom su se hranili. Njih se ni najmanje nije ticalo da li će oružje koje su prodali jednog dana možda ubiti nekog nedužnog čoveka, ženu ili dete, oni su mislili samo o novcu i samo o novcu.

Uključenje neke devojke u takav posao nije bilo ništa neobično. Holidej se sećao da je jedan od švercera oružja, neki snažan čovek bikovskog vrata odabrao jednu tek odraslu devojčicu od oko šesnaest godina kao deo cene za prodane puške. Apači su mu je predali da doživotno živi u poniženju i bedi kao njegova robinja i skvo.

Čak ga se ni to nije ticalo, ali su mu sledeće reči zamrzle noge na uzengijama.

— U stvari slatka moja — prevatio je jedan od švercera lenjim glasom — odmađ ću ti pokazati da si zaista deo zaključenog posla. Dođi ovamo.

— Vraga, Mak Grate! — pobunio se drugi. — Nećeš valjda ovde... za ime božje?

— Zašto da ne? Ingi me neće ometati. On zna šta je dobro za njega i neće se mešati.

Začuo se prigušen devojčin krik, zatim tup pad dva tela na zemlju. Ostali su se glasno smejali i Dok Holidej je izvukao nogu iz uzengija.

Čvrstim korakom izašao je iza ugla.

Na zemlji pred njim hrvali su se jedna devojka nežne telesne građe po izgledu oko sedamnaest godina stara i jedan grdosija od čoveka koji je šakama velikim kao medvede šape pritiskao devojkicu i prisiljavao je da ga poljubi. Ljutina je ovladala Holidejem kada je krijumčar oružja legao svom težinom na devojkicu, pritiskajući njeno telo svojim, i u tom položaju skoro zario usne u njene. Druga dvojica konjanika sedeli su na konjima i smejali su se... ali im je smeh zamro na usnama kad se Holidej pojavio.

— Pusti tu devojkicu! — rekao je Holidej zapovednički.

Krijumčari oružja su ga pogledali zabezeknuto, a onaj koji je pritiskao devojkicu digao se na laktovima i ošinio pridošlicu pogledom punim mržnje.

— Ko si ti, do đavola? — procedio je kroz zube praveći ružnu grimasu.

Digao se lagano i stao iznad u prašinu uvaljane devojke koja je ležala zgrčenih nogu pored njegovih nogu.

— Moje ime nije važno. Udalji se od te devojke.

— Šta se ti mešaš tupane! — frknuo je na nos krijumčar oružja. — Ti meni da naređuješ! Ova žena je moja... naša!

— Niko nema pravo da prisiljava neku drugu osobu, ljudi nisu goveda, to je valjda jasno — rekao je Holidej mirno. No, uprkos mirnom tonu, sekao je očima.

Devojka je nešto od straha nešto od napora ubrzano disala i grudj su

joj se bujno nadimale ističući mimo svoje volje njihov skladni reļjef. Bojala se za sebe, a i za tog neznanca, ali se davljenički hvatala za slabašnu nadu da je došao trenutak njenog izbavljenja. Nepoznati je bio čovek od časti, karakteran. To je instinktivno osetila pre nego što je takva pomisao došla do svesti njenih mučitelja. Instinktivno je osetila da nezavisno od drugih razlika koje su ih razdvajale između nje i tog čudnog stranca postoji neka veza neko bezglasno fluidno razumevanje koje ih udružuje.

— Čuo sam sve o vašem trgovačkom poduhvatu — nastavio je Holidej mirno. — Morate da znate da takvi poslovi nisu dozvoljeni po zakonu... našem zakonu... bez obzira na to kakvi su plemenski običaji Komanča.

Krijumčari oružja su se zgledali s nevericom. OGREZLI u zločinu i nemoralu, nije im dolazilo do svesti da neko pokušava da ih obuzda pominjanjem prava i zakona. Za njih, otpadnike od društva i pravde, postojao je samo jedan zakon: zakon jačega.

— Znaš šta, kicošu — procedio je Lejf kroz zube. — Dajemo ti pet sekundi da se gubiš u tri vrahja pakla i da tamo gledaš svoja posla. Jesi li čuo?

Ne obazirući se na Lejfa, Dok se obratio devojci. — Jesi li ti saglasna sa njihovim dogovorom? Jesi li saglasna da ostaneš kod njih?

— Ovi ljudi su podle guje! — prasnula je devojka žestoko. — Oni žele da od mene načine... njihovu skvo! Oni hoće da budem njihova zajednički žena... mrzim ih!

— Dobro — rekao je Holidej mirno. — Uzmi svog konja. Odlazimo odavde!

Devojka nije mogla da veruje svojim ušima! Taj čudni neznanac nije imao nikakve šanse da sprovede ono što je rekao... niti je ona imala šanse. Ali, bila je spremna da rizikuje s njim. Najzad, nije imala šta da izgubi.

Mak Gart je stavio čizmu na njen kuk i pritisknuo je na zemlju.

— Ako ti je potrebna, fićfiriću — iscerio se praveći ružnu grimasu — dodi da je uzmeš!

To je bio direktan izazov Holideju i dok se podsmešljivo smeškao njegova ruka se spustila do bedra... Velika šaka je poklopila futrolu revolvera spremna za trzaj. Nogom je sve žešće pritiskao devojkicu, a na njenom licu se ukazao grč bola. Ubrzano disanje se pretvorilo u bolno stenjanje.

Holidej je pošao napred. Naizgled je hodao nezainteresovano, ali je ispod oka pažljivo motrio svaki mig krijumčarevog lica. Mnogo puta je bio u položaju kao što je ovaj kad neposredno predstoji obračun i znao je iz iskustva da se trenutak potezanja revolvera najpre okaže u oku ili u ubilačkom, jedva приметnom grču lica. I taj dobro poznati mig Holidej je uhvatio.

Kada se nalazio na nekih pet metara udaljenosti, krijumčar oružja se mašio rukom za „kolt“.

Holidej je u trenutku zastao i munjevito pružio ruku ka bedru. Dve šake su istovremeno zgrabile drške „koltova“. Dva „kolta“ su blesnula na suncu i u jednom kratkom, stravičnom deliću vremena

dva prsta su pritisnula okidače. Izgledalo je kao da su oba grmnula istovremeno i da su se plamen i dim iz cevi sreli negde na sredini. Ali, jedan je ipak opalio delić sekunde ranije.

Holidej je još uvek stajao, a taman mlaz krvi slivao mu se niz levu šaku, ali se krijumčar ružja zateturao na klimavim nogama kao da je trešten pijan. Na njegovom čelu tačno između očiju zjapila je velika okrugla rupa od kuršuma, i kad je pao na zemlju, iz nje je liнула krv.

Holidej je uperio „kolt“ na ostalu dvojicu i ovi su digli ruke uvis.

— Ko je sledeći? — zapitao je Dok preteći.

— Ti si ga ubio — prošaputao je onaj koga su zvali Lejf šetajući pogledom punim neverice sa palog bandita na Holideja. — To je ubistvo!

— On je potegao prvi! — Holidej je kratko pogledao devojku. — Penji se na konja.

Vanita nije čekala da joj se kaže dva puta. Digla se i potrčala ka kljusetu koje je jahala. Videvši da im se plen izmiče iz ruke, u očima krijumčara oružja blesnula je ne-skrivena požuda. Njihovim venama je prostrujao neugasivi bes. Devojka je bila deo ugovorene cene, deo pogodbe i dogovora! Oni su je odabrali među mnogobrojnim devojkama u naselju i do tog trenutka nisu bili naplatili novac koji su uložili u nju.

Slepa mržnja pokazala se na njihovim izobličanim licima. Holidej im je naredio.

— Sjašite...

Krijumčari su lagano sjašali. Nisu drugo ni mogli, jer je na njih bio uperen revolver koji se još pušio. Njih je bilo dvojica protiv jednog, ali taj jedan je držao revolver u ruci.

— Otkopčajte pojaseve! — rekao je Dok glasom koji nije trpeo pogovora.

Do tog momenta, Vanita je bila uzjahala zelenka kojeg je jahala neosedlanog kao što jašu Indijanci. U njenim očima sijala je radost zbog nenadane slobode, kontrast njenom tamnom preplanulom licu.

— Nemoj misliti da je ovo raš poslednji susret, kicošu! — pripremio je Lejf mračnog izraza lica. — Ubio si našeg druga Mak Grata i uzeo si nam ono što je pripadalo nama! Naši će se putevi još neki put ukrstiti i kada se to desi... mi ćemo se postarati da te pokopamo!.. A ti Vanita...

Devojka je zatresla glavom i njena crna kosa joj se razlila po ramenima.

— ...ne računaj da smo s tobom završili. Naš račun još nije izmiren. Kad te uhvatimo daceмо ti lekciju koju ćeš pamtit.

— Hajde, bez pričanja. Otkopčajte opasače — presekao je Holidej krijumčareve pretnje.

Kopče na opasačima su škljocnule i opasači sa futrolama su kliznuli u prašinu. Holidej je prišao do njihovih konja i šakom pljesnuo životinje po sapima. Dok su se konji kasom udaljavali, ispalio je nekoliko hitaca iznad njihovih glava i životinje su pošle u trk. Zatim se okrenuo krijumčarima oružja.

— Nemojte praviti gluposti i pokušati da nas pratite!

Iza leđa krijumčara uokvirena otvorom prozora, stajala je nejasna silueta Džejka Ingla. Kao što je rekao Doku Holideju, on je gledao svoj posao i nije ga se ticalo šta se događa van njegove postaje.

— Glupavi drzniče! — prosiktao je Lejf besno.

Holidej se popeo u sedlo. Držeći i dalje revolver uperen na krijumčare došapnuo je Vaniti.

— Jaši prema grebenu!

Devojka je nešto promrmljala njenom konju i životinja je jurnula prema pustinji. Krijumčari su stajali nemoćno stisnutih pesnica i smrknutih lica posmatrali kako devojka odmiče sve dalje i dalje od domašaja njihovih grabljivih ruku. Holidej je sačekao da se devojka dovoljno udalji, a zatim mamuznuo svog konja u galop. Istog trenutka, čim je Dok okrenuo cev „kolta“, krijumčari su dograbili svoje opasače.

No, nadajući se tom njihovom potezu, Dok je u mestu zaustavio svog konja i vešto naciljan hitac presekao je njihov pokret. Krijumčari su stali kao ukopani, dok je Holidejev konj poigravao pod jahačem.

— Ne tako brzo gospodo. Za trenutak sam pomislio da ćete biti dovoljno učtivi da me ne ispratite kuršumima. Ali, prevario sam se. Od izroda i otpadnika ne treba očekivati fer igru...

Krijumčari su stajali dignutih ruku, očekivali su najgore.

— Daj ovamo te opasače — na-

redio je Holidej Lejfu i kad je ovaj obazrivo prišao držeći opasače daleko od sebe, Holidej je uzeo revolvere i zavrličao ih daleko u koral.

— Tako. Sad ćete morati da potrčite ako vam je stalo do brze osвете — rekao je Dok smejući im se u lice. Zatim je mamuznuo konja potpeticama i naterao ga u trk. Odmičući sve dalje od stanice, osvrnuo se preko ramena i video kako Lejf i njegov drug svom snagom trče prema koralu.

Holidej je polegao po konjskom vratu. Ždrebac je jurio kao da ima krila.

Zatim je odjeknula brza paljba prigušena topotom kopita. Ali, Holidej je bio daleko odmakao i tanad su padala daleko iza njega dižući gejzire peska na grebenu. Paljba je za kratko prestala i Dok je video dvojicu otpadnika kako trče ka jednom uzvišenju u nadi da će odatle imati bolju mogućnost gađanja. Poterao je još malo svog konja i našao se sa druge strane grebena, sasvim zaklonjen od dohvata kuršuma.

Vanita se, međutim, nalazila još uvek na vrhu prevoja i Holidej joj je doviknuo da se spusti na drugu stranu kad je nov plotun odjeknuo iz pravca poštanske stanice. Kuršumi su dobacili do željenog cilja, ali nisu mogli naneti nikakvu štetu, jer je za „koltove“ razdaljina bila suviše velika. Za svaki slučaj, Dok je dograbio vodice devojčinog konja i povukao ga niže, u zaklon iza grebena.

Konačno su se našli zaklonjeni od kuršuma u zaklonu iza vrha provoja. Dok je zategao vođice svog konja i obe životinje su stale. Odaahnuli su, ali samo za kratko.

— Uskoro će se dočepati svojih konja — rekao je Dok — a i svojih pušaka. Ili će ih uzeti sa poštanske stanice što je za nas isto. — Krenimo odavde!

— Kuda? — zapitala je još uvek zadihana.

Holidej je nameravao da duž grebena potraži tragove kidnapera, ali, sada za to nije bio pravi momenat. Ako se budu zadržavali, sigurno će ih pre ili posle pogoditi neki precizno upućeni metak. Morali su da beže u pustinju, da naprave krug i da se kasnije vrate da završi ono zbog čega je došao ovamo.

— Na ovu stranu... — pokazao je rukom.

Okrenuli su konje niz strminu i uputili se ka ravnoj udoljici koja se pružala s druge strane grebena. Iza nje, nalazila se ravna i gola pustara, negostoljubiva i vrela od dnevne žege. Nisu govorili ništa, jer nije bilo vremena da se bilo šta kaže, ali je između Doka Holideja i devojke koja ga je podsećala na jedan drugi divljačniji ali pošteniji svet, bila uspostavljena veza zapečaćena jednom smrću i jednom poklonjenom slobodom.

Stigli su do udoljice, prešli preko nje i zagazili u pustinju koja je otvorila svoju čeljust i progutala ih.

•

Vanita mu je rekla da ima skoro sedamenaest godina, bližila se osam-

naestoj. Bila je jedna od najvitkijih devojaka koje je ikada upoznao, vitka kao vrbov prut, a mazna kao mačka. Dugačka crna kosa padala joj je po plećima u širokim bičevima, koža joj je bila nenagašeno tamna, a kada je govorila, kestenjaste oči su joj gorele kao žeravice. Koža joj je bila zategnuta i glatka, a usta mala, iako zbog neobično punih i čulnih usana, na prvi pogled nisu tako izgledala. Ispod tih punih usana skrivali su se dva reda savršeno ravnih, jednakih, čisto belih zuba. Rastom jedva da je dosezala Doku do ramena, ali je za devojku iz plemena Komanča bila izuzetno visoka. Zbog toga je Dok jednog momenta posumnjao da u njoj sem krvi Komanča mora biti još nečijeg nasleđa. Jelek i kunkja od jelenske kože pokrivale su njeno vitko ali skladno uobličeno telo. Holideju je bilo jasno zašto su krijumčari oružja između mnogo devojaka u naselju za namirenje cene izabrali baš nju.

— Bilo je strašno — jadała mu se devojka. Došli su u naše selo i ponudili da prodaju puške za zlatni prah. Na moju nesreću, spazio me je Lejf Ganter, on je izgleda glavni među njima, i zatražio da ja budem deo cene.

Zadrhtala je i nastavila... — Dogovor je postignut, ali, ne sa moje strane. Pristanak su dali poglavica i veće staraca. Protiv njihove odluke nisam mogla ništa.

— Kako su se zvali ostali krijumčari.

— Onaj koga ste ubili zvao se Mak Grat. Onaj drugi je Ed Zenk.

— Zenk... čuo sam za njega — rekao je Holidej preko volje.

— Kako... da vam zahvalim? — Prošaputala je Vanita. — Da nije bilo vaš, ja bih... pa, eto, ja bih sada bila u njihovom logoru. A znam dobro šta bi mi se tamo desilo. Videli ste šta je Mak Grat pokušao da mi učini... i to u poštanskoj stanici, danju, pred drugim ljudima... U njihovom logoru s njima trojicom bilo bi još mnogo gore.

— U svoje selo ne možeš da se vratiš?

Vanita je odmahнула glavom.

— Pretpostavljao sam. Poglavica bi te odmah vratio. Kao devojka iz plemena Komanča duguješ plemenu apsolutnu poslušnost.

— Znam. U mom plemenu bi jednostavno rekli da sam deo ugovora i da se moram vratiti ljudima koji su me kupili. Ali, ja nisam Komanč.

Holidej je pogledao iznenađeno.

— Kako to?

— Moj otac je bio belac... lovac bufala. Iz nekih razloga je živio u našem selu i tu se oženio mojom majkom. Poginuo je u lovu još dok sam bila mala. Nisam ga ni zapamtila.

Dok je prikrio iznenađenje. — Utoliko je stvar teža. Imaš li nekih rodaka po ocu?

— Ne. To jest ne znam. Majka mi o tome nikada nije govorila.

— Znači, nema mogućnosti da se negde skloniš bar za prvo vreme.

Devojka je odmahнула glavom.

Holidej je začutao. Pitao se da li bi bilo moguće smestiti devojku kod njene rodbine čak i ako bi ta

rodbina bila poznata. Ko bi primio divljakinju odevenu u odelo od kože, koja je po ponašanju i izgledu pripadala sasvim drugom svetu? Verovatno niko. Odmahnuo je glavom zamišljeno.

— Pa dobro — rekao je posle izvesnog vremena. — Ne možeš lutati sama po pustari, to je jasno! Moraćeš da pođeš sa mnom, bar za prvo vreme. Posle ćemo već videti šta ćemo... hoću da kažem možeš da pođeš ako ti to hoćeš, Vanita.

— Da — dočekala je devojka spremno — hoću svakako. Ali, ja ću vas zadržavati, biću vam na smetnji... zar ne?

— Kao što sam ti maločas objasnio — rekao je Dok odmerenim glasom — ja se ovde nalazim zbog određenog razloga — da nađem kćerku jednog rančera koji se zove Sanderson. Moram da se zaoblaznim putem vratim nazad i da na grebenu koji se pruža pored poštanske stanice pokušam da nađem neke tragove.

Sumrak je već valadao i noć se brzo bližila. Trebalo je pohitati.

Bežeći od krijumčara oružja bili su odjahali dosta daleko u pustinju, i pri svetlosti umirućeg dana Holidej je u daljini video nejasne oblike grebena. Dok stignu do tamo, biće uveliko noć, i mesec će im pružiti dovoljno svetlosti za traženje tragova. Istina, mesečina nije isto što i dnevna svetlost, ali, mogućnosti izbora nije bilo.

— A... Zenk i Ganter?

— Oni će poći našim tragom, to je više nego verovatno... ali, do-

sada ih nismo videli niti čuli, prema tome, mora biti da su zaostali iza nas...

Vanita ga je nežno dodirnula rukom po mišici.

— Još uvek mi niste rekli zašto.

— Šta zašto?

— Zašto ste me spasli?

Holidej je slegnuo ramenima.

— Zlostavljali su te. Žena si, nisi mogla sama da se braniš. Mislim da je to dobar razlog kao i svaki drugi.

Pojahali su konje i zaobilaznim putem se uputili nazad u pravcu grebena.

Dok su jahali, devojka je s vremena na vreme bacala pogled na svog spasioca. Već je sasvim sigurno mogla sebi da prizna da je taj čovek privlači — i to ne samo zbog toga što je spasao od krijumčara oružja. U jednoj udoljici previla mu je ranu na mišici. Melak je prošao kroz meso, i rana je bila bezopasna, ali je ipak tražila negu. Dok je to radila, čežnjivo je osećala prstima snagu njegove mišice i ramena. Namerno je prišla toliko blizu da mu je njena kosa dodirivala lice i prsa. Vanita je bila kao i druge devojke iz njenog plemena: Kada bi naišle na čoveka koji im se dopada, devojke Komanča nisu štedele truda da ga osvoje. A mada se držao uzdržano, Holideju je, izgleda, prijala njena blizina, bez obzira što je na kraju žustro povukao zadignuti rukav i progundao da je vreme da produže put.

Jahali su čuteći prema prevoju i u tišini je muklo odjekivao prigušen topot kopita po pesku. Vanita

je iz blizine motrila Holideja i zapazala da budnim okom prati ne bi li iza njih ugledao neki znak potere. Uočila je da se nijednog momenta nije opustio, da je stalno napetom pažnjom primao sve što se oko njih zbiva. U svakom momentu bio je spreman da dočeka opasnost. No, dalje od toga nije mogla da vidi. Ni u jednom trenutku nije joj otkrio kakve misli se kriju iza crnih obrvama zaklonjenih očiju. Nije znala da li u dubini duše proklinje njeno prisustvo ili je zaista ravnodušan kao što se naizgled uržao. Možda zbog toga što je bila poluinđijanka pa nije shvatala misti belih ljudi, a možda zato što je taj bičoliki bio zagonetan.

Na pustinju se za to vreme spustio mrak. Nastala je neka čudna puštinji svojstvena tišina, prekidana samo udaljenim zavijanjem kojota. Nije bilo ni daška povetarca, samo potpun mir i tišina. Iz horizonta je izronio pun mesec i bledom avetinjskom svetlošću zasenio niska pešćana uzvišenja. Konačno, kada se mesec digao visoko na nebu, dvoje konjanika su se zaustavili na grebenu. Ispod njih u poštanskoj stanici dremljivo je žmirkao jedan osvetljen prozor. Holidej je bacio kratak pogled na tu stranu, a onda poterao svog ždrepeca dužinom grebena, očiju fiksiranih na mesečinom obasjani pesak. Tražio je makar najmanji trag konjskih kopita, tačnije rečeno, ključ nestanka diližanse.

V

Jedan čas kasnije našao je ono što je tražio. Vanita je ostala u

sedlu, a Holidej je kliznuo sa konja i kleknuo na zemlju da bi izbliza osmotrio trag. Nije bilo verovatno da su nađeni tragovi poticali od krijumčara oružja, jer su bili stari već nekoliko dana, tri do četiri zaključio je Holidej kada ih je dobro razgledao.

Uspravio se i pogledom obuhvatio okolinu. Poštanska stanica nalazila se na domaku pogleda i bilo je sasvim verovatno da je našao tragove koje je tražio. Nije mogao da bude sasvim siguran, ali je verovatnoća bila vrlo velika.

— Šta mislite? — zapitala ga je devojka.

Posmatrala ga je kako prstima prelazi preko ivice tragova da bi ocenio njihovu oštrinu. Videla je kako kroz prste prosejava pesak koji je vetar naneo u otisku.

— Tragovi vode u dobrom pravcu — rekao je Holidej glasno. Ingle je rekao da su odjahali u ovom pravcu, a ovo su jedini tragovi na koje smo naišli.

Pošao je pešice malo napred neprekidno motreći trag. Otisci su bili mestimično sasvim slabi, ali ipak dovoljno vidljivi da ih čovek oštrog oka i sa dovoljno iskustva, može pratiti. Zaključivši da nema šta drugo da traži, Dok se vratio do svog konja, uzeo ga za uzde i glavom dao znak Vaniti da ga prati.

S vremena na vreme trag se potpuno gubio, ali je Holidej uvek uspevao da ga ponovo pronađe. Što je vreme više odmicalo, njegov optimizam je rastao. Trag koji su sledili sve vreme se držao paralelno sa glavnim kolskim putem, a to je

samo za sebe dovoljno pouzdano svedočilo da je našao baš ono što je tražio, i da će idući njime stići do željenog cilja. Ako su ljudi čijim su tragom išli, bili napadači na dilažansu, a Dok je verovao da jesu, onda su oni dugo vremena morali izdaleka da prate zlosrećnu dilažansu. Pokatkad, kad je vodio preko pojaseva čistog peska, trag je bio sasvim jasno vidljiv, tako da je mogao da nastavi put jašući, ali veći deo puta morao je ići pešice ispred konja koga je vodio za uzdu, očiju usredsređenih na zemlju pred sobom.

Greben je sada bio nešto niži i na obe strane se blago spuštao u ravan sa peščanom pustinjom. Činilo se da trag u blagom luku skreće i na kraju usmerava ka jednoj skupini stena. Na tom mestu napadači su se očigledno zaustavili, jer je jedan mali prostor na pesku bio jako ugažen konjskim kopitama i čizmama. Više pojedinačnih tragova vodilo je do glavnog kolskog puta za Dezert Kat.

Ako su te tragove napravili banditi, a po svemu je bilo verovatno da su to bili baš oni, onda je ovde bilo mesto odakle su pošli u napad na dilažansu.

— Ovde? — upitala je devojka.

— Čini mi se da jeste — rekao je Dok skoro kao da govori za sebe, ali zahvaljujući svom oštroušluhu Vanita ga je čula. — Dvode su išli grebenom, onda su išli i tu u zasedi sačekali, kočiju. Sada, kad smo našli mesto napada, treba samo da motrimo gde su skrenuli sa glavnog drumu.

Ostavio je Vanitu na mestu gde je stajala i prešao preko drumu. Obrve su mu se zamišljeno nabrale. Dokle god je pogled dopirao nije se video nikakav trag točkova; čak ništa nalik na dvostruku liniju koju kola ostavljaju za sobom. Možda su konjanici o kojima je Ingl govorio samo obična banda pustinjaških litalica, ništa neobičnije i ništa zagonetnije od toga. Možda oni ipak nisu bili napadači za kojima je Holidej tragao, i možda je trag kojim su išli pogrešan.

Ali zašto bi inače jahali skoro paralelno sa putem kojim vozi dilažansa. Da su bili obični dobronamerni putnici zar ne bi radije jahali putem što je bilo lakše i normalnije?

Napravio je pešice dosta širok krug oko mesta gde se trag konjanika spajao sa drumom, ali bez rezultata. Vetar nije mogao obrisati njihove tragove od mesta gde su izašli na drum pa nadalje, jer bi taj isti vetar izbrisao i tragove koji su ih doveli do drumu. Prema tome, trag je morao da se nastavi. To je bio logičan zaključak. Ali, protivno svakoj logici, traga nije bilo. Zastao je na mestu gde se videlo nešto što je ličilo na ulegnuće u pesku, i kresnuo šibicu. Plamičak je buknuo, zasvetleo i ugasio se.

— Je li... — zapitala je devojk

— Ne, ništa — rekao je Dok neraspoloženo. — Ali, do vraga ti konjanici su morali negde otići. Trag je vodio do... i nestao.

Pošao je uz i niz put, ali i to nije dalo rezultata. Nije bilo nikakvih znakova da su konjanici pošli glav-

nim drumom. Mršteći se, napravio je veći krug, a devojk je sve vreme sedela na konju i posmatrala ga. Većina ljudi bi digla ruke od daljeg traganja, ali ne i Dok Holidej. Više od pola časa ćutke je šetao po okolini i kad je najzad progovorio glas mu je zvučao trijumfalno.

— Vanita!

Devojk je poterala konja u kas, vodeći za uzdu njegovog šarca. Zategla je vođice blizu mesta gde je on klečao pognut iznad zemlje, nekih stotinu metara dalje od mesta gde je prvobitno počeo da traži.

— Trag točka! — rekao je pokazujući prstom. — Pogledaj ovde...

— Ali... ali to je samo jedno ulegnuće! — rekla je. — Kao da je jedan točak spušten iz vazduha na pesak. Taj trag ne vodi nikuda.

— Možda za to ima razloga — rekao je Holidej zamišljen ali zadovoljan. — Ja mislim da ovaj jedan usamljen trag znači da su ostali izbrisani. Oni koji su ih izbrisali slučajno su izgubili iz vida ovaj. Nije bilo lako prikriti sve tragove koje je dilažansa ostavila iza sebe... mora biti da ih ima još.

— Onda znači da su ti konjanici odveli dilažansu... baš kao što ste rekli — rekla je Vanita u jednom dahu.

— Postoji razumna mogućnost da se tako nešto zaista desilo. — rekao je Dok.

Ponovo je kleknuo pored ulegnuća da bi odredio pravac koji je trag ukazivao.

— Čini mi se da su prošli pored

onog vrha — rekao je. — U svakom slučaju, tamo su se uputili.

Pojahao je konja, pa su pravom linijom krenuli od udubljenja u pesku prema vrhu. Holidej je uz put našao još jedan putokaz, nekoliko otisaka konjskih kopita u blizini jednog ispupčenja od šupljikave vulkanske stene. Ali, to je bilo sve. Sem ta dva dokaza da su konjanici i kola prošli tim pravcem, nisu našli više ništa što bi im pomoglo u njihovom traganju. Ako je trag bio utrt, kao što je Dok pretpostavljao, onda su to učinili ljudi koji znaju svoj posao. Na osnovu toga, Holidej je zaključio da nema posla sa bandom običnih bandita, već s iskusnim, proračunatim profesionalnim zločincima.

Posle kratkog jahanja približili su se steni s oštrim vrhom. Ogromno uzvišenje se nadnelo nad njima, i dok su stajali ispod njega, na putinju se spustila senka. Taman klobučast oblak zaklonio je mesec, i odjednom se nije moglo videti dalje od četiri konjske dužine. Holidej je zategao vođice, a Vanita je pošla njegovim primerom. Čekali su dosta dugo, ali mesec nikako da se pojavi iza tamnog oblaka koji se, kako je izgledalo, sve više širio. Posle desetak minuta protraćenih u tišini, Holidej je izgubio strpljenje.

— Da zanoćimo, Mislim da za tu svrhu ovo mesto nije ništa lošije od drugih — rekao je.

Skočio je s konja, a devojka je graciozno kliznula na tle pored njega.

— Nećemo, razume se, paliti vatru, jer je to u ovim krajevima

opasno — rekao je — ali, ako si umorna, možeš da spavaš.

Privezali su konje za jednu krivu granu pamukovog drveta. Vanita se naslonila leđima na njegovo sedlo, a Dok je iz srebrne tabakere izvadio jednu tanku havanu i prineo je nosu. Na njegovom licu iskazao se izraz uživanja, sasvim suprotan brižnom i namrgođenom izrazu koji je Vanita gledala u toku dana. Nije mogla da odgonetne kakav je on čovek. Dobar bez sumnje, jer je inače ne bi poveo sa sobom, ali, to je bilo sve što je znala. S druge strane, on je o njoj znao mnogo više. Za vreme puta, između dugih časova ćutanja, ispričala mu je mnogo o sebi i svom životu.

Znao je na primer otkuda ona tečno govori engleski jezik, skoro isto tako dobro kao i on sam. U blizini sela Komanča dvojica baptističkih misionara osnovali su svoj samostan i Komanči su se koristili njihovom lekarskom pomoći i slali decu da ih uče čitanju i pisanju. To je trajalo nekih četiri godine, ali, kada su misionari izneli radikalan zahtev da Komančima treba vratiti njihovu zemlju koju su im naseljenici otel, vlasti su ih odatle brzo uklonile. Misionarsku kuću je spalila banda nevaljalaca kojih u pustinji ima dosta, ali je uticaj misionara ostao da živi, naročito kod onih koji su posećivali njihovu školu. Ponekad bi u toku razgovora počela da izgovara poneku reč sa grlenim prizvukom, kao što govori njeno pleme, ali, ako se ne računa taj plemenski akcent, mogla je po govoru svuda proći kao rođena Amerikanka.

Nije to značilo da je Vanita prihvatila religiju ili način života belih ljudi. Ona je i dalje gajila mističnu veru, ritual i običaje svog plemena, više je volela široko otvorenu pustinju i njene beskrajne ravnice nego gradove o kojima je od misionara često slušala.

— Šta ćeš da radiš kada se vratimo nazad na ranč Sandersonovih? — zapitao je. — Već si mi rekla da ne možeš da se vratiš tvom plemenu!

Ona je resignirano slegla ramenima.

— Možda ću moći da dobijem posao na tom ranču, šta vi mislite?

— Na žalost, moram da ti kažem da bledoliki nisu baš naklonjeni Indijancima — rekao je birajući reči.

— A vi?

— Ja nemam ništa protiv njih, gledam ih kao sve druge ljude. Ali, to mnogo ne vredi. Ja sam samo jedan čovek protiv ukorenjenih shvatanja koja velika većina ljudi prihvata... na žalost, tako je.

Holidej je kresnuo žižicu i ne čekajući da se plamičak jako razgori brzo zapalio cigaru.

— Možda ću — rekla je tiho ali značajno — ostati s vama.

Holidej je znao šta devojka ima na umu. Po starom običaju Komanča, ako bi neki muškarac spasao neku devojku opasnosti u kojoj se nalazila, ona bi bila neka vrsta njegovog dužnika. Morala je raditi sve što joj njen spasilac — gospodar naredi, i on je u svemu imao pravo da s njom raspolaže.

— Vanita!

Njegov oštar šapat presekao je tišinu kao nož.

— Vanita, ne okreći se trenutno. Odmah iznad mesta gde stojimo, na ivici udoljice... nalaze se dva konjanika.

— Oh, ne! — prošaputala je prestravljeno, misleći na Zenka i Gantera.

— Nisu u pitanju krijumčari oružja na koje misliš.

Devojka je glasno duboko uzdahnula i izdahnula vazduh.

— Nego...

— Ne miči se! — presekao je kad je zaboravivši na opreznost slučajno htela da okrene glavu i pogleda.

Između stabala pamukovog drveta jasno su se ocrtavale siluete konjanika na kljusinama nisko opuštenih glava. Bila su dvojica. Sedeli su na konjima bez pokreta i motrili na logor. Možda su bili obični putnici, ali, Holidej je primetio da su dosta daleko od puta. Sem toga, bila je noć, i obični putnici u to vreme počinjavaju na konačištima. Ne, bili su sigurno neka vrsta bandita. Prostrana pustara obilovala je ljudima s one strane zakona.

Uprkos pomrčini, Holidej je primetio kad je jedan od njih rukom dao znak svom drugu. Skoro istovremeno, obojica su sjahali s konja.

— Vanita! — tiho je rekao Dok. — Pošli su u naš logor. Pešice. Znači, da hoće da nam se prikradu. Nastavi da govoriš kao da se ništa nije desilo. Pravićemo se da ih opšte nismo primetili.

— O'kej — rekla je devojka dosta pribrano. Verovala je u njega.

Holidej je spustio ruku do futrole na bedru, i izvukao revolver, i prekrpio ga šakom. Dve siluete su so

sada kretale brže, nečujno su klizile kao dva nejasna obrisa u tami. Devojka se trudila da nastavi razgovor s njim, a Holidej je prateći pažljivo uljeze pogledom odgovarao kao da ga razgovor živo interesuje.

Odjednom su se uljezi našli nadomak logora. Holidej ih je uočio krajičkom oka, na udaljenosti ne većoj od pet metara. U tom momentu je u njima prepoznao ljude posebnog soja. Bili su to melezi! Prepoznao je na njihovim licima onu masku poluindijanca-polubelca — dugu pravu crnu kosu, oči duboko uvučene u očne duplje, pogrbljen kljunast nos i kožu nešto bleđu nego u čistog Indijanca. Bili su odeveni u rite, pocepanih košulja, prljavih zamašćenih pantalona i dok su stajali skriveni u žbunu, Dok je uprkos udaljenosti od nekoliko metara osećao zadah njihovih prljavih tela i odeće.

Bili su to ljudi na granici između dva sveta, neprihvatljivi za obe rase, koji su se kao i većina po poreklu njima sličnih, predali zlu, dopustili da budu osuđeni na život beznadežnih usamljenika u pustinji. U tim trenucima skoro je osetio sažaljenje ili bar saosećanje za ta ljudska bića odbačena i prezrena od svih. No, nije bila prilika za ispoljavanje takvih osećanja.

— Stojte!

Dvojica uhoda su pokušali da se razdvoje i ušunjaju u logor, ali je Dok Holidej uperio „kolt“.

Melezi su stali na mestu kao ukopani. Jedan je digao ruke uvis dok je drugi bezobrazno posmatrao Holideja, smatrajući bez sumnje da ne-

ki gradski lepotan u kicoškom odelu nikako ne može biti previše opasan.

Holidej je ustao sa zapetim „koltom“ u ruci.

— Pođite tri koraka napred da vas jasno vidimo — naredio im je Dok.

Uljezi nisu odmah poslušali, i Dok Holidej je zapazio da njihovi pogledi šaraju po logoru pažnjom profesionalnih lopova. Pravili su munjeviti saldo svega što se u logoru nalazi, sračunavajući ima li tu dosta stvarčica koje bi vredele ukrasti. Njihovi pogledi su se na kraju vratili i zadržali na Vaniti... i ona je uzdrhtala, jer se u njihovim očima ogledala požuda. Želeli su da se dočepaju svake vredne stvari do koje bi mogli doći, uključujući nju.

Niži uljez je zakoračio napred. Na desnom obrazu imao je gadan ožiljak, i Holidej je osetio zadah njegovog tela namazanog lojem bizona. Onaj drugi viši rastom i tamnije kože i kose ostao je na svom mestu.

— Šta tražite ovde? — zapitao je Holidej. — Čini mi se da bi trebalo da vam obojici prosviram metak kroz telo... šunjate se i privlačite se logoru kao zmije.

— Zašto onda to ne učiniš? — graknuo je viši uljez hrapavim grlenim glasom.

— Udesio bih vas obojicu čim sam primetio da se šunjate prema logoru... ali, nisam zbog jednog razloga — rekao je Dok.

Gledao ih je pravo u oči spreman da opali na prvi nagovešten pokušaj bekstva ili napada.

— Vi živite u pustinji, je li tako — zapitao je posle kratkog ćutanja.

Visoki uljez je zurio u otvor revolverске cevi uperene u njega.

— Možda.

— Odgovori određeno! — pripremio mu je Holidej mahnuvši revolverom.

— Da... živimo u pustari.

— Onda verovatno znate šta se dešava u njoj.

— Šta misliš da kažeš?

Kao čovek sa dosta životnog iskustva Holidej je uočio jednu zanimljivu pojavu. Mada su se zločinci i ljudi van zakona razlikovali jedan od drugoga i obično živeli svaki za svoj račun, nezavisno svaki za sebe i često puta i svaki protiv svakoga, među njima je postojala neka veza, neki osećaj bratske povezanosti. Tako je bilo i u ovoj pustinji. Iako je pustinja bila prostrana i dobrim delom čak i neistražena, ljudi koji su u njoj živeli obično su znali šta se događa u okviru njenih granica. To je na primer, bio slučaj sa Inglom i njegovom pričom o čoveku koji je pre njega bio vlasnik poštanske stanice. Činjenica je bila da glas o događajima u pustinji putuje brzo. Činjenica je bila i to da su ljudi koji su živeli u pustinji činili svet za sebe, da su bili odmetnici koji su se međusobno mrzeli i tukli, ali koji su povezani solidarnošću pred zakonima i ljudima spoljnog sveta.

Uprkos svemu tome, Holidej je hteo nešto da pokuša. Znao je da taj pokušaj nema mnogo izgleda na uspeh, ali je ipak hteo. Gledajući visokog uljeza pravo u oči rekao je mirnim glasom.

— Pre nekoliko dana nestala je jedna dilažansa.

Njihove oči su skoro neprimetno zasijale. Tek za jedan kratak delić sekunde, ali i taj deo sekunde bio je Holideju dovoljan. Nestanak dilažanse je bio događaj, dovoljno značajan događaj da bi se za njega znalo s kraja na kraj pustinje. Oči većeg broja skrivenih latalica morale su videti dilažansu kako prolazi pustarom preko peščanih nanosa i grebena, a vest o tome morala je preleteti veliki prostor dok lupneš dlanom o dlan.

— Interesuje me kojim je putem otišla... i kuda.

Lice visokog meleza se iskrivilo u grimasu nepoverenja.

— Zbog čega?

— To je moja stvar.

— Možda znamo — rekao je veliki bandit. — Možda ćemo ti reći... ako skloniš taj revolver. Važi? — dodao je gledajući lukavo Doka.

Ali, ni Holidej nije bio naivan. Osmehnuo se jer ga je banditova naivnost zabavljala. — A, ne, revolver nikome ne smeta. Možeš i ovako da govoriš.

— Koliko daješ da ti kažemo? — Zapitao je drugi melezu ulagujući se.

Holidej je slobodnom rukom izvuкао nekoliko novčanica. Njegov je princip bio da tamo gde je moguće valja upotrebiti blaža sredstva, a tek ako to ne uspe onda pokazati zube. Primetio je da su im pri pogledu na šušlave čiste novčanice oči zasijale pohlepno. Onaj viši bandit ovlažio je jezikom ispucale usnice. Užarenim očima motrio je kako Dok vraća ostatak novca u džep.

— Toliko — zamumlao je visoki bandit — i...

Njegova ispružena ruka pokazala je na Vanitu...

— ...i devojk!

Vanita je kratko šumno uzdahnula. Izraz dugo neutoljene požude rekao joj je da su ovi ljudi čak gori od krijumčara oružja.

— Ne može! — rekao je Holidej. — Novac je u redu, ali devojka ne dolazi u obzir.

— Onda nema ni obaveštenja — rekao je drugi bandit kratko.

Holidej je uperio „kolt” u njegova prsa. Progovorio je glasom koji nije ostavljao mesto dvoumljenju.

— Ušunjali ste se u moj logor, a bez sumnje ste došli da me opljačkate... i otmete ovu devojk. Po mom rezonovanju, zaslužili ste metak u čelo.

Melez nije ni trepnuo. Umesto toga, rekao je nešto svom drugu jezikom Indijanaca koji Holidej nije razumeo. U svakom slučaju, uljezi nisu bili ni Apači ni Komanči već iz nekog drugog plemena, verovatno Jute. Kratkonogi melez je učinio pokret kao da je pogađanje završeno, i kao da hoće da se okrene da pođe, ali, umesto da to stvarno učini, on se munjevito mašio rukom revolvera zadenutog u pojas od zmijske kože. Vanita je vrisnula.

Bandit se okrenuo na petama sa revolverom u ruci.

Holidej je pritisnuo okidač i tane se zarilo uljezu u grudi. On je smrtnički kriknuo, ispustio revolver i posrnuo na svog druga koji se istog trenutka i sam mašio svog „kolta”. Njih dvojica su se zaljuljali, a onda se visoki melez oslobodio svog tere-ta i tane je zviznulo pored Holideja.

Umesto da na metak odgovori metkom, Dok je vratio revolver u futrolu i glavom napred skočio na napadača. Umirući bandit se sručio na zemlju lijući krv iz smrtonosne rane, a dvojica protivnika su se uhvatila u koštac od koga su krckale kosti i pucale mišice.

Holidej je uspeo da izbije revolver iz ruke svog protivnika. Oružje je palo u pesak i Vanita je priskočila da ga dohvati. Bandit se sapleo na telo svog mrtvog druga, ali se pri padu dočekao na ruke. Osetivši pod rukom pesak, dograbio je punu šaku.

Dok je skočio na njega. Pesak mu je poleteo u oči, i on je skoro zaslepljen ispružio ruke da dohvati uljeza. Melez mu se izmigoljio kao jegulja, i Dok je jedva nazirao njegovu siluetu. Tanki prsti našli su nož za pojasom i čelično sečivo je preteći blesnulo u njegovoj ruci. Poluslep od peska koji mu je grebao oči kao trnje, Dok je više instinktivno naslutio odakle dolazi opasnost i u momentu kad je nož prosekao vazduh, bacio se u stranu. Osetio je nešto toplo po ruci i krv je potekla iz dugačkog plitkog zaseka.

Melez je ponovo zamahnuo nožem. Holidej se bacio u stranu i pao na sedlo svog konja. Sečivo je zviznulo kroz mrak i zarilo se Doku u slabinu, prikivajući ga za kožnu konstrukciju sedla. I drugi ubod bio je plitak, tek mali ubod kroz kožu u visini podlaktica.

Ne znajući kako da se drži, devojka je naperila revolver na bandita. Ovaj je, pak, nasrnuo na Holideja kao razjarena puma, ali se ovaj u

poslednjem momentu oslobodio. Stisnuo je zube i odbacio se rukom oslobađajući se tako zabodenog noža koji je ostao da vibrira u sedlu. Ne obazirući se na bol, Holidej je skočio na bandita. Vanitin prst je neodlučno počivao na okidaču, jer se devojka ustezala da opali, videvši da se Holidej sudario sa banditom, od čega su obojica posrnuli i pali na tle, uljez na zemlju a Dok preko njega. Kada je oboreni uljez pokušao da ga zbaci sa sebe, Dok mu je zadao strahovit udarac pesnicom u lice. Podigao je zatim ošamućenog protivnika na noge i dok mu je topla krv kvasila rukav i odelo, zadao je još jedan strahovit udarac u vilicu. Bandit je jeknuo, okrenuo se oko sebe i naleteo na pun zamah pesnicom koji ga je pogodio u bradu kao udar najtežeg čekića. Kao oboren džak uljez se sručio na zemlju.

Vanita je tutnula Holideju revolver u ruku. On ga je prihvatio i kada je nevaljalac pokušao da se s naporom podigne Dok mu je na glavu prislonio razjapljenu revolversku cev.

— E pa dobro! — rekao je Holidej zadihano. — Pričaj!

Da bi uljeza uverio da se ne šali, udario ga je revolverom po licu. Oštar nišan „kolta” porezao je bandita po obrazu.

— Diližansa... reci šta znaš u vezi s njom?

— Ništa... ne znam mnogo! — uspeo je da procedi pustinjski lešinar između dva duboka uzdaha.

— Hoću da čujem šta znaš.

— Tog dana pre nekoliko dana, ja i... Filepe — mahnio je glavom

prema drugom čoveku čije su staklene oči i nepomično telo pokazivali da on više neće pljačkati pustinjske putnike —... videli smo diližansu kako se kreće pustinjom. Naš bivak je vrlo blizu odavde. Zahvaljujući tome, videli smo i vas. Mi vidimo sve što prolazi u blizini desetak milja!

— A diližansa? Videli ste i diližansu. Kuda je otišla

— Otišla je... ne... ne smem da kažem. Ako otkrijem da sam nešto izbrbljao ubiće me.

— A ako ništa ne kažeš dobićeš to isto od mene... i to odmah! — pripretilo je Holidej stisnutih zuba.

— Otišla je... pored onog velikog kamenog grebena na zapadu. Toliko znam, jer smo ih do tamo pratili.

— Kojeg grebena?

— Pokazaću ti.

Bandit je kleknuo na zemlju i prstom na pesku nacrtao položaj i oblik grebena. Ličio je na latinsko slovo L, oblik stene koji su vetar, kiša i sunce u toku mnogih vekova izvajali u krečnjaku. Takve figure Holidej je i ranije mnogo puta video u raznim predelima Dalekog zapada.

— A ko su bili konjanici koji su je vozili?

— To ne znam.

— Lažeš? — viknuo je Dok.

— Ne lažem! — zavapio je bednik. — Istina je. Ne znam ko su, nisam ih nikada ni video ni čuo.

Pogledao je Holideja sa senkom straha na licu.

— Ti... ti nisi bandit... jedan od onih koji skitaju pustinjom. Ti si častan čovek i građanin. Nećeš

ubiti jednog čoveka tek tako, hladnokrvno. Znam da to ne možeš!

— Prema onome ko noću dođe da nekoga opljačka i ubije ni častan čovek ne treba da ima milosti.

— Treba... dovoljno je srećan što je častan i pošten... i treba da ima razumevanja za bedu onih koji to nisu.

— Lukav si — rekao je Holidej natmureno — ali si u pravu. Neću te ubiti kao što si rekao, jer to zaista ne dolikuje časnom čoveku, iako to može da mi se osveti. Uzmi svog ortaka i gubi se.

Holidej je odlučio da ga pusti. Nije bilo opasnosti da će uzjahati konja i obavestiti bandu koja je odvezla diližansu o noćasnjem događaju. Maločas je pod pretnjom uperenog zapetog „kolta“, u strahu za goli život kazao da ne zna ko su otmičari. U tom trenutku nije bilo razloga da laže. A na drugoj strani dao mu je obaveštenje neprocenjive vrednosti. Diližansa je prošla pored grebena oblika slova L. To je bio najpouzdaniji trag koji je dotada našao i nameravao je da pođe tim tragom čim se mesec pojavi iza oblaka.

Uljez se sagnuo i digao na rame svog mrtvog druga. Očima koje su igrale kao na zejtinu, žalosno je pogledao Vanitu. Ona je bila simbol života koji nikada neće upoznati, oličenje žene, domaćeg ognjišta, ljubavi. Pitao se kako je došla u posed čoveka kao što je ovaj nalickani varošanin. No, nije pitao ništa. Čutke je otišao do svog konja i prebacio Felipeovo telo preko drugog živinčeta. Lagano je odjahao

ostavljajući Doka Holideja u razmišljanju da bi, da nije bilo srećnih okolnosti, on mogao biti na mestu mrtvog pustinjačkog pljačkaša.

— Mister Holideje...

Njene reči propratio je nežan dodir rukom.

— Vaša rana! Vi... ste se otkinuli od noža!

Holidej je pogledao. U žaru borbe nije ni osetio bol od rane nožem. Sada, kad su se strasti smirile, bol nevelike rane počeo je da ga tišti. Skinuo je pažljivo sako i otkopčao košulju. Dok ga je devojka previjala njegovom maramicom, on se naslonio na stablo pamukovog drveta. Sedeo je mirno dok su nežni, vitki prsti milujući šetali po njegovim slabinama i prstima kao krilca uhvaćenog leptira. Osećao se prijatno. Odjednom se setio dana provedenih u Sonori i devojke po imenu Amanda kojom se mogao oženiti. Setio se divnih časova koje su zajedno proveli, poljubaca koje su jedno drugom dali. U toj devojci Vaniti bilo je nečega što ga je podsećalo na Amandu, nečega što ga je privlačilo njoj. Nije to bio samo onaj bojažljivi nežan dodir, već nešto više. Bila je mlada, po njegovom mišljenju negde oko sedamnaest godina, ali, za devojku iz plemena Komanča ona nije bila previše mlada. U selu Apača gde je kratko vreme živio, video je udate devojke jedva starije od četrnaest. Dodirnula ga je telom i on je osetio njenu toplinu.

Holidej se nagnuo napred i obgrlio je rukom oko pojasa. Vanita se nije kolebala, već se spremno

okrenula ka njemu. Nije ga gledala u oči, ali mu se rukama uplela oko vrata. Doku se učinilo kao da ga miluje topao letnji prerijski povetarac. Osetio je gladak dodir njenih dugih pramenova kose i privukao je bliže sebi.

Vanita je jedva čujno prošaputala njegovo ime i ostala poluotvorenih usana kao da čeka njegov odgovor. I odgovor je došao, sa dodirrom njegovih čvrstih usana. Ona je kratko jeknula i okrećući mu se celim telom otvorila usne u slatkom nemoćnom predavanju.

VI

Gromadna silueta stene u obliku slova L. dizala se visoko na ranoj jutarnjoj svetlosti. Bilo je dosta nemoguće ne naći taj kameni bastion u pustinji koji se kao trup nekog ogromnog broda dizao iz mora peska. Dolazeći ovamo sa mesta gde se sukobio sa dvojicom pustinskih lešinara, ugledao je još jednom nešto nalik na trag, više uzastopnih otisaka konjskih kopita. Ali, za razliku od terena nekoliko milja pre toga, banditi su bili malo manje brižljivi u skrivanju traga, i Holidej je računao da su u toj fazi bekstva otmičari verovatno došli do zaključka da su dovoljno daleko od glavnog puta i da mogu zanemariti mere predostrožnosti.

Zategnuvši vodice ispod stenovitih gromada, Holidej je sjahao da bi potražio teren. Dok je tražio trag, vetar je počeo da duva. Na tragove je naišao sasvim iznenada, dok je obilazio jednu gomilu stena pri-

rodom naslaganih kao zid u obliku slova V. Bili su sasvim jasni, otisci točkova i otisci konjskih kopita. Melez ga je, dakle, uputio na pravi trag. Kleknuo je na zemlju da bi ih izbliza osmotrio.

— Vanita.

Indijanka je dovela konje za njim dok je on išao za tragom iza stene. Iza naslaga stena nalazila se pustinja i tanak trag točkova i kopita koji se kao nit pružao po pesku. Bio je jasan i pružao se u određenom pravcu. Očigledno da su njegove slutnje bile tačne. Na toj udaljenosti od mesta napada otmičari su mislili da su bezbedni i da više nema razloga za mere predostrožnosti.

Pa dobro, rekao je za sebe Dok Holidej, ozbiljnog izraza lica, videće da su pogrešili.

Pojahao je konja i kada su prvi zraci sunca prošarali pustinju njih dvoje su izjahali iz hlada visoke stene.

Celo jutro pratili su trag. Sunce je postalo toplo, a kasnije užareno, dva lešinara kružili su visoko iznad njihovih glava, vetar je grejao kao dah peći, i dizao pesak koji je zasipao konje i jahače. U podne su zastali da se odmore, i Holidej je otčepio svoju čuturu za vodu.

— Nije nam ostalo mnogo vode — primetio je. Napunio sam čuturicu na poštanskoj stanici, ali, već smo skoro sve potrošili.

Nasmešio se kiselo na tu svoju konstataciju.

— Poneo sam samo jednu čuturicu... nisam računao na dva konja i dve osobe.

— Žao mi je — rekla je devojka. — Nisam želela da ti smetam.

Dok se setio noćasnijeg odmorišta i intermeca od pre samo nekoliko časova.

— Ne — nasmešio se blago — ne smetaš mi.

Bez obzira na njihova trenutna osećanja, morali su u što kraćem roku naći vodu. Ogromna stena oblika slova L uskoro je ostala daleko iza njih, i sada se jedva nazirala u treperavoj izmaglici vrelog dana. Popodne je neumitno odmicalo i što se više sunce bližilo zapadnoj ivici pustinje, vetar je sve više brisao sekući kao oštricom sve na šta je nailazio. Pesak je šibao tankim bičevima konje koji su kasali glava pognutih pod vetrom.

Holidej je nastavio da jaše nastojeći da stigne što dalje, jer je vrlo dobro znao da se sprema nevreme. Daleko na kraju vidika horizont je već bio zakriven oblacima uskovitlanog peska. I ranije je imao prilike da doživi pešчанu oluju. Bilo je to pre nekoliko godina u Koloradu. Vetar je dizao čitave zaveses peska i peščane prašine i svodio vidljivost na nekoliko metara. Ako ih oluja dohvati, a po svemu je izgledalo da to predstoji, vetar će zbrisati i poslednji znak tragova koji su otmičari dilžanše eventualno ostavili za sobom. I zato je, preklinjući u sebi zlu sreću i podbadajući konja petama u slabine, Dok Holidej očajnički hitao da pretekne oluju. No, čak i u tim trenucima znao je da je ta borba uzaludna. I zaista, posle manje od petnaestak minuta zasuo ih je oblak zaslepljujuće, sitne peščane prašine. Kroz

gustu zavesu peska videli su sunce kao okruglu udaljenu crvenu loptu. A zatim je i ta lopta nestala u neprirodnom sutonu koji je zavladao, i Holidej je poveo devojku u zaklon jedne grupe stena koju je video dok oblak peska nije postao gust kao testo.

— Šta je, tu je! — povikao je da bi nadjačao zavijanje i zviždanje vetra, dok je pokušavao da ćebe tom zakloni njihove i konjske glave od sitnih zrnaca peska koja su nošena uraganskim vetrom bockala lice kao igle. — Ovo je kraj našeg puta, Vanita! Kad se oluja stiša, u pustinji više neće biti nikakvog traga za kojim bismo mogli poći.

Vanita je zaklonila lice na njegove grudi, jer se oluja obušila na njih snagom kataklizme. Stene iza kojih su se zaklonili podrhtavale su od naleta vetra, a čitavi žbunovi suvog pustinjskog žbunja leteli su s oblacima prašine kao u prizoru iz pakla. Ali, tu blizu njega, naslonjena na njegova prsa, ona se osećala bezbedno. Osećala se kao da je deo njega, i to joj je ulivalo mir i spokoj.

— Ovo je Blek River — rekao je Dok Holidej.

Vanita je uzdrhtala pri pogledu u dubok kanjon koji je vijugao kroz pustinju ispod njih. Kanjon je imao visoke glatke litice vekovima urezivane bujicama vode koja je priticala sa kišama bogatim udaljenih predela. Samo što sada u njemu

nije bilo vode. Ostalo je samo suvo izdubljeno korito. Tamo gde je trebalo da teče voda sada raste neka vrsta lišaja otpornog na sušu. Ogromne stene presecale su kanjon, a pesak je pokrivao tle kojim je nekada praveći vrtloge i brzake tekla dosta velika reka.

Blek River je povremeno tekla tim koritom. Holidej je već jednom video to stenama ispresecano udubljenje nalik na veliku zmiju, ali ne tu u pustinji, nego na severu na planinskoj visoravni iznad Fort Viliijama kuda je pre izvesnog vremena prolazio.

— Jesi li siguran?

— Jesam — rekao je. — Vidiš li te zidove? Sasvim su crni kao da su presvučeni nekom crnom tkaninom. Isto je tako na visoravni i dalje. Zato su je i nazvali Crna reka.

— I tu negde u blizini, treba da ima vode?

— A-ha. — Odbacio je opušak cigare. Od duvanskog dima grlo mu se još više sušilo nego pre. — Kao što rekoh, nikada nisam bio u ovom kraju, ali, čuo sam da o njemu pričaju dok sam boravio u Fort Viliijemu. Tamo negde dalje pored neke litice postoji jedna misionarska kuća, a blizu rečnog korita iskopan je i bunar. Kažu da tamo uvek ima vode, Van'la... U svakom slučaju, moraćemo bar da pokušamo.

I vredelo je pokušati. U Holidejevoj čiturnici bilo je ostalo samo nekoliko kapi vode, a put do Dezert Kata i Sandersonovog ranča bio je dugačak.

Jer, tamo su morali da se vrate.

U toku noći oluja se utišala, ali kada je svanulo jutro, pustinja se pojavila sasvim izmenjena. Teško je makar i jedna stvar izgledala ista kao juče. Cela brda peska bila su oduvana i naneta tamo gde je ranije bila pustinja ravna kao dlan. Sasušena šuma pamukovog drveta bila je u celini počupana, i na njenom mestu pružala se gola čistina.

Naravno, ni trag se više nije video. Holidej i njegova pratilja nastavili su da se kreću ranije ustanovljenim pravcem, ali, kad posle dosta dugo vremena nisu naišli na lo gor otmičara, Holidej je zaključio da je nastavljanje traganja beskorisno. Trag dilažanse, sada zauvek pokopan pod pustinjskim peskom mogao je skrenuti u bilo kom pravcu, ali kuda, to niko nije znao. Holidej je i dotada samo nagađao, a sada je mogao samo da se vrati.

Bio je pobeđen, ne od bandita otmičara, već od oblaka peska i oluje.

Ali, pre nego što se ponovo upute u civilizaciju, trebalo je da se snabdeju vodom. Činjenica da su naišli na kanjon reke Blek River, za koji je Holidej znao da se pruža negde kroz pustinju, davala im je polaznu tačku za iznalaženje misionarske kuće.

Trebalo je da nađu crvenkaste litice u kanjonu, i lako će naći misionarsku kuću koja se nalazila u blizini. Ta kuća bila je jedno od mnogobrojnih napuštenih misija u ovoj i drugim pustinjama. U toku svojih mnogobrojnih putovanja Dok je naišao na nekoliko takvih napuštenih verskih hramova, zasutih peskom i obraslih korovom.

Razlozi napuštanja bili su različiti, ali većinom je to bio nedostatak finansijskih sredstava.

— Poći ćemo izvesno vreme prema jugu — rekao Holidej — i moćićemo četvorim očima da nađemo te crvenkaste stene.

Poterale su konje niz liticu i lagano se spustili do korita reke. Od svih ljudi koje je na svojim lutanjima sreo, Holidej je gajio najviše poštovanja za misionare koji su u divljinu i pustoš dolazili ne s oružjem u ruci već sa lekovima, lekovima, za telo i dušu. Misionarska kuća u kanjonu Crne reke, koliko je imao prilike da čuje, nije bila škola za pripadnike indijanskih plemena niti bolnica. U stvari, to je bila neka vrsta manastira. Izgradila je i naselila neka verska sekta koja se tu odvojila od ostalog sveta dolazeći u obližnji grad s vremena na vreme, kad bi stanovnicima misije ponestalo namirnica, odeća ili drugih svakodnevnih potreba. Neki od članova sekte su krenuli da među drugim indijanskim plemenima šire svoja religiozna ubeđenja, ali, kad su oni napustili pustinju, misionarska kuća u kanjonu Crne reke postala je još usamljenija. Na kraju su svi članovi sekte pomrli. Neki putnik namernik je svratio u misiju i sa sobom doneo kugu koja ih je odnela kao prerijski požar. Tako je misionarska kuća u kanjonu Crne reke postala umirući spomenik kojeg lagano osvajala putinjski pesak.

Dok su jahali, Holidej je u mislima izračunavao njegov položaj. Nije dovoljno poznavao ovaj predeo, i znao je samo osnovne ori-

jentacione tačke u pustinji. Reku, put, kamenitu visoravan dalje prema severu. Zgrada misije, koliko je znao iz pričanja, nalazila se negde na jugu. Otuda su, po njegovom računu, uskoro morali naići na crvene stene.

Ali, i kada je podnevna žega počela da slabi, a senke da se izdužuju, crvene stene se nisu pojavile na vidiku. Nalazili su se severnije nego što je mogao da zamisli. Dao je devojci poslednjih nekoliko kapi vode koje je još imao, i nastavio put sredinom rečnog korita. Korito je vremenom postalo šljunkovito i u jednom trenutku ispred njih je bežeći gmiznula zvečarka. Potkovane konjske kopite su grebale i klopale na stenovitom tvrdom tlu. Crne litice kao da su upijale zvuk.

Baš kada se dnevna svetlost povlačila pred dolaskom prvog sumraka, Holidej je zategao vodice.

— Stene! Crvene stene! — pokazao je rukom napred. — To mora da su crvene stene!

Vanita je jezikom ovlažila ispucale usne.

— Nadam se da si u pravu! — rekla je promuklim šapatom.

Poterale su konje u brži trk, jer su se u kanjonu već osećali prvi nagoveštaji večernje svežine. Dok je punim kasom jurio ka litici od crvenog kamena, pod konjskim nogama su leteli pesak i kamenčići.

Kada su se posle izvesnog vremena zaustavili u džinovskoj senci koju je bacala grandiozna stena sumrak se već spuštao. Holidej je našao vijugavu uzanu pukotinu u steni kojom su mogli da izađu iz ne-

kadašnjeg rečnog korita. Švićnuo je konja kajasima i poterao ga kroz pukotinu mestimično tako uzanu da je nogama dodirivao strane. Čvrsto priljubljena svom konju uz vrat, Vanita se, prateći Holideja u stopu, uzverala uz stazu i još jednom našla u pustinji.

Misionarska kuća nalazila se tačno pred njima... baš onakva kakvu je Holidej sebi dočaravao iz slušanih priča. Krov i crepove vetar je davno odneo ili oborio na zemlju, i sada su stajali još samo sumorni goli zidovi. Čak i oni su mestimično bili oštećeni delovanjem zuba vremena. Još uvek je postojala arkada kroz koju su nekada veličanstvena vrata otvarala prolaz u širok kolski ulaz. Sada su vratnice ležale oborene i upola zatrpane, a starinski hol je bio zasut nanim peskom. Bio je to tužan, čak sumoran prizor. Oko zdanja dizao se nizak zid još uvek čitav, i velike vratnice koje su se škripeći ljuljale na vetru.

— Eno, tamo je izvor — rekao je Holidej.

Stotinu metara dalje, na obali, nalazila se gomila kamenih ploča naslaganih u krug. Misionari su morali dosta da pešače do bunara, pomislio je Holidej dok su brzi korakom gonili konje ka izvoru. Verovatno da je to bilo jedino mesto gde se moglo doći do akumulirane vode koja se svakako nalazila negde ispod površine rečnog nivoa. Reka je povremeno ali dovoljno često tuda tekla i dopunjavala podzemne akumulacije.

Kod bunara su zategli vodice i

Holidej je skočio s konja. Na bunaru je postojalo vitlo sa ručicom, pomoću koga se kofa vezana konopcem spuštala u dubinu. Uzeo je kofu u ruke i namrštio se.

Kofa nije bila prašnjava kao što je očekivao.

Podigao je sa zemlje kamen veličine pesnice i bacio ga u bunar. Najpre kratka tišina, a zatim udaljeni pljesak kamena u vodu. U bunaru je bilo vode, mnogo vode. Verovatno da su ga koristili i drugi stanovnici pustinje koji znaju za njegovo postojanje.

Počeo je da spušta kofu u dubinu, a drvena osovina ručice je glasno zaškripala.

Kofa je čujno pljusnula u vodu a Vanita je nestrpljivo očekivala da potone, i da je Holidej vitlom izvuče do gore. Iako je i sam bio vrlo žedan, Dok je kofu s vodom prineo najpre njenim ustima. Ona ga je pogledala zahvalno, otvorila usta i počela žudno da pije bistru hladnu tečnost. Voda joj je curila niz obraze na bluzu, i suknju, ali ona na to nije obraćala pažnju.

— Nemoj piti naglo. Može ti škoditi. — Upozorio je Holidej sklanjajući joj vodu s usana.

Vanita mu je poslušno prepustila kofu, i Holidej je prineo usnama. Napunio je usta svežom vodom, izmućkao je i pljunuo, a zatim je popio dva mala gutljaja. Onda je napojio konje.

— Pućto mesto — rekla je devojka ježeći se.

Sumrak se brzo bližio i tihe zidine pustinskog zdanja su avetinjski delovale pri sve slabijoj dnevnoj svetlosti.

— Vanita — začuo se njegov pri-
gušeni šapat. — Povedi konje razad
u rečnu jarugu. — Govoreći to, ste-
gao je za mišicu.

— Zašto — zapitala je.

— Učini što ti kažem. Brzo! —
ponovio je žurno. Neki konjanik je
ovog momenta izjahao kroz vrata
misionarske kuće.

Ne časeći čas, devojka je pove-
la konje ka mestu gde se uzani pro-
laz spuštao, iz pustinje do korita
reke. Holideju je srce brže zakucalo
kada je primetio da je konjanik na
izlazu zastao. Nagnut na stranu, go-
vorio je nekome. Holidej se sakrio
iza bunara. Devojka je sa konjima
već bila van domašaja pogleda i on
je izvukao revolver. Morao je da
bude spreman, jer nije znao s kim
ima posla.

Na um mu je odjednom došlo
tuce pitanja. Prvo, koliko ljudi ima,
ko su oni i šta rade u napuštenoj
misionarskoj kući. Ako su se zau-
stavili samo da se odmore i preno-
će, zašto onda jedan odlazi i napu-
šta druge ili drugoga, ako ih nema
više od dvojice? Onaj drugi koji je
nameravao da ostane u samostanu
držao je upaljenu svetiljku i njena
žuta svetlost je u jednom momentu
obasjala konjanikovo lice. Jahač je
klimnuo glavom u pravcu pustinje,
a njegov sagovornik je ostao na
svom mestu i pogledom ispratio ko-
njanika.

Svakako, uveravao je Holidej se-
be, da su ta dvojica verovatno neke
pustinjske skitnice koje su se tu
zadržale izvesno vreme, možda neki
šljam kao ona dvojica meleza na
koje je naišao. Verovatno da postoji

neki logičan razlog zašto je jedan
izjahao u te kasne večernje sate.

Onda se pored čoveka sa svetilj-
kom pokazao još jedan, a zatim su
se obojica vratili u unutrašnjost zi-
dina porušenog samostana. Sve se
umirilo i nikakav šum nije se više
čuo. Samo je kroz jedan prozor
izbijala svetlost podsećajući Holi-
deja na budno oko nekog džina. Po-
što je sačekao još nekoliko sekun-
di, Dok je otpuzio od bunara do
mesta gde ga je devojka čekala.

— Mogu biti bilo ko — pro-
mrmljao je tiho — ali postoji neka
mala šansa.

— Da ne misliš...

— Ne znam šta da mislim — re-
kao je. — Znam samo da se u mi-
sionarskom domu nalazi neka gru-
pa ljudi i da su se oni redovno slu-
žili ovim bunarom. To je razlog
što je vedro bilo čisto. — Začutao
je i zamišljeno se pogladio po bradi.
— Vanita, ja ću se privući da vidim
koga tamo ima i ako mogu da sa-
znam njihove namere. Ti ostani ov-
de da čuvaš konje i budi spremna
da u svakom momentu uzjašimo i
pobegnemo. Može biti da ih ima još
negde sem u kući, u kom slučaju
njuškanje po okolini neće biti do-
bro za zdravlje. Može se ukazati po-
treba da hitno pobegnemo.

— Ima li nade da su to ljudi koje
tražiš? — zapitala je Vanita nepo-
sredno.

— Trag koji smo pratili vodio je
u ovom pravcu pre nego što ga je
izbrisala oluja — rekao je Holidej
vadeći revolver. Zakotrljao je valj-
kasti magacin po rukavu leve ruke
da bi proverio da li je svaki otvor

pun i našavši da je sve u redu, vratio je oružje u futrolu.

— Dok — prošaputala je Vanita i dotakla ga rukom po nadlaktici kao da želi da ga zadrži. — Budi oprezan... molim te!

— Naravno da ću biti oprezan — ohrabrio je Holidej. — Ali, pošao sam ovamo da nađem kćerku jednog rančera. Pošto postoji šansa da se ona nalazi tamo u samostanu, moram to da proverim bez obzira na rizik.

Pomilovao je lako rukom po kosi i zamakao u mrak, a odmah zatim, umuknuo je i šum njegovih koraka. Samo je iz polusrušenog samostana vrebalo kiklopsko sjajno oko.

Holidej je oprezno ali žurno koračao po pesku. Njegove poluvisoke cipele nisu odavale ni najmanji šum, i njegova vitka, visoka silueta avetinijski se njihala u tami noći. Kretao se hitro i vešto kao neki iskusni indijanski uhoda. Prilazio je sve bliže cilju izbegavajući svetlost koja je dopirala sa prozora. Stigao je bez smetnje do prednjeg zida kuće i priljubio se uz njega. Iz unutrašnjosti je dopirao sporadičan žubor glasova, i jasni zveket limenog posuđa. Neko je opsovao glasno.

Unutra je bilo više od dva čoveka. Po raznim glasovima Dok je računao da će ih biti možda blizu pola tuzeta. Sagnuo se sasvim blizu tla kada je prozor iznad njega zamračila nečija silueta. Ne mičući se, Dok je krajičkom oka pogledao uvis i video zatiljak glave čoveka koji je stajao leđima oslonjen na prozor. Bio je to čovek bikov-

skog vrata sa dugačkom riđom kosom koja mu je dopirala skoro do ramena.

Holidej je nečujno kliznuo prema arkadi.

S unutrašnje strane otvorenih vrata video je jedan mali deo prostora zasutog nanetim peskom. Taj deo bio je ugažen mnogobrojnim otiscima čizama. To je već nagoveštavalo da stanovnici samostana nisu tu čas ili dva, već znatno duže, možda nekoliko dana. Holidej je provirio malo više i dalje u unutrašnjosti ugledao dvojicu koji su nešto razgovarali. Jedan od njih se gromoglasno nasmejao i za jedan delić sekunde njegov sagovornik je okrenuo glavu u Dokovom pravcu.

Dok ga je odmah prepoznao. Bio je to Lefarž, vlasnik saluna u Dezert Katu, čovek koji mu se nije svideo od prvog susreta i koji nije prezao da svoju zlu prirodu i javno pokaže. Naravno, za ovaj deo, njegove prirode niko nije znao, bolje rečeno, nije znao niko od njegovih poštenih sugrađana, ali, Dok nije bio njegov sugrađanin i u životu je dosta puta video ljude sa licima i naličjem, tako da susret sa Lefaržom na ovom neobičnom mestu za njega nije bilo nikakvo iznenađenje.

— Evo vaše klope — rekao je Sem Vorn pružaju im limene tanjire sa rdavo zgotovljenim jelom.

Dou je napravio gadljivu grimasu.

— I prestanite da se žalite na bo-

love u želucu, ili ćete ostati i bez toga — prasnulo je kratko.

Odvezao im je ruke da bi mogli da jedu, ali im je noge i dalje ostavio vezane kožnim kaiševima. Zatim je seo leđima okrenut vratima.

— Finooo — prevasio je Sem lenjo preko usana. — Još samo nekoliko dana i sve će biti završeno. Gazda će otići da uzme novac koji će tvoj tatica ostaviti, i biće kao što će biti!

— Sve je išlo lako, jesi li to hteo da kažeš! — rekao je Ras a devojka ga je pogledala dajući mu znak da ćuti.

— Stvarno je bilo lako — rekao je Sem zadovoljno. — Pošto živi u gradu, mister Lefarž je znao tačno vreme kad dilažansa dolazi i odlazi. A u Dezert Katu su svi znali da ćete vi doputovati onda kad ste i doputovli, to jest, za vaše venčanje. Tako smo podelili uloge: on je ostao u gradu, a mi smo izvršili prepad. Pošto sam radio za tvog taticu, bilo mi je lako da te prepoznam, jer smo morali znati da li u rukama imamo pravu osobu. Posle toga se mister Lefarž ušunjao na ranč tvog tatice, pretpostavljam da je zbog posla i ranije tamo odlazio, pa mu je raspored na ranču bio poznat, i ostavio pismo za taticu. Pismo u kome tražimo lepu svoticu.

— I vi mislite da će on... da će on platiti toliku veliku sumu novaca? — zapitala je Emi Sander-son.

Sem joj se osmehnuo i prešao pogledom po njenoj kovrdžavoj kosi.

— Biće prestrašen, jer je njegova kćerka u rukama bandita — rekao

je Sem Vorn. — Sasvim sigurno da će platiti da vas pustimo.

— Da nas pustite! — prekinuo ga je Dou ogorčeno. — Kakvo puštanje. Vi uopšte nemate nameru da nas oslobodite!

Sem se smeškao, ali mu je izraz lica bio ozbiljan.

— Ne smete da nas pustite na slobodu — nastavio je Dou žučno. Znamo za Lefarža i znamo sve o vama! Postoji samo jedan razlog što smo u životu. Držite nas kao taoce za slučaj da Emīn tata odbije da plati ucenu i umesto toga pošalje vam poteru na vrat. Da nije toga, vi biste nas već odavno pobili, a pred Eminim ocem biste izvodili igru kao da smo živi, pa bi vam on i tako platio.

Emi je briznula u plač, jer je njen verenik uništio sve njene nade. Sve vreme zarobljenštva ona se radala i Dou se trudio da te nade pothranjuje. Sada je iz njega izbila vojnička priroda i vaspitanje. Odjednom je postao realista, hteo je da stvari budu jasne i glasne. Profesionalnom hladnokrvnošću odmerio je njegov položaj i izašao s iskrenim mada neprijatnim zaključcima, više se nije trudio da štedi njena osećanja.

— Vidiš li šta si učinio! — pro-siktao je Sem besno. — Naterao si tvoju devojku u plač! Do vruga Dou, ne zaslužuješ takvu ženu!

— Nemoj ti meni da pričaš šta je dobro a šta rđavo! — Uzvratio mu je Dou šibajući oštrinom. Ti, jedan običan drumski razbojnik.

— Šta sam ja, to nije važno. Či-njenica je da ona zaslužuje nekog

boljeg čoveka nego što si ti, Dou!

— Molim te Rase — zavapila je Emi. — Nemoj ga izazivati.

Sem je ustao i prišao Emi koja je sedela glave nagnute nad tanjir.

— Znaš Emi — počeo je da govori glasom koji je, činilo se, dolazio iz dna duše — sve vreme dok sam radio za tvog tatu ja sam te posmatrao. Znaš li zašto?

Devojka je uzdrhtala. Slutila je zlo. Još više je pognula glavu u želji da između sebe i tog čoveka stvori nepremostivu razdaljinu, ali je, uprkos tome, osećala na sebi njegov pogled koji kao da je žario pohotom.

— Da, posmatrao sam te kako šetaš, u onoj neobičnoj odeći... u zategnutim bluzama i pripijenim pantalonama koje si obično nosila.

— Vorne! — Zarežao je Dou. —

— Nemoj ti meni da naređuješ oficirčiću! — Prasnuo je bandit. — Nisam ja vojnik u tvojoj četi i nisam na vežbalištu.

Sem je kleknuo pored Emi. Pružio je ruku i provukao joj prste kroz kosu.

— Da Emi — rekao je nežno — mnogo sam te posmatrao... i još više sam sanjario o tebi!

Ona se trgla od njegovog dodira, a Dou je ponet besom pokušao da dopuzi do bandita. Sem se samo nasmejavao njegovim naporima i vrhom čizme svirepo ga udario u stomak. Dou se od bola sklupčao kao pretečena zmija. Sem se napravio da ga ne vidi i ponovo je obratio pažnju na devojku.

— Molim vas... promucala je plačnim glasom. — Ne... nemojte...

Teška, gruba ruka pružila se ka njenom vratu, razgrnula i povukla naniže haljinu i otkrila glatko belu nežnu kožu njenih ramena. Prizor, a još više miris nagog tela sasvim su zaludeli Sema, i on je upio usne na jedro, zaobljeno devojčino rame. Prezirući agoniju bola, Dou je pokušao da se privuče i na neki način omete nasilnika u njegovim namerama, mada ni sam nije bio svestan kako bi to mogao da učini. Emi je pak, sedela ukočeno kao statua, sleđena do smrti. Sve vreme plašila se takve stravične more čiji je dolazak naslućivala, i sada je ta mora postala stvarnost. Njegove usne su sa ramena kliznule na vrat, a zatim na kosu. Usne koje dugo vremena nisu osetile miris i ukus žene. Čak suviše dugo vrenjena. Osetila je kako se njegova usta žedno otvaraju i upijaju u njenu kožu, kao da žude da iz nje posišu svu svežinu njene mladosti.

Dou se očajničkim naporom pridigao na kolena i puzeći ustremio na Sema u trenutku kada je ovaj snažno privukao Emi i pritisknuo svoje usne na njene. Ona je bespomoćno jecala. Odjednom, dok su njegovi prsti milujući klizili niz njen vrat, bandit se grčevito trgnuo. Uspravio se lica zgrčenog u stravičnu bolnu grimasu. Krv mu je iz usta pokuljala na njena razgolićena ramena i prsa. Okrenuo se oko sebe lagano, bezglasno, kao voštana figura. Usne su mu se otvorile ali su ostale neme, bez glasa, kao usne leša. Zatim je pao licem okrenut

peskom pokrivenom podu samostana. Zgrčio se još jednom i tako ostao da leži.

Iz njegovih leđa ispod leve plećke virio je nož zariven do korica. Nož indijanske izrade.

•

Lefarž je, dakle, duhovni tvorac otmice, on je držao sve konce u svojim rukama. No, u ovom momentu, Holideju to nije bilo najvažnije. Kazna će doći kasnije ako bude doživio da tog lupeža preda u ruke pravde, a sada je trebalo naći zatočenike, ako su još uvek živi! Verovao je da jesu, jer je sa svog mesta video jednog bandita kako sa tanjirima u svakoj ruci izlazi na vrata bolje reći otvor vrata koji vodi u drugi deo porušene zgrade. Verovatno da je nosio večeru za rančervu kćer i njenog verenika. Ako je tako, onda će to brzo proveriti, jer su se zarobljenici morali nalaziti negde u samostanu.

Bandit sa tanjirima je krenuo desno i Dok je poguren pošao pored zida na tu stranu. Na uglu je zastao da osmotri za slučaj da su otmičari negde postavili stražu, ali, izgleda da su se osećali sasvim bezbedni, jer zgradu niko nije čuvao. To je za Doka bila povoljna okolnost, jer je lukavstvo moglo upaliti samo u slučaju nebudnosti protivnika. Klizeći pored zida, prišao je do jednog mesta gde je zid samostana bio skoro sasvim srušen. Izvirio je krajičkom lica i zastao. U odaji bez krova, vezanih nogu, sedeli su Emi i njen verenik, a jedan bandit u odelu kaubojca stajao je pored rančerove kće-

ri. Govorio je tiho, tako da Dok nije mogao da razabere svaku reč, ali je iz onoga što je čuo, a još više iz njegovih užarenih pogleda izbijala pohota. Dok je video kako je bandit nogom ošinio Eminog verenika i čuo njegovo stenjanje, ali, nije mogao da mu pomogne. Ni njemu niti devojci.

A devojci je pomoć bila potrebna čak i više nego vojniku. Dok je video kako se bandit spušta na kolena pored Emi i miluje je rukama po vratu i ramenima. Video je kako Emi očajnički nastoji da se otrese njegovih poljubaca. Instinktivno se mašio revolvera, ali mu je ruka zastala. Pucanj bi digao logor na noge, i dok bi dlanom o dlan, banditi bi dotrčali, a tada bi spasavanje bilo nemoguće. No, nešto je morao da učini, jer je bandit gladan ljubavi i zagrljaja već stiskao devojkicu. Da preskoči zid i onesvesti ga? Za to bi mu trebalo nekoliko sekundi i bez obzira na zanosnost, bandit bi mogao čuti. Ali, bez obzira na rizik, nije smeo da čeka, jer je i Emi u očajanju mogla vrisnuti i bogzna do kakvih bi obrta to dovelo. U svakom slučaju, oslobođenje bi se moralo odložiti na neodređeno vreme.

Dok je već hteo da skoči na zid i jurne na zločinca kad je nešto bleesnulo kroz vazduh i bandit se grčevito trgao. Iako je odaju osvetljavao samo odblesak svetlosti iz susedne odaje, video je da iz banditovih leđa viri drška noža. U tom momentu na metar dva od sebe začuo je šum jedva čujan kao hod mačke. Munjevito se okrenuo i uperio revolver na siluetu čije je nejasne obrise ugledao.

Ali, nije morao da pritisne okidač. Neki glas koji mu se činio poznat šapnuo je. — Neka se bledoliki ne brine. Šepavi Kojot je njegov prijatelj.

Šepavi Kojot! Na njega Holidej nikada ne bi mogao da pomisli. Otkud on ovde i zašto je došao? Ali, nije bilo vremena za ispitivanje, jer je svakog momenta neko mogao banuti, a onda bi i one minimalne šanse bile nepovratno izgubljene. Trebalo je delovati bez odlaganja. Okrenuo se Komanču i šapnuo.

— Ostani gde si i pazi. Ja idem unutra!

Rekavši to, skočio je na polurazrušeni zid i oči Emi Sanderson i Rasa Doua upravile su se prema njemu. Na prvi pogled izgledao im je kao avet, ali odmah tih, dubok glas im je šapnuo.

— Budite mirni! Došao sam da vas oslobodim!

VII

Dok Holidej je bešumno skočio sa zida pored čoveka koji je ležao pogođen nožem.

Vorn je bio nepomičan i mrtav. Onaj jedan samrtnički grč nije se više ponovio. Sada je ležao opružen kao oboreno stablo. Šepavi Kojot je hitnuo nož dželatškom tačnošću. Oštrica je probila leđa tačno u visinu srca i prekinula nit života pre nego što je bandit mogao da jaukne. Ne govoreći ni reč, praćen pogledima zapanjenja, Dok je prišao, izvuкао nož iz leđa i obrisao ga o Kornovu košulju. Zatim je kleknuo pored devojke.

Nije bilo nužno da ih pita za ime, jer su dvoje zatočenika očigledno bili Emi Sanderson i Ras Dou za koga je devojka trebalo da se uda. Dok je preseкао veze kojima su joj noge bile svezane oko članaka, a zatim je posvetio pažnju Eminom vereniku.

— Banditi su odmah tu s druge strane zida — prošaputao je najtiše što je mogao. — Ako samo pisnete, oni će dojuriti i mi smo propali... i vi i ja!

Dou je ćutke pružio ruku i dočepao revolver iz Vornove futrole. Za trenutak ga je čvrsto stiskao u šaci kao da drži neku veoma dragu stvar sa kojom ne želi nikada da se rastane, a onda ga je zadenuo za pojas.

— Ima samo jedan put kojim možemo izaći oдавде i to onaj kojim sam ja došao... preko zida — rekao je Holidej tiho.

Dou je klimnuo glavom. Nije bilo vremena da njihovom spasiocu postavlja pitanja ko je, ili šta ga je dovelo ovamo. U ovom trenutku, bilo je važno jedino kako pobeći oдавде.

— Ja ću se popeti na zid — rekao je Holidej još uvek zadihao od penjanja preko zida — a onda ćete vi podići devojku. Ja ću je izvući na zid.

Dou je pridržao Emi za ruku, a njihov spasilac je stavio nogu u jednu pukotinu i bez napora se popeo na zid. Penjao se lako i graciozno kao Indijanac, ali je njegovo gradsko odelo, elegantno, mada sada izgužvano i iskrvavljeno, jasno svedočilo ko je on.

Na vrhu zida Holidej je zastao. Na jednoj strani pružala se pusti-

nja, rečno korito i mrak, a na drugoj ruševina misionarske kuće. Ponovo je začuo grub smeh bandita u drugom delu kuće, i ne razmišljajući dalje, sagnuo se da prihvati Emi koju je Ras Dou uzeo oko pasa i digao uvis. Kockar je čvrsto stegao njene ruke i snažno je povukao na vrh zida pored sebe. Voden Dokovim primerom vojnik se sam popeo na zid, a zatim su sve troje skočili na meki pesak na drugoj strani. Emi je pala, ali se odmah pridigla. No, videvši Šepavog Kojota koji je izronio iz tame prigušeno je kriknula.

— Ne bojte se — rekao je Dok. — On je moj prijatelj.

Emi ga je s nevericom pogledala, ali je ućutala. Posle pakla neizvesnosti u zarobljeništvu, svaka promena mogla je biti samo dobitak!

— Trebaće vam konji — rekao je Dok — mi imamo samo za nas.

— Mi? Mislite vi i... prošaputala je glasom u kome se iznenađenje mešalo sa zahvalnošću.

Dok ništa nije odgovorio.

— Banditi drže konje iza misionarske kuće — rekao je Ras!

— Mis Sanderson — obratio se Holidej Emi — vi i vaš verenik podite prema reci. Sidite uzanom stazom pored one gomile stena. Tamo ćete naći jednu devojkicu. Čekajte nas tamo dok Šepavi Kojot i ja dođemo sa konjima.

Emi je pogledala Rasa i vojnika je klimnuo glavom u znak da se slaže. Ovi ljudi su ih oslobodili i trebalo im je verovati.

Ras je prihvatio devojkicu za ruku i oboje su potrčali preko peska dok su se dvojica osloboditelja, kockar i Komanč, puzeći uputili oko zida sa-

mostana. Vreme je odmicalo brzo, dragoceni sekundi su leleli, a svakog trenutka mogao je odjeknuti povik da su zarobljenici pobjegli.

Iza misionarske kuće nalazio se oblicama ograđen koral, a sedla su ležala preko ograde. Provukli su se između poprečno postavljenih greda i pažljivo prišli konjima. Sve vreme su ćutali, ali među njima kao da je postojao dobro razrađen plan akcije, tako da je svaki razgovor bio nepotreban. Na približavanje nepoznatih lica konji su se uskomušali. Jedan je počeo da kopa nogom.

— Mir... mir! govorio je Holidej umirujućim glasom.

Izdvojio je jednog mrkova i dok je konj kolutao očima i frktao Dok mu je nabacio sedlo na leđa. Šepavi Kojot je međutim imao više muke sa jednim zelenkom pečallijom. Naviknuta na blizinu Indijanca životinja je uzmicala pred bivšim skautom, i Holidej je stežući zube da ne bi opsovao, pritekao Komanču u pomoć. Uhvatio je konja za grivu i pridržao ga dok je Indijanac uspeo da ga osedla, zauzda i najzad ga pojaše.

— Išćupajmo nekoliko gredica iz ograde — rekao je Holidej komanču. — Poteraćemo im konje u pretriju.

— A-hm! — šapnuo je Šepavi Kojot. — Ali, banditi će nas čuti i okriće da su zarobljenici pobjegli.

— To će ionako ubrzo saznati — rekao je Holidej. — Ali, ako im konji ne budu pri ruci, moraće da se pomuče dok organizuju gonjenje.

I moraće da ga organizuju — rekao je Šepavi Kojot, tiho. — Bledo-

lika devojka i vojnik znaju ko su otmičari, a znamo i gde je njihovo skrovište.

— Jeste, Šepavi Kojote, ali, to znači da će to biti trka na život i smrt. Samo mi nije jasno zašto si se ti upetljao u ovo?

— Šepavi Kojot je Komanč. Ne ostavlja prijatelja u nevolji. A Holidej je prijatelj.

Holidej je odmahnuo glavom. Zahvalnost. Retka osobina, a tim više je trebalo ceniti onoga koga ta osobina krasi. Dao je znak Šepavom Kojotu da pođe, i njih dvojica su pojahali oko korala i lupkajući konje šakama, poterali ih ka prolomu u ogradi. Životinje su poput bujice kuljnule u pustinju, i svetiljka u misionarskoj kući se pokrenula. Zatim se iz ruševina začuo nečiji glasan povik.

— Hej, šta...

— Jašimo! — šapnuo je Holidej svom pratiocu.

Dvojica uhoda su poterali konje iz korala.

— Mister Lefarže! Džefere! Grivse! Pogledajte! Neki ljudi nam rasteruju konje!

Na prozorima samostana pojavilo se nekoliko glava. Neko je iz puške opalio nekoliko uzastopnih hitaca i kuršumi su poleteli u noć, a nečiji glas je upaničeno oglasio da su zarobljenici pobegli. Holidej se okrenuo u sedlu i ispalio iz „kolta“ na strelca s puškom. Tane je okrnulo zid samostana i odletelo dalje u prazan mrak. Šepavi Kojot je nanišanio svetiljku i srećom pogodio cilj. Razbijeno staklo je resko zazvečalo i istovremeno se plamičak svetiljke ugasio, i u samostanu i oko njega

zavladao je mrak. Čuli su se bat čizama i glasovi bandita koji su trčali da pohvataju rasterane konje.

Kada su dvojica begunaca stigli do rečnog korita, Emi i Ras su već bili našli Indijanku i čekali su ih spremni za bekstvo.

Šepavi Kojot je skočio s konja i dobacio vođice Rasu — Jaši! — doviknuo mu je. — Moj konj je u blizini. Za mene ne brinite ja ću vas stići.

— Uz rečno korito! — naredio je Holidej.

Četiri konjanika su kao oluja poterali konje što dalje od misionarske kuće. Iza njih, vika uzbuđenih bandita sve slabije se čula. Begunci su se uputili u suprotnom pravcu od crvenih stena i tek posle više od pola časa bespoštednog jahanja odlučili su da uspore trk i odmore konje. Ras Dou je priterao svog konja porred Holidejevog.

— Ne znam ko ste vi, niti znam razlog zbog čega ste ovde. Ali, u svakom slučaju, hvala vam...

— Rase — progovorila je Emi nenaletljivo. — Ova devojka... Vanita... sve mi je objasnila dok si ti stražario na prolazu. Mister Dok Holidej — pri tome je rukom pokazala na Doka — ... došao je ovamo, jer su ga tata i mama namolili da nas spase. On je izvesno vreme pratio naš trag, a onda, kada je oluja izbrisala tragove došli su u misionarsku kuću zbog vode...

— Što se nas tiče, to je bila đavolski velika sreća — rekao je Ras.

— Koliko je bandita bilo u samostanu? — zapitao je Dok.

— Tačno sedmorica — rekao je Ras. — Petorica su dočekali dilažan-

su u zasedi, a jednog smo zatekli u samostanu. Lefarž je došao iz grada, ali tek kada je ostavio ucenjivačko pismo.

— To znači da će, kada se dočepaju konja, petorica poći u poteru za nama — promrmljao je Dok sebi u bradu. — Jedan je odjahao kad sam pošao da se ušunjam u samostan, a drugog je udesio Šepavi Kojot.

— Gde mislite da treba da idemo? — zapitala je Emi.

— U Dezert Kat. Ode bismo drugde?

Devojka je pogledala svog verenika i ovaj je sumnjičavo odmahnuo glavom.

— Do Dezert Kata put je dosta dugačak — rekao je Dok. — A za hvatanje konja banditima neće biti potrebno toliko vremena.

— Imate li neku drugu ideju? — rekao je Holidej.

— Imam. Tvrđavu.

— Tvrđavu Komanč?

— Da, mada je to više karaula nego tvrđava, Holideje. Nalazi se blizu toka ove reke. Mogli bismo da idemo kanjonom nekih tridesetak milja, a onda bismo skrenuli na istok jedan manji deo puta. Bliže je nego Dezert Kat, a kad tamo stignemo, mogao bih da obezbedim vojnu pratnju do Dezert Kata... jednu veću patrolu vojnika koja bi bila u stanju da izađe na kraj sa Laferžom i njegovim razbojnicima.

— Pa dobro — saglasio se Holidej — idemo u tu vašu karaulu.

— To je garnizon gde sam stacioniran — rekao je Dou i u glasu mu se osetio prizvuk ponosa i samopo-

uzdanja koji mu se sve više vraćao sa sređivanjem haotičnog stanja u kome se nalazio ranije.

Holidej je tek sada zagledao njegovu uniformu i širite.

— Moj otac je tamo komandujući oficir — rekao je Dou i neprimetno se isprsiu u sedlu.

Dok je oslušnuo zvuke u pustinji ne bi li čuo neki nagoveštaj potere. Nije čuo ništa, ali je pretpostavljao da su dosada banditi verovatno pohvatali rasterane konje i da su im na tragu. Sugestija Rasa Doua da se ide u Fort Komanč bila je najprihvatljivija u ovoj situaciji. Kada se jednom nađu unutar palisada karaula, biće bezbedni od Laferžovih kandži. Vojnici su mogli da ih otprate do Dezert Kata, a dalje bi sve išlo normalnim tokom. U svakom slučaju, vojna postaja je bila najbliže ljudsko naselje, i po Rasovom računanju, mogli su do nje stići narednog dana.

— Trebalo bi da krenemo — opomenuo ih je Holidej. Gonioci nisu daleko iza nas.

— A vaš prijatelj Indijanac? — zapitala je Emi!

— Šepavi Kojot? Ne brinite za njega, taj će se snaći. Ako bude hteo da nam se pridruži on će naći naš trag. U svakom slučaju ne možemo da ga čekamo. Napred!

— Bošer vodi konje, rekao je kratkonogi Henk Grivs sa pacovskim licem Lefaržu koji je nestrpljivo šetao pored korala i švičkao korbačem po čizmi.

Kejn Lefarž, lica natmurenog kao nebo pred grmljavinu, ugasio je nedopušenu cigaretu na ogradi koraia.

— Dobro bi bilo da požuri!

— Našao sam trag, gazda — rekao je Džoe Frejzer prilazeći im.

Vraćao se iz rečne klisure gde je bio da proveriti kojim pravcem su begunci utekli, da ne bi tražili trag i time gubili vreme kasnije kad prikupe konje.

— U kom pravcu su otišli?

— Prema severu. Koľiko sam mogao da vidim, izgleda da su pošli koritom reke.

— Zašto su do vraga pošli u tom pravcu? — prasnuo je Lefarž. — Pa, oni se udaljavaju od Dezert Kata!

Frejzer je slegnuo ramenima. On je bio najstariji član bande, najtiši u razgovoru i najbrži na potezanju revolvera. On nikada nije gubio vreme razmišljajući o razlozima zbog kojih je neko nešto učinio... i nije nameravao da sada menja svoje rezone.

Koralu je prišao Rali Džafer noseći u naručju nekoliko pušaka. Razdelio ih je ostalim banditima, pa su svi stali u očekivanju konja koje je Bošer vodio vezane.

— Ako samo dočepam tog čoveka koji ih je rasterao! — prosijtao je vlasnik saluna.

— Rekoh vam maločas, gazda — promrmľao je Grivs — taj koji je rasterao konje ličio je odelom na nekog varošanina...

— Varošanina!? — ponovio je Lefarž žustro.

Koji bi se varošanin usudio da uđe u njegov logor i oslobodi nje-

gove zarobljenike, razmišľao je vlasnik saluna? To je mogao da bude samo neko koga je poslao Sanderson. Ali ko? Nije poznavao nikoga u Dezert Katu i okolini ko bi se prihvatio tog posla — sem možda onaj kockar sa kojim se pre dve noći sukobio u salunu. Ali, nije verovao da bi to mogao biti taj.

— Možda ti se u mraku samo učinilo — ubedivao je Lefarž svog čoveka, ali mu se u glasu naslućivala nervoza.

Pojahao je konja, a ostali su spremno pošli njegovim primerom. Lefarž nije imao potrebe da im naglašava hitnost zadatka koji se pred njih postavľao. Zarobljenici koji su znali gde se nalazi njihovo skrovište bili su na slobodi, i samo ta činjenica bila je već dovoljno ozbiljna pretnja njihovoj bezbednosti. Još veća je pretnja bila mogućnost da će demaskirati Kejna Lefarža ukoliko se dočepaju civilizovanog sveta.

Jer, Lefarž se pored svog biznisa kao menadžer i vlasnik saluna uzgred bavio još jednom veoma unosnom delatnošću. On je bio vođa ove bande. On im je ukazivao na pogodne žrtve i zato su banditi bili u mogućnosti da munjevito napadnu i iščeznu u pustinji. Pre nekoliko meseci slučajno su našli napuštenu misionarsku kuću i od nje napravili svoje skrovište. Ona je u najvećoj meri odgovarala njihovim potrebama, bila je daleko od radoznalih očiju i imala je skoro nepresušan izvor vode što je bilo vrlo važno.

Otmica Emi Sanderson bila je na prvom mestu njegova ideja. Planirao je da jednog od narednih dana negde u blizini Dezert Kata nađu

njeno telo izrešetano mecima. Do tada je trebalo da se Sanderson oprosti od svojih deset hiljada, a oni bi bili bezbedni i puni para.

Sada je taj plan, pa čak i samu njegovu egzistenciju ugrozio neki misteriozni čovek, neki, kako je Grivs rekao, tip u građanskom kičoškome odelu. Morali su stoga sve begunce da pohvataju i likvidiraju pre nego što stignu da nekome saopšte svoja otkrića.

Petorica bandita su se uputila ka reci. Lefarž ih je vodio žureći uzanom stazom koja je vijugala do suvog rečnog korita posutog šljunkom i stenama i obraslog mahovinom. Kada se na noćnom nebu pojavio mesec, trag je postao jasniji, no, kako je trag i dalje držao pravac prema severu, Lefarža je sve više obuzimalo čuđenje i zbunjenost, jer su se begunci očigledno sve više udaljavali od Dezert Kata. Za to je postojalo samo jedno razumno rešenje. Smatrali su da će, ako se upute pravo prema gradu, ostaviti gonioce sasvim jasan trag i sliku o njihovim namerama. Znajući njihov cilj i njihov pravac, gonioći bi vrlo lako mogli da krenu nekom prečicom i postave im zasedu na pogodnom mestu. Idući u suprotnom pravcu računali su da će gonioce dovesti u nedoumicu i otežati im gonjenje.

Očigledno, govorio je Lefarž sebi, da će begunci vrlo brzo napraviti polukrug i krenuti prema njihovom pravom cilju. Dezert Katu.

— Ima ih još jedan više, obavestio ga je Grivs kad su zaustavili konje u dugom vijugavom rečnom koritu.

— Šta hoćeš da kažeš?

— Odavde vode četiri traga — rekao je Grivs.

— Mislio sam...

— Jedan mora biti da je čekao ovde sa konjima — rekao je sležući ramenima. — Po otiscima stopala, ne bi me čudilo ako je to žena... i to Indijanka. Ali me nešto čudi.

— Šta!

— Učinilo mi se da su dvojica tipova razjurili konje jednoga sam video, a drugoga nisam. Ovde je čekala jedna osoba, dve su došle dovde pešice, i dvojica su rasterali konje to je onda pet. A vidim samo četiri konjska traga.

— Verovatno da si se prevario. No, šta je to važno. Nas je petorica — rekao je Lefarž smrknuto. — Čini mi se da je to u svakom slučaju dovoljno!

Mamuznuli su konje i ustremili se u noć. Tek što su nestali u pomrčini iza jedne velike stene, izjahao je jedan usamljeni konjanik i lagano poterao konje za njima. Bleđa mesečina obasjala mu je mrko lice i orlovski povijen nos.

Bio je to Šepavi Kojot.

Došla je i ponoć, a mesec se još dizao na nebu.

Na mestu gde su zastali da odmore konje rečno korito je bilo široko i obale su se jedva videle. Deo puta koji su prošli bio je vrlo težak za životinje. Katkad su im noge propadale duboko u mekani pesak, povremeno su kloparali kopi-

tama po tvrdim oštrim stenama ili se s naporom penjali uz okomite presahl brzake.

Holidej je izvadio cigaru iz svoje tabakere i kresnuo šibicu. Dok mu je svetlost šibice obasjavala lice, Ras ga je netremice posmatrao.

— Jeste li kad bili u armiji — upitao je.

— Ne — odgovorio je Dok. — Zašto pitate?

— Imate nečelg vojničkog u držanju. Stav i odlučnost...

— Prevarili ste se. Sa vojnicima sam jedino igrao poker... ali, i to vrlo retko, jer mi je bilo mrsko da ih lišim njihove ionako mizerne plate.

— Ah — trgao se Ras. — Velikodušno od vas!

— Ni najmanje. Nije se isplatilo počinjati, to je sve. Ali, ostavimo to sada. Čini mi se da vašeg oca poznajem. Viđao sam ga u Fort Vilijamu.

— Bili ste tamo?

— Da, pre godinu dana. Otuda znam i Šepavog Kojota.

— Šta je on tamo radio?

— Bio je četni izvidnik. Jedan od najboljih. To je sreća za nas.

— Zašto — začudio se Ras.

— Zato što se večeras našao u samostanu i vratio jedan dug časti. On je hitnuo nož koji je pogodio Vorna. Da nije bilo njega, teško da bi vaše bekstvo uspelo.

Emi je sedela umorno naslonjena na stenu, ali je dobro čula Dokove reči. Često je imala prilike da sluša kako njen verenik pogrdno govori o Indijancima, kao da ih mrzi. Trpao ih je u isti koš sa životinjama, ili još gore, sa zverima. Dobro se sećala šta je govorio o na-

selju Komanča koje je njegova četa zbrisala u znak odmazde. Sada su zahvaljujući jednom Komanču spaseni sigurne smrti.

Holidej je povukao dobar dim iz cigare. Ras ga je pogledao sa ne-skrivenom zavišću.

— Uzel su mi duvankesu — rekao je sa prizvukom nemoćne ljutnje.

— Evo, uzmite jednu od mojih cigara. Ako imate papir, možete iseckati duvan i zaviti cigaretu. Ja pušim ovako.

— Hvala — rekao je Ras i spremno prihvatio ponuđenu cigaru. Začas je iseckao na komadu kamena u sitne končiće i zavio cigaretu. Povukao je dim punim plućima i na licu mu se ukazalo zadovoljstvo.

Emi ga je posmatrala. Možda će saznanje o Šepavom Kojotu doprijeti da se Ras izleći od predrasuda.

U tom trenutku, Emi je začula šum sličan zveckanju dečje zvečke. Zveckanje je bilo slabo čujno, ali uporno, i dolazilo je sa njene desne strane. Lagano se okrenula i pogledala u mrak, a onda se pomerila nekoliko santimetara sa mesta na kome je sedela. Vanita je sedela odmah pored nje i odmarala se naslonjena na drvo. Tihi razgovor je ponovo počeo i prigušio je dva čujno zveckanje. No, neko šesto čulo navelo je Emi da pogleda dole i vrisak joj je zamro u grlu.

Zmija zvečarka! Na samo dvadesetak santimetara od njene leve gole noge.

Strašna otrovnica se delić sekunde njihalala, a njen strelasti jezik je preteći palacao prema devojci koja se odmarala tačno na njenom leglu ispod stene.

— Ne mičite se! — Upozorio je Dok Holidej, a Ras Dou se sledio od užasa.

Holidej se munjevito mašio revolvera, ali uplašena devojka nije obratila pažnju na njegovo upozorenje. Pokušala je da klizne sa kamena pred hipnotičkim očima otrovnog reptila, i u tom trenutku zmija je napala. Njen račvasti jezik je poleteo prema goljoj nozi i devojka se uplašeno stropoštala na zemlju.

Dokov revolver je grmnuo. Zmija koja se spremala za drugi ujed poskočila je uvis, glave otromboljene na komadiću šarene kože. Pala je na zemlju i počela da se uvija u prašini.

Holidej je priskočio i dohvatio devojku za povređenu nogu. Ona se uvijala i otimala, ali je Dok grubo pritisknuo na zemlju i iz džepa sakoa i izvadio mali perorez oštar kao brijač.

— Budite mirni! — naredio joj je.

Zarezao je perorezom nogu u krug oko rane koja se nalazila malo iznad kolena. Zatim je prislonio usne na ujed i počeo da sisa, i pljuje krv izmešanu s otrovom. Emi je prigušeno ječala i plakala kao malo dete, ali su joj ječanje i plač zastajali u grlu. Htela je da ustane, jer je strah ovladao njom, ali je Dokov stisak bio nepopustljiv. Konačno se prepustila sudbini i dopustila mu da učini ono što se u tom trenutku jedino moglo učiniti. Dok je nastavio da isisava otrov pre nego što se krvotokom razlije po celom telu. Vanita je gledala skoro ne dišući. Videla je da tako

rade u njenom selu. Rana je morala da bude hitno rasečena, da deo otrova iscure zajedno sa krlju. Ostatak otrova morao se isisati i to brzo. Ponekad, ako je žrtva imala sreće, otrov je bio odstranjen iz tela pre nego što bi se razlio po telu čime je počinjalo njegovo smrtonosno paralitičko dejstvo.

Ras je sigurnosti radi teškim kamenom gnječio zmiju koja se još uvijala, a zatim je stao pored Emi i njenog spasioca, nadajući se i moleći se da Holidej uspe u svom pokušaju. Nije mu bilo važno što neki strani čovek usnama dodiruje butinu njegove verenice i što je čvrsto drži rukama. Poslednji ostaci predrasuda koji su još postojali u njemu, zauvek su nestali u nepovrat.

Holidej se posle izvesnog vremena uspravio i isprao usta vodom iz čaturice. Skinuo je sako i od svoje košulje iscepao jedan kajiš platna kojim je uvezao devojčinu nogu iznad rane. Zategao je zavoj tako jako da je Emi jeknula, ali, zavoj je morao ostati zategnut da bi sprečio cirkulaciju krvi.

— Daj moje bebe Vanita — naredio je glasno. — Obmotaj ga oko nje.

— Holideje — izustio je Ras promuklo dok se udaljavao od Emi. Da li će ostati živa?

Sve vreme dok je Holidej sisao otrov iz rane, Ras je stajao kao okamenjen, skoro umrtvijen bezizlaznošću položaja i brzinom kojom je Holidej delovao. Sada je želeo da zna.

— Računam da sam najveći deo otrova izvukao iz nje.

— Najveći deo!

— Otrovi zvečarke se brzo širi. Nisam mogao sve da isisam. Nešto se verovatno razlilo krvotokom pre nego što sam rasekao nogu, ali, to u svakom slučaju nije mnogo.

— Možemo li... nešto da učinimo?

— Možemo samo da je držimo dobro utopljenu, to je najvažnije. Kad bude jahala, moraće da jaše uvijena ćebetom. Posle izvesnog vremena dobiće groznicu, a posle toga će početi da se oporavlja... ako sam iz nje izvukao dovoljno otrova.

— Onda znači da ćemo moći da nastavimo put?

— Nemamo drugog izbora. To što je vašu verenicu ujela zvečarka, ne znači da će Lefarž i njegova banda stati i čekati da se mi smilujemo da krenemo! Pošto su svakako čuli pucanj, oni će vrlo brzo biti ovde. Moramo da bežimo odavde i to odmah.

Ras je zastenjao.

— U svakom slučaju — nastavio je Holidej — u Fort Komanču ima lekar. Ukoliko pre tamo stignemo, utoliko bolje, za nas i za vašu verenicu.

— Čini mi se da neću doživeti to da vidim — priznao je Ras Dou. Ilica još uvek bledog kao nadgrobnog spomenik. Obrisao je rukom znoj sa čela.

— Izgleda da ste nas još jednom zadužili.

Holidej je pošao nekoliko desetina metara nazad rečnim koritom

odakle su došli. Sagnuo je i pogledao trag, koji su ostavili za sobom. Tragovi su bili jasni, a nije bilo vremena da ih prekriju. Revolverski pucanj je daleko odjeknuo u tišini pustinje, i bez sumnje su Lefarž i njegovi ljudi već mamuzali konje goneći ih u bezuman trk.

— Nemamo drugog izbora — promrmljao je Dok za sebe.

— Šta?

— Naš trag je vrlo dugo vodio rečnim koritom, pa Lefarž i njegovi banditi neće više ni usporavati trk da bi proverili trag. Oni će jednostavno paklenom brzinom pojuriti ovamo, naročito posle pucnja! Ako mi nastavimo istim pravcem kao dosada bićemo vrlo brzo preteknuti, jer zbog vaše verenice moramo ići malo sporije nego dosada.

— I šta onda?

— Moraćemo da napustimo rečno korito. Možete li da preko pustinje nađete put do Fort Komanča?

— Sto mu gromova! — Zavapio je Ras.

— Dakle, možete li?

— Pokušaću!

— Onda da pomognemo curama da pojašu konje i da bežimo iz ove mišolovke — pod hitno!

— Okej!

— Ako ste pobožni kaplare, molite se bogu da banditi ne primete gde smo izišli iz jaruge. Molite se bogu da nastave gonjenje dalje uz reku.

Ras je od napetosti mucao.

— Nevolja je u tome, Holideje, što nisam pobožan.

Holidej i njegov pratilac su se vratili konjima. Emi je plakala i

drhtala. Dok je prepoznao prve simptome otrova, najpre podrhtavanje, a onda bunilo i delirijum.

— Pomozite da je stavimo na sedlo! — Uzeo je za mišicu. — Mis Sanderson...

— Vi ste... čini mi se da ste ne gde vrlo daleko.

— Mis Sanderson — ponovio je glasnije — moraćete da jašete!

Holidej i Ras su je podigli i pažljivo je stavili na sedlo. Bez pomoći njihovih ruku, Emi se povila napred. Vanita je pojahala svog konja, a Dou je priterao konja do svoje verenice, da bi joj pomogao da sedi u sedlu. Holidej je poveo grupu birajući najlakši put između crnih stena koje su ivičile obalu.

Bio je na polovini puta do ivice jaruge kad je odjeknuo Vanitin prigušen poziv.

— Dok!

Holidej se okrenuo u sedlu i pogledao u pravcu Vanitine ispružene ruke.

Nekih dve milje iza njih, u rečnom koritu, dizao se oblak prašine, iako vidljiv na srebrnastoj mesečini. Kockar je prigušio kletvu.

— Stene! — viknuo je. — Sakrijmo se iza njih.

— Zar ne bi bilo bolje da požurimo do ivice jaruge — javio se Ras Dou.

— Sa, Emi ovakvom kakva je, ne bismo stigli na vreme — odvratio je Dok Holidej. — Brzo iza stena!

Poterali su konje krivudavim stazama između kamenja ka mestu gde je jedna gomila stena pružala zaklon od pogleda sa dna jaruge. U daljini su čuli ujednačeni topot ko-

pita i prašina je maglila bistar noćni vazduh.

Emi su povelu u pravcu zaklona. Čebe je u penjanju skliznulo sa njenih ramena i dok je jahao pored nje, Ras je ponovo ogrnuo i čvršće ga pritegao. Holidej je sačekao da i Vanita zauzme bezbedno mesto iza stene, a onda je i on priterao konja u zaklon. Prošla su dva minuta. Topot je postao glasniji. Činilo se kao da tle lako podrhtava pod kopitama. Za trenutak, konjanici su usporili trk i prašina se zakovitlala oko stene iza kojih su, pognuti po svojim konjima, stajali begunci u grču neizvesnosti. Čuli su poviike bandita i trupkanje kopita zaustavljenih konja. Zatim se topot kopita nastavio.

— Prošli su nas! — rekao je Holidej.

— Znači da je uspelo! — prošaputao je Ras oduševljeno — bezbedni smo!

— Ja ne bih baš tako rekao — rekao je tiho kockar.

— Šta mislite da kažete!? Pa, otišli su!

— Uskoro će videti da dalje nema nikakvog traga i onda će se vratiti... možda će doći dovde i naći mesto gde smo zašli iz kanjona. U najboljem slučaju bar smo dobili u vremenu... kratak predah koji će nam omogućiti da se što više približimo toj vašoj karauli.

— Možda ste u pravu — rekao je Ras razočarano.

Pogledao je Emi. Lice joj je bilo pepeljastosivo. Ona se nagnula ka njemu i stisnula mu ruku.

Holidej je poterao svog ždrepcu iz zaklona. Ostali su pošli za njim ka

vrhu jaruge. Stigavši do vrha, zastali su za trenutak. Ispod njih, vijugala je klisura, i na njenom dnu suvo rečno korito, a na drugoj strani pružila se pusta, neprijateljska nepregledna pustinja.

— Hajdemo — rekao je Holidej i poterao svog konja u divljinu zakrivenu tamom.

VIII

Jahali su celu noć zaustavivši se samo jednom, kada je Emi pala iz sedla i ostala plačući da leži na mekom pesku. Dou i Holidej su sjahali da je dignu, i dok je Ras penjao na svog konja ona se priljubila uz svog verenika.

— Jahaćemo zajedno, to će biti bolje — rekao je.

Dok je vojnik uzjahivao konja iza nje, Emi mu je poklonila pogled zahvalnosti. Umesto odgovora, Ras je zagrljio rukama oko struka.

— Hoćeš li moći? — zapitao je.

Ona je klimnula glavom u znak da hoće. U toku putovanja, glava joj se klimala, a u nekoliko mahova je nešto nepovezano promrmljala. Otrov koji Holidej nije uspeo da ulagovremeno isisa iz nje, kružio je njenim krvotokom. Bio je dovoljno jak da izazove ošamućenost, bunilo, potrebu za odmorom. Uprkos njenom fizičkom stanju, Emi je ipak savršeno shvatila da sve vreme hoda po ivici smrti. Svakog trenutka mogla je kliznuti sa ivice u ponor bez povratka. Osetila je u jednom momentu da je obuzima hladnoća, i ona se priljubila bliže uz Rasa. No, otrov je najviše delovao na njenu

svest i nervni sistem! S mukora je održavala kakav takav kontinuitet, misli. Ljude i stvari oko sebe videla je kroz nejasnu izmaglicu. Činilo joj se da joj pred očima visi providna zavesa. S vreimena na vreme poželeva je da zaspi, da izgubi osećaj stvarnosti oko sebe. Činilo joj se da nema više ni trunke volje za borbu i da želi da se preda u ruke mraka koje su se pružale prema njoj. Nogu ispod utegnutoz zavoja nije osećala kao svoju. Rana od ujeda i sečenja je ključavo pulsirala, a na mestu gde su zmijini zubi podrli u meso, osećala je kao da je bockaju vrhovi noževa.

Kad su ugledali skupinu šiljastih stena, Ras je zaustavio konja. Mesec je počeo da bleđi.

— Fort Komanč je iza onih stena na jednoj maloj visoravni pokri-venoj peskom.

— Koliko ima do tamo?

— Računam da ćemo stići oko podne — rekao je Ras. — Predstoji nam dugo penjanje uz brdo.

Holidej se osvrnuo u sedlu. Iza njih je sve bilo tiho, ali je on znao da su u tom trenutku banditi već dosta odmakli u gonjenju.

Morali su čuti pucanj koji je ubio otrovnicu i znajući da begunci ne mogu biti daleko ispred njih sigurno su posle izvesnog vremena zastali pitajući se zašto ih dosada već nisu stigli.

Onda su na svaki način primetili da ispred njih nema nikakvog traga, pa su se uputili nazad rečnim koritom. Mrtva zmija otrovnica i veliki broj otisaka kopita koje su sigurno primetili bili su im dovoljan putokaz gde su Holidej i drugi be-

gunci skrenuli sa prvobitnog pravca i uputili se u pustinju.

Od tada pa nadalje, pred njima je stajao prost zadatak da na mekom pesku prate njihov trag dovoljno jasan i uočljiv.

To je bio razlog što je Holidej želio da se što pre nađe iza oštirih vrhova na kamenitim padinama mese. Tamo će biti mnogo teže otkriti i pratiti njihov trag. Do tvrđave Komanač i bezbednosti predstojao im je još vrlo dugačak put, ali, kada se izvuku iz peska i nađu se na stenjaru, Dok je verovao da će se osećati mnogo spokojniji. Morali su da Emi što pre dovedu lekaru. Mada je njeino stanje bilo nešto bolje, s vremena na vreme hvatala je groznica i zbog toga joj je bila potrebna odgovarajuća lečnička nega, sve dok im njene krvi ne iščili i poslednji atom otrova.

— Da krenemo, opomenuo ih je Dok.

Šiljasti vrhovi su se kao snop strela dizali visoko u mračno nebo kao avetinjiski prsti. Teren je postao strmiji. Na istoku su se javljali prvi znaci sivila. Mesec se video samo kao tanak jedva vidljiv krug koji nije davao nikakve svetlosti. Emi je zaspala na Rasovim rukama glave naslonjenje unazad na njegov vrata.

Nastavili su da se penju, i šiljaste stene su im bile skoro na domaku. Na nebu, sad već manje tamnom, ocrtala se šuma granatog pamukovog drveća. Iza prevoja visoravni lagano se privlačila zora i pri prvoj slaboj svetlosti Dok ih je ugledao.

Zategao je vođice i stao.

— Šta je? — prenuo se Ras.

— Konjanici.

— Do đavola...

— Samo dvojica! — rekao je Dok tiho. — Iza nas...

— Dou je dohvatio pušku.

— Stanite! — Upozorio ga je Dok. — To ne mogu da budu Laferžovi ljudi. Da su oni, bilo bi ih više nego dvojica. Ova pustinja je puna bandita i raznih protuva. Ta dvojica mogu biti bilo ko. Zato nećemo pucati na njih... sem, ukoliko oni pripucaju na nas. Pucanj puške privukao bi Lefarža i njegove ljude da dojure ovamo kao besni psi ako su nam negde za petama.

— Šta onda predlažete da učinimo? — zapitao je Ras Dou raspo-

kojno.

— Ništa — odgovorio je Dok. — Pre svega, oni su verovatno par pustinjских lešinara koji nas samo osmatraju i vrebaju. U tom slučaju, neće nas napasti jer nas ima više, već će čekati pogodnu priliku. Ako su, pak, izviđači neke veće bande razbojnika i u tom slučaju ne bi bilo dobro da se upustimo u puškaranje s njima — to bi nas samo zadržalo i privuklo glavnu bandu, pa bismo se tek tada našli u sosu.

Pogledao je Rasa da bi osmotrio kakav utisak su na vojnika ostavile njihove reči.

— Dakle — nastavio je tiho — vi ste vojnik. Šta biste vi učinili?

— Mislim da bih učinio isto što i vi — odgovorio je Dou.

— Onda krenimo — rekao je Dok.

Obišli su prvu šiljastu stenu. Zora je širila svoje sivoružičaste prste nad pustinjom.

Široko lice stene zaklonilo ih je od dvojice konjanika i Dok je življe poterao konja prema prolazu između

sledeće dve šiljaste stene i okomitoj kamenitoj padini koja se dalje dizala pred njim. U jednom trenutku, kada su prošli dve sledeće stene koje su se kao blizanci dizali ka nebu, zastao je da pogleda niz put kojim su došli. Nije spazio konjanike. To nije dokazivalo da oni nisu bili tamo, ili da ih ne prate, ali je svakako značilo da nisu previše blizu. Pošto su prošli pored strelastih stena, uspon je postao teži. Na steni granitnog porekla konjske kopite su klizile, ali, nisu ostavljale trag. Na prvom prevoju Dok je zaustavio konja. Nalazili su se više od kopljastih vrhova stena pored kojih su prošli i koji su im sada izgledali oštri kao igle. Nije video niti dvojicu zagonetnih konjanika niti Lefaržove ljude.

Na licu Rasa Doua zaigrao je trijumfalni osmeh. Dok je znao šta mladi kaplar misli: da su već skoro sasvim bezbedni. Uskoro će naići na Fort Komanč, a to znači bezbednost za sve njih, lekarsku negu za Emi i na kraju vojnu pratnju za povratak u Dezert Kat.

Radost im je razgrejala i razgalila lica. Čak je i Emi izgledala belje pri svetlosti novog dana. Kada su ponovo poterali konje ona se probudila, nagnula se ka Rasu, a onda se ispravila i jedva čujno jekнула. U glavi joj je još uvek bubnjalo. Nije osećala utrnulu podvezanu nogu, ali je ipak znala da je najgore prošlo.

Jahali su celo jutro. Nigde nisu videli dvojicu tajanstvenih konjanika, niti su čuli najmanji šum potere. Njihov pravac penjao se i dalje u visinu, preskačući preko izlomljenih prevoja, sve više uvis ka samom suncu. Ugledali su prvi znak civili-

zacije, jednu napuštenu kolibu. Pesak i prašina prekrile su skramom njene zidove od blata i balvana, a otvorena vrata ljuljala su se na vetru. Nedaleko od brvnare iz zemlje se dizao naheren drveni krst.

Podne je prošlo i sunce je počelo da se lagano spušta ka zapadu.

Izjahali su na vrh. Pred njima se pružala vetrom brisana visoravan pokrivena ravnim stenama i mestimično obrasla bokorima crvenkaste i mrke mahovine. Izbrazdan i ugašen put vodio je tačno preko sredine visoravni, vijagujući između šumarka pamukovog drveta. Pored puta, videle su se tri skupine stena, niz nepravilno poređanih borova i jedan stari ispucali i polutruo natpis koji je pokazivao pravac prema zidinama koje su se dizale na uzvišici.

Fort Komanč, i bezbednost!

Lice Rasa Doua razvuklo se u širok osmeh. Na tom licu ogledala se skoro neka vrsta ponosa kao da posetiocima pokazuju znamenitosti karaule. Čak i Emi se ozarila osmehom. Kako je jutro odmicalo, ona se sve više otimala iz grozničavog stanja. Još uvek joj je bila potrebna lekarska nega, naročito zbog noge koju je Holidej onako brzo i dosta grubo zasekao, ali bez sumnje, njeno stanje je bilo mnogo bolje.

Vanita je zainteresovano posmatrala zidine tvrđave. Na neki način, ta tvrđava je oličavala belog čoveka i njegov način života i mada sama delimično belkinja, ona se počela kolebati. Holidej je to zapazio i da bi je umirio izvadio je cigaru i zapalio pokazujući prema zidinama prstima u kojima je držao cigaru.

Imamo još jednu milju pred nama — rekao je.

Poneti njegovim gestom poterali su konje.

Put je bio prašnjav, jako ugažen. Desetine otisaka kolskih točkova ukrštalo se sa njihovim pravcem, dok su se približavali Tvrđavi Komanč.

Holidej je osmotrio tvrđavu. Ona je u svemu naličila drugim utvrđenjima u divljini, bila je izgrađena od nepečene cigle sa kulama od balvana i vratnicima od grubo tesanih dasada. Oko zidina obično su patrolirali vojnici u prašnjavim uniformama, a unutar zidina nalazilo se dugačko suncem sprženo vežbalište okruženo barakama i raznim drugim građevinama. Taj prizor je znao suviše dobro, kao što je poznao dosadu, jednoličnost i besmislenost života u vojnom garnizonu, dosadu, jednoličnost i bezličnost koju je menjao samo povremeni odlazak u patroliranje ili pojava neke bande zločinaca ili Indijanaca na ratnom pohodu.

— Moram da napomenem da to nije velika tvrđava — rekao je kaplar kao da se izvinjava. — Garnizon broji sedamdeset pet ljudi. Kao što sam vam već rekao, to je više karaula nego tvrđava. Neki ljudi su oženjeni, i tu su im i porodice. No, većina nas je neoženjenih.

Nasmešio se na Emi i ona je smogla snage da mu odgovori osmehom. U ovom momentu, radosno je dočekala pojavu tih sumornih zidina, ali se pitala da li će uvek biti tako.

Nastavili su da jašu i prišli na nekih stotinu metara od vratnica koje su stajale zatvorene.

— Ne vidim nijednog stražara da patrolira na zidinama — usudio se da primeti Dok Holidej.

Ras je prineo šake ustima i napravio trubu.

— Hej, tvrđava! — doviknuo je.

Odgovorilo mu je samo podsmešljivo fujukanje vetra. Zidovi su ostali nemi i mrtvi, u stvari, nad celom tvrđavom lebdela je neka čudna tišina. Sem fujukanja vetra, ništa se nije čulo, ni trupkanje čizama, ni izvikivanje naredbi, ni škripa točkova, baš ništa. Dou se namrštio i poterao konje još nekih dvadesetak metara. Dok i Vanita su pošli za njim.

— Halo! Fort Komanč!

Odjek njihovih reči odbijao se od zidina i zamro u šumu vetra.

— Možda svi spavaju — rekla je Vanita široko otvorenih očiju.

Dou je pogledao uzrujano.

— U ovo doba dana? To je nemoguće.

— Da nije u pitanju neka specijalna parada, pa su svi okupljeni na vežbalištu, Rase? — zapitala je njegova verenica.

→ I da ostave vratnice i zidove bez straže? — prasnulo je. — Čak i ti, iako nisi vojnik, znala bi da se to ne sme nikada desiti u jednom garnizonu! Ne... nešto nije u redu. Ne pitajte me šta je to, ali, nešto gadno nije u redu.

Dok Holidej se obratio Vaniti.

— Ostani ovde s Emi. Ja i Ras ćemo poći tamo da pogledamo.

Pomogao je Emi da siđe sa konja i Indijanka je prihvatila, a dvojica muškaraca su se lagano i sa nesposkojstvom u duši uputili ka velikim vratnicama.

Jahali su u tišini. U celom tom događaju bilo je nečeg neprirodnog, nečeg skoro pakleno stravičnog. Čak je i topot kopita njihovih konja neobično odjekivao preko utihle visoravni. Ras je bio skoro beo u licu. Možda je tvrđavu opustošila kuga. Da, to je moglo da se desi. Bolest ih je sve do jednog oborila u postelju. A samo pre nekoliko dana, on je bio tu sa Emi da bi ona upoznala njegovog oca, a tada nije bilo nikakvih simptoma i znakova epidemije. Ipak, neverovatno. Istina, kuga obično izbija sasvim iznenada...

Na desetak metara od vratnica, zastali su. Zidovi od nepečene cigle dizali su se naspram njih.

— Nema nikakvih tragova borbe — progovorio je Dok posle kratkog ćutanja.

— Šta mislite da kažete? — zapitao je Ras napeto, kao da je sama takva pomisao uvreda.

— Tako nešto se i ranije događalo — rekao je Dok ne hajući na njegovu ljutnju. — Indijanci ponekad znaju da se noću ušunjaju i savladaju posadu. Ali, to se ovde nije desilo. Nema nigde rupe od kuršuma.

Kliznuli su iz sedla i prišli vratnicama. Na jednom krilu vrata je postojao četvorougao ni otvor kroz koji je vojnik na straži imao pregled puta ispred tvrđave, te je mogao da prati dolazak svakog nepoznatog lica. Ras ga je iskoristio da proviri unutra.

— Ima li šta? — šapnuo je Dok.

— Sve izgleda normalno — rekao je kaplar promuklim glasom. Samo što nema nigde nikoga! Kao da smo došli u neku avetinjsku tvrđavu.

— Pustite mene da pogledam.

Ras se uklonio u stranu i Dok Holidej je pogledao unutra. Primetio je da je tanak sloj prašine već pokrio drvenu terasu ispred oficirske spavaonice. Prašina je pokrivala i jedna laka kola ostavljena ispod stuba na kome se obično lepršala garnizonska zastava. Ništa se nije micalo. Samo se prašina nošena slabim vetrom vrtložila na vežbalištu kojim je nekada odjekivao teški bat vojničkih čizama. Kao što je Ras rekao tvrđava je podsećala na boravište duhova.

Vojnik je provukao ruku između dva krila vratnica i otšipio ulaz. Uz Halidejevu pomoć raskrilio je vrata. Pred njima se otkrila cela scena tihe pustoši. Ušli su u tvrđavu i došli do praznog prostora u sredini. Jedno isto pitanje kao da bubnja na uzbunu, kovitlala se u glavi obojice.

Šta se desilo?

Popeli su se na verandu. Drvene crvotočne dakse su šuplje škripnule pod njihovim nogama kad su se uputili prema stanu komandanta tvrđave. Bilo je besmisleno kucati na vrata, ali Ras je iz navike to ipak učinio. Niko nije odgovorio, i to ih je potaklo da žurno obidu celu tvrđavu, širom otvore sva vrata i pretraže svaku prostoriju.

Nisu našli nikoga. Čak i žene i deca više nisu bili tu. Ras je upao u spavaonicu svoga oca.

Pretražio je fioke komode i ormare. U njima nije bilo nijedne njegove lične stvarčice... njegova odela, cipele, revolver, sve je bilo nestalo. Samo je nameštaj ostao. Tako je bilo i u svim ostalim prostorijama. Sem

ostavljenog nameštaja, sve ostalo je bilo odneto. Izgledalo je kao da su stanovnici tvrđave morali da je napuste i da su sa sobom uzeli samo ono što su mogli da ponesu.

Izašavši na verandu, ponovo se sreo sa Dokom.

— Otišli su u velikoj žurbi — zaključio je Dok.

— Ali, zbog čega? — zapitao se Ras Dou žestoko.

— Rase, šta je sa ženama i decom? Kuda je trebalo da odu za slučaj neke opasnosti?

— Njih je u tom slučaju trebalo otpratiti u veliko utvrđenje San Domino. Ali... ako je neka opasnost zapretila tvrđavi, onda... pa eto, oni ne bi ovako jednostavno svi otišli kao da su pobegli! Žene i deca bi otišli u bezbednost tvrđave San Domino, ali ne i vojska!

— Ma šta da je razlog, ne sviđa mi se da ovde suviše dugo ostanemo — rekao je Holidej. — Dovešćemo žene ovamo. Emi se može odmoriti sat, dva, a za to vreme mi ćemo potražiti nešto hrane za put. Posle toga ćemo krenuti za Dezire Kat.

— Bez vojne pratnje?

— Ne možemo dobiti vojnu pratnju iz puste tvrđave — rekao je Dok bez okolišenja. — S druge strane, ovde ne smemo ostati dugo. Možda smo zavarali Lefarža i njegove ljude, ali, postoji mogućnost da su kasnije ipak nabasali na naš trag. Moramo da iskoristimo stečenu prednost i da odmaglimo.

Prišao je vratnicama i dao devojkaма znak da uđu unutra.

One su zbunjeno ujahale u tvrđavu, i Dok je zatvorio vrata za

njima. Sjahali su u dvorištu tvrđave u kojoj je vladala tišina groblja. Dok bez okolišenja. — S druge ta... — Šta... šta se desilo?

— Ne bih znao da kažem — rekao je. Bili smo u komandantovoj odaji, ali tamo nismo našli nikakvo pisano naređenje, nikakav dokument kuda su svi otišli. U svakom slučaju, nema nikakvog predmeta ili bilo čega što bi nagoveštavalo šta se desilo. Sve izlazi na to da su se, iz nekog nepoznatog razloga, jednostavno pokupili i otišli. Zašto? ...to ostaje da se nagađa. Ako je predstojao neki napad, pa su pokupili žene i decu i odveli ih nekuda, to bih mogao da razumem. Ali, muškarci su otišli. Svi do jednog. Razumeo bih da su ostavili makar jednu malu grupu da vodi brigu o tvrđavi... ali, nisu!

Popeo se uz lestvice na vrh zida do drvenog ispusta koji je služio za patroliranje po zidu. Upravio je pogled prema horizontu odakle su došli. Tamo se nije micalo ništa. Zatim je pogledao kola koja su stajala ispred doktorove ambulante. Ras je prao Eminu nogu. Gola koža se belasala na suncu.

— Ona... je lepa, zar ne? — Zapitala je zainteresovano Vanita koja je u međuvremenu prišla.

— A-ha.

— Misliš li da je... vrlo lepa?

On se osmehnuo.

— Pa... — stavio joj je ruku na rame i pogladio je po dugačkom biču kose — lepa je, ali i ti si vrlo lepa.

— Ona ti je vrlo zahvalna — nastavila je. — Na neki način, ona je vezana za tebe.

— Kao i ti? — Osmehnuo se Dok.

— Da. Ti imaš pravo na nju, a ona te hoće. Ja to vidim.

— Vanita, ja sam je spasao iz ruku bandita i ona mi je zahvalna. Ali, to je sve. Ona voli svog verenika Rasa. Kod belih ljudi je to drukčije nego kod Komanča.

— Sve vreme dok sam bila s njom govorila je samo o...o tebi!

— Ne luduj — nasmejao se Dok zabavljen razmišljanjima Indijanke koja ni u tako teškoj situaciji nije mogla da na život ne gleda kao ženka. — Ja sam kockar pustolov, revolveraš, čovek bez budućnosti, a ona je iz poštene i bogate porodice. Ugledne porodice.

— Ako žena želi nekog čoveka — rekla je vatreno — nije je briga ko je i kakvog je porekla.

Dok je pomilovao po kosi, i Vanita mu je pošla u zagrljaj. No, Dok je zadržao blago.

— Ja hoću tebe, Holidej — promrmljala je izgubljeno.

Holidej se ponovo nasmejao. — Ono što važi za devojkicu iz ugledne i bogate porodice bledolikih, važi i za tebe. Čovek kao što sam ja nije pogodan ni za jednu ženu...i zato ne misli na to. Kad se izvučem odavde, ti ćeš sebi naći dom i zaboravićeš me.

Vanita ga je gledala u oči. Htefa je da odmahne glavom, ali je on prekinuo.

— A sada, dia mislimo o važnijim stvarima. Ono tamo dole mislim da mora da je kuhinja — pokazao je prstom jedno zdanje od balvana. — Imaš pravo da ukradeš nešto hrane za nas. Uzmi sve što nađeš. Mora biti da je negde nešto ostalo.

— Dobro — rekla je razočarano.

Posmatrao je kako hitro klizi prašnjavim dvorištem prema kuhinji. Setio se pretpošte noći i osetio da mu kičmom prolaze žmarci. Osmehnuo se i odmahnuo glavom. Čovek koji je bude imao, svakako neće nedostajati ljubav, pomislio je i uputio se ka Rasu.

— Kako je Emi?

— Oseća se bolje, bar tako kaže — odgovorio je Ras.

— Nije mi više toliko mutno u glavi — dodala je Emi.

Holidej se sagnuo i dodirnuo joj nogu. Emi ga je iz blizine gledala dok je kritički pogledao ranu od zaseka i oteklinu oko njega.

— Tamo imamo jedna laka kola rekao je. — Mislim da bi bilo dobro da vas smestimo u njih.

— Mogu da jašem kao i vi ostali — usprotivila se devojkica. — Nisam invalid.

— Iskoristićemo kola — rekao je Dok tonom koji nije trpeo pogovora. — Vi i Vanita se možete voziti u njima. Poći ćemo odavde pravo u Dezert Kat, bez zastajanja...i to vrio brzo.

Ras joj je pomogao da ustane. Ona je počela da hramlje i prihvatila se za njega.

Dok je obrisao znoj sa čela. Preko zidova utvrđenja, sunce je grejalo žestoko. Biće to vruć dan. Prašina pod kopitama biće vrela kao uzareni pepeo, a sunce će pržiti kao vrela peć. Sve u svemu, pravi pakao.

IX

— Do vraga! — prasnuo Lefarž besno.

Prošlo je već četiri časa od ka-

ko su prošli pored šiljastih stena. Stajali su i gledali stenama popločanu padinu koja se dizala pred njima skoro do pravog neba.

— Proklete stene. — Poceo je glasno da razmišlja. — Na tom terenu tesko ćemo moći da pratimo trag.

— Gde mislite da su se uputili! — rekao je Grivs sumno ispustajući duvanski dim.

— Možda se koriste ovim kamenjarom da zametnu trag, i da nas se otresu — primetio je Lefarž.

— A znate li šta je na toj visoravni?

— Ne. Šta hoćeš da kažeš?

Lefarž je zapalio cigaretu. Kao i ostali, i on je bio pokriven prašinom. Proveli su noć u bezuspešnom traganju. Najpre su odjahali suviše daleko da bi otkrili da ne slede trag begnuca, nego da bezglavo jure rečnim koritom. Zbog toga su bili prinuđeni da se vrate svojim stopama i Džefer pri tome srećom primetio ubijnu zmiju. Posle toga su dosta lako našli tragove, ali se posle izvesnog vremena trag usmerio ka šiljastim stenama, a iza njih pesak je počeo da se smenjuje sa stenovitim tlom, stene su sve više osvajale, pa je razaznavanje tragova postalo sve teže. Sada su se nalazili na ivici dosta okomite padine, sastavljen je izgleda isključivo od stana... i verovatno bez tragova koje bi dalje mogli pratiti.

— Hoću da kažem — rekao je Grivs kao da mu je dosadno što mora da govori — da taj put vodi u Fort Komanč, a onaj momak sa Sandersonovom devojkom je bio oficirčić.

— Što znači da smo nadrljali — promrmijao je Džefer. — Ne možemo jurnuti u tvrđavu za njima.

— Možda bismo mogli da im postavimo zasedu na povratku iz tvrđave u Dezert Kat — izložio je Grivs ideju koja mu je došla na um.

— To bi bilo fino — rekao je Lefarž cinično. — Da ponovo ugrabimo devojkicu i naplatimo otkupninu... ali, ima jedna sitnica! Onaj vojničić nije budala. Svakako će izdejstvovati oružanu vojnu pratnju.

— Mogli bismo im preprečiti put — dodao je Bošer svoje mišljenje.

— Za slučaj da pratnja ne bude velika. Lako bismo ih pročistili iz zasede ako ih ne bude mnogo, i onda bismo zgrabili devojkicu.

— To nije rđav plan, gazda — rekao je Frejzer. — Nije nam preostalo mnogo drugih mogućnosti. Zbog ovih stena nećemo moći da pratimo njihov trag, a sem toga, oni su u svakom slučaju već stigli u Fort Komanč... ako je tačna pretpostavka da su se tamo uputili. Imamo samo jednu šansu da se dočepamo Sandersonovog novca... a to je da se dočepamo devojke. Nas je petorica. Ne verujem da će iz tvrđave poći cela četa, samo zato da bi pratila jednu devojkicu do grada.

Lefarž se zagledao u stenovitu padinu ispred njih.

Od uzdržavanog besa krv mu je burno pulsirala u slepoočnicama. Nije bilo sumnje da je, ako su se begunci dočepali Fort Komanča, njegova sudbina zapečaćena. Oni će odmah obavestiti vlasti o njegovoj

uloži u otmici, a ta vest će za kratko vreme stići do Dezert Kata. Stoga je i on morao nastojati da se dočepa Sandersonovog novca i što pre digne jedra.

Možda više neće smeti da promoli nos u Dezert Katu, ali, na Divljem zapadu je bilo i drugih gradova gde se moglo živeti. Posle nekog vremena provedenog u pustinji u novom skrovištu, mogao je otići negde i početi život iz početka. A za to je bio potreban novac.

Spustio je pogled na tle i bez mnogo nade potražio tragove, ali, nije našao ništa. Na tvrdom kameanu nije se videla ni ogrebotina. Pitao se da li da se upute pravo prema Fort Komanču i da beguncima eventualno preseku put pre nego što stignu tamo. Ali, odmah je odbacio tu pomisao. Begunci su bili suviše daleko ispred njih i da bi taj poduhvat uspeo.

— Dobro — složio se najzad. — Idemo na put, pa ćemo tamo negde postaviti zasedu...

— Lefarže! odjednom se iz daljine začuo nečiji glas.

Vođa bandita se mašio rukom za dršku revolvera.

— Ko je to sada...

— Lefarže! — ponovo se začuo isti glas. Onaj ko je dozivao nalazio se levo od njih u stenama. Lefarže, ja i moj drug dolazimo tamo! Ne pucajte... dolazimo kao prijatelji!

Lefarž je ukočenim pogledom zurio u dva čoveka na konjima koji su se s obližnjeg prevoja uputili ka njima. Obuhvatio je kratkim pogledom svoje ljude. Svima je ruka počivala na dršci revolvera, spremna

da potegne oružje i raznese u komade dvojicu nepoznatih.

— Pustite ih neka pridu — naredio je Lefarž svojim ljudima brižno. — Neka niko ne puca dok ja ne kažem.

— Ko bi, do đavola, mogli da budu ti ljudi? — promrmljao je Grivs nervozno.

— Ma ko da su — poznaju me! — procedio je Lefarž kroz stisnute zube.

Konjanici su birajući pogodan put silazili niz padinu. Lefarž je zažmirio očima upinjući se da ih prepozna. Ali, nije mogao da se seti njihovih lica. Te ljude nikada nije video u svom životu, bar je u to bio uveren.

— Ovo mi se ne dopada — progovorio je Grivs hrapavim glasom. To bi mogla da bude neka zamka! Možda ih ima još!

— Drži ruke dalje od revolvera — obrecnuo se Lefarž na njega. Ako bi bila u pitanju klopka, oni ne bi dolazili ovamo i izlagali se opasnosti.

— Nadam se da ste u pravu gazda! — rekao je Grivs pomirljivo.

Došljaci su zaustavili svoje konje na desetak metara od grupe gonilaca.

— Ko ste vi? — viknuo je Lefarž na njih strogim glasom.

— Moje je ime Ed Zenk a ovo je Lejf Ganter — rekao je onaj viši. — Mislili smo da bi trebalo da malo porazgovaramo.

— O čemu?

— O osobama koje gonite — rekao je Ganter značajno.

Banditi su se zgledali.

— Otkuda znate ko sam ja? — zapitao je Lefarž. — Nikad vas u životu nisam video.

— Zar ne zapažate ljude koje služite u vašem salunu — nasmešio se Ganter...

— Kada je to bilo?

— Pre nekoliko godina, Lefarže. — Ganter je važno šmrknuo. — Ja se vas dobro sećam.

— A šta biste hteli da porazgovarate o osobama koje pretpostavljate da gonimo. Lefarž je napravio masku na licu, ali je budno motrio na sagovornike.

Ganter se osmehnuo.

— Dopustite da vam ispričam sve od početka.

Uprkos neprijateljskom izrazu na licima petorice bandita, Ganter i Zenk su izgledali krajnje samouvereni.

— Biću sasvim otvoren zato što u ovom momentu to neće ništa smetati. Vi niste školska dečica koja su u nedelju pošla u crkvu nego grupa razbojnika. Jedan varoški kicoš i jedna devojkica oteli su vam dve osobe i vi ih sada progonite. U svakom slučaju, znajte da ne ličite na policijsku poturu.

Ganter se nasmejao glasno, svojoj priči, ali se Lefarž samo bezizrazno osmehnuo.

— Tako dakle... procedio je Lefarž. Mi smo banditi.

— To i jeste razlog što mogu otvoreno da govorim s vama. I mi nismo s one poštene strane zakona. U stvari, mi smo... da kažem trgovci... tačnije rečeno trgovci oružjem. Prodajemo onome ko nam ponudi najbolju cenu... belcima,

otpadnicima od društva, Indijancima. Jesam li bio dovoljno jasan?

— A-ha.

— Drugim rečima — umešao se Grivs, vi ste šverceri oružja.

— Daa — Ganterovo lice se smračilo neprimetno. — Da nastavim moju priču... mi smo se bavili svojim poslom i nismo nikoga dirali, a onaj nalickani, varošanin je naišao i ubio našeg ortaka. Sem toga, uzeo je nešto... nekoga ko pripada nama.

— Jednu indijansku devojkicu — dodao je Zenk.

— Ta devojkica je bila deo cene za puške koje smo prodali Komanchima severno od tvrđave — nastavio je Ganter. — Onaj kicoš je uzeo i odmaglio. Imali smo dosta teškoća da pratimo njihov trag, pa smo se vratili na poštansku stanicu gde je taj čova oteo devojkicu od nas. Bilo je potrebno dosta ubeđivanja, ali vlasnik postaje je na kraju propevao. Rekao nam je da taj čova traga za nekom diližansom i da je pošao da traži tragove na grebenu u blizini stanice. Mora da je napravio krug i vratio se tamo da nastavi ono zbog čega je došao. Pošto smo našli njegov trag, pošli smo za njim. Trag je vodio u rečno korito. Dunula je oluja i izbrisala trag... pa smo morali da kružimo na sve strane oko korita, jer tim pravcem su se kretali.

Pređi na stvar — prekinuo ga je Lefarž nestrpljivo.

— Već smo hteli da odustanemo — uzeo je reč Zenk — kad smo čuli pucanj. — Možda ste ga i vi čuli. Banditi su se ponovo zagledali.

— Verujem da ga je cela pustinja

čula — nastavio je Zenk. — Bilo je gluvo doba noći. Pojahali smo u pravcu odakle se pucanj čuo i videli smo da su četiri konjanika napustili kanjon. Jedan od njih bio je naš nalickani, drugi naša Indijanka, a sem njih još dvoje. Jedno od to dvoje bio je vojnik, a Inglez nam je rekao da kicoš traga za nekim oficirčićem i nekom devojkom koji su putovali nestalom dilažansom. Tako smo sračunali šta se desilo. Kicoš je našao svog vojnika i devojku, i sada su svi četvoro bežali od onih koji su oficirčića i devojku držali u zarobljeništvu.

— Nastavi dalje — podstakao ga je Lefarž.

— Pošli smo za njima... mislim nas dvojica. U jednom trenutku, učinilo mi se da su nas primetili, ali verovatno da ipak nisu, jer su nastavili dalje. Odjahali su u pravcu tvrđave Fort Komanč.

Lefarž je opsovao.

Njegova najcrnja strahovanja su se obistinila, i ako je to sve što su šverceri oružja imali da mu ponude, onda nije bilo nikakvog razloga da ih dalje sluša. No, hteo je ipak da proveriti, jer za preteranu žurbu nije bilo nužde.

— Vi ste ih, dakle, videli da su odjahali za Fort Komanč?

— Da — potvrdio je Zenk lenjo.

— Prema tome, oni su sada bezbedni u tvrđavi?

— Ne bih baš tako rekao?

— Kako to mislite?

— Tvrđava je napuštena.

— To što sam rekao: tvrđava je napuštena. A činjenica je — Ganter se ponosno osmehnulo — da smo mi u položaju da znamo i zašto.

Mi smo prodali puške tim napaljenim Komančima i poslednje što smo čuli kad smo odlazili iz jednog naselja je da su sve karaule u okolini dobile naređenje da posade i sve ljudstvo dođu u San Domino. Žene i deca su trebalo da tamo i ostanu iz razloga bezbednosti, a vojnici da se okupe i krenu u koncentričan napad na Komanče. Ono što smo videli u Fort Komanču potvrdilo je te vesti. Prema tome, kada su vaše žrtvice tamo stigle, niko im nije otvorio vrata. Morali su da se snađu sami.

— Jeli... jesi li siguran? — prošaputao je Kejn Lefarž drhteći rukama oslonjenim na jabuku sedla.

— Apsolutno siguran. — Ganter se samouvereno sagnuo napred. — Vidite, pošto smo prodali puške Komančima, mi smo se zadržali izvesno vreme u blizini, a onda smo pošli sa devojkom koju smo odabrali. Na putu smo se zadržali na mestu gde nas je jedan naš prijatelj, možete ga nazvati vezom između nas i Komanča, upoznao sa nastalom situacijom. Naoružani novim lepim „vinčesterkama“ koje smo im prodali, ratnici Komanča su počeli napade na naseljenike i vesti o tome je kao vetar doletela do ušiju komandanata u San Dominu. Oni su znali da će se Komanči dići na ustanak ako se do mognu oružja, a taj naš prijatelj, koji ima doušnika u San Dominu, rekao nam je da su sve karaule u pokrajini ispražnjene, da bi se skupili dovoljni efektivni za opkoljavanje Komanča. Mi smo, naravno, digli jedra i zbrisali.

— Razume se — rekao je Lefarž mrgodno. On nije voleo trgovce oružjem mada je i sam bio beskrupulozan razbojnik. — A zašto ste nam sve to ispričali.

— Pa — rekao je Zenk — nismo se odlučili da udarimo na kicoša i vojnika, pa smo se vratili i naišli na vas. Videli smo da tražite tragove.

— A sad da napravimo zbir — rekao je Hanter. — Pretpostavili smo da ste možda vi oni od kojih je kicoš uzeo vojnika i devojkicu. Budući da i vi i mi želimo da uhvatimo kicoša, ili onoga ko je s njim, čini mi se da bi bilo razumno da udružimo snage.

— Mi hoćemo Indijanku — rekao je Zenk. — Ona je naša. Vi tražite ostale. Pojašimo zajedno i uzmimo ono što hoćemo. Za nas sedmoricu to neće biti teško.

— Pre koliko vremena ste ih ostavili u tvrđavi — zapitao je Lefarž žurno.

— Pre nešto više od jedan čas.

— Možda nisu ostali toliko dugo budući da je tvrđava napuštena — rekao je vođa bandita. — Bilo bi dobro da krenemo odmah.

— Idemo li zajedno?

— Da — rekao je Lefarž. — Vi uzimate Indijanku, a mi one ostale.

Lefarž je osetio olakšanje. Težak kamen pao mu je sa srca. Tvrđava je napuštena što znači da niko, ne računajući begunce i dvojicu švercera oružja, ne zna za njihovu vezu sa kidnaperima. Za švercere ga nije bilo briga, jer su i oni sami bili na pogrešnoj strani zakona. A

kada se jednom dočepa begunaca, njegova tajna će sigurno ostati tajna.

Banditi su pohrlili napred i predvođeni Zenkom i Ganterom poterali su konje prema Fort Komanču. Bilo je to prljavo, zločinačko savezništvo bandita i švercera oružjem, a i jednima i drugima je bio cilj da se domognu svaki svoje devojkice i da ubiju čoveka sivoplavih očiju koji se usudio da im uzme njihov plen. Neće proći mnogo vremena, a cevi njihovih sedam pušaka biće uperene na četvoro begunaca, i pomisao na njihovu laku pobedu raspaljivala ih je da šibanjem teraju konje u bezuman trk.

Dok Holidej je gurao drugog konja da se hodom unazad uvuče na mesto pored rude lakih kola Životinja se opirala, ali je Dok rukom čvrsto držao uzdu i naterao je da se pokori. Ras je prikopčao uzde i za to vreme Dok je pomagao devojkama da se popnu na zadnje sedište. Iza njih nalazila se hrana i četiri čuturice pune vode. Za svaku sigurnost, jedno malo burence sa vodom bilo je pridodato i vezano za sedište.

Dok se popeo na prednje sedište, a Ras je otvorio vratnice. Posle malog odmora Emi se osećala znatno bolje. Dejstvo zmijskog otrova bilo je skoro prestalo. Za vreme boravka u tvrđavi, dva puta joj je ozbiljno pozlilo, ali, kao da je to bila kriza pre ozdravljenja, jer joj

se posle toga u glavi izbistrilo i opšte stanje počelo je da se lagano ali pouzdano poboljšava. Holidej je ipak uspeo da iz nje izvuče veći deo otrova, njemu je inoraia da zahvali što je još u životu.

Vratnice su se otvorile.

Holidej je švienuo bičem po konjskim sapima i kola su naglo krenula preko tihog garnizonskog vežbališta.

Sunce je još uvek besno peklo. Iznad udaljenih planina poigravala je izmaglica od vreline, i skrivala snegom pokrivene vrhove.

Pred vratnicama, Dok je usporio da prođu, a kad su se našli van zidina još više je usporio i najzad stao da sačekaju Rasa. Kaplar je zatvorio široke vratnice i potrčao za kolima.

Jednim skokom našao se na sedištu pored Doka.

Nekoliko trenutaka kasnije kola su škripala putem koji se malo niže razdvajao i skretao u pravcu Dezert Kata.

Jedva da su bili prešli stotinu metara kad je Holidej naglo zategao vođice. Konji su stali kao uko pani, i zamahali prednjim kopitama u vazduhu, a kola su se uz trzaj zaustavila u oblaku prašine.

Nije bilo potrebno pitati za razlog ovakvog Holidejevog postupka.

Tačno ispred njih, plegli po konjskim vratovima, paklenim trkom jurili su konjanici, njih sedam na broju, i u luku se približavali putu kojim su kola sa beguncima trebalo da prođu.

— Lefarž! — izletelo je Rasu, i Emi je briznula u plač.

Nisu mogli da se upuste u trku s njima. Umorni ili ne, konjanici bi u svakom slučaju stigli kola i pre ili posle, negde na putu morali bi da se sukobe s njima. Dok Holidej nije želeo da se to odigra negde na otvorenom prostoru. Postojao je samo jedan razuman odgovor na taj tok zbivanja, i on ga je bez razmišljanja dao.

Potegao je uzde nastojeći da zapregu okrene prema tvrđavi. Točkovi su zaškripali i oko konjskih nogu i kola digao se oblak prašine. Iz daljine se mogao čuti topot kopita koji se mešao sa trupkanjem njihovih konja. Kad su kola već bila okrenuta, Dok je bacio uzde u Vanitine ruke.

— Prema tvrđavi! — viknuo je, zatim je prekoračio zadnje sedište do zadnjeg dela kola, a Ras je pošao njegovim stopama sa spremnim revolverom u ruci.

Kola su jurnula. Emi je plegla po sedištu, jer su kuršumi bandita počeli da pršte oko njih. Holidej je uzeo na nišan jednog gonioca, ali ga je ljuljanje kola omešlo da pogodi cilj. Glasna psovka sletela mu je s usana kad je jedno tane pogodilo stranicu kola i bacilo mu u lice nekoliko otkinutih iveraka. Banditi su šibali konje i sve više smanjivali rastojanje između njih i njihovog plena, zasipajući istovremeno kola kišom tanadi iz „koltova“ pištolja. No srećom, tvrđava je već bila blizu.

Pred vratnicama kola su se naglo zaustavila i obojica muškaraca su skočili da ih otvore. Sekundi su leteli, i gonioци su im se sve više

približavali. Rastojanje između njih i begunaca smanjilo se na stotinak metara. Držeći revolver u ruci, Emi je drhtala i jecala. Najзад su se otvorila vrata.

— Vozi unutra! — doviknuo je Dok Vaniti.

Bošer je zaustavio konje na dvadesetak metara od ulaza u tvrđavu. Naslonivši pušku na levu podlakticu, pažljivo je nanišanio na Vanitu. Udarivši konja šakom po sapima da bi ga poterao u kas, Dok je to primetio i potegao svoj „kolt“.

Pre nego što je Bošer pritisnuo obarač, Dok je opalio dva puta. Bošerov konj se visoko uspravio na zadnje noge. Drugi metak se zario razbojniku u grudni, i on se stropoštao pod noge svog konja koji ga je istog trenutka zgazio u uskovitlanu prašinu.

Kola su kao iz katapulte proletela kroz vratnice. Dok i Ras su se mučili da ih zatvore i prepreče put banditima koji su se u tom momentu zaustavili pred ulazom u tvrđavu u oblaku prašine. Dok je zalupio svoju stranu vrata i priskočio na drugu stranu da pomogne kaplaru. Zajedničkim snagama namakli su veliki gvozdeni šip u dve kuke na vratima, i obezbedili da se vrata ne mogu otvoriti. Dok su to radili, sa spoljne strane u vrata se zarila kiša kuršuma no, srećom za begunce, vrata su bila suviše debela da bi ih tanak mogla probiti.

Holidej je potrčao na prednji zid tvrđave i čučnuo na drveni ispast koji se pružao s unutrašnje strane manje od metar ispod njegove ivice. Do tog trenutka su se banditi

povukli na udaljenost od oko pedeset metara.

Bošer je ležao u prašini u obliku bezoblične krvave mase. Ali, preostalo je još šest ljudi spremnih na sve, a protiv njih su stajala samo dva čoveka i dve uplašene žene.

Ras se popeo na zid do njega.

— Ima četiri zida...svako će zauzeti jedan od nas — rekao je vojnik zadihan od penjanja. Ali, na žalost, nemamo dovoljno oružja...samo vašu pušku, „kolt“ i revolver koji sam uzeo od Vorna u samostanu. Ali, mora biti da je negde ostao neki komad oružja. Poslao sam Emi da nešto potraži.

— Ne — rekao je Dok smireno. — Nećemo se tako razbijati. Ostaćemo svi zajedno.

— Ako makar jedan zid ostavimo neobranjen, oni će se brzo popeti — objašnjavao je Ras uporno svoju ideju.

— Vanita i Emi nisu vojnici — odgovorio je Dok odlučno. — Ako bi ostale na zidinama, začas bi ih banditi smakli, jer ne umeju da se čuvaju. Ne, nećemo to čak i da imamo dovoljno oružja za sve.

— Šta onda mislite da radimo? — zapitao je Ras resko. — Da sedimo u nekoj od zgrada i da čekamo da uđu unutra i dokrajče nas. I to ovoga puta bez greške! Kad jednom preskoče zidove i uđu u tvrđavu, možete računati da smo već mrtvi.

— Vi tako mislite?

— Da...

— Ja ne mislim tako. Sa njihovog položaja pred tvrđavom oni imaju savršen pogled na svaki zid. Čim neko promoli glavu oni ga

mogu lako pogoditi. Ne, ja bih pustio njih da se eventualno popnu na zidove i da se izlože kuršumima.

— A šta ćemo mi da radimo.

— Ostaćemo ovde. S ovog mesta lepo vidimo vratnice i možemo ih skidati kao na streljštu, ako pokušaju da se probiju tim putem... A najverovatnije je da će baš to pokušati... da se probiju na glavna vrata.

Banditi su sedeli u sedlima, pokazivali nešto rukama u pravcu karaule i nešto se između sebe raspravljali. Po svoj prilici, kovali su plan za napad.

— Organizujte dole zaklonjen smeštaj za devojke, rekao je Dok času.

Vojnik se zagledao u oči čoveku koji mu je to naredio. Odjednom se u njemu uskovitlala ljutnja, i on je zaustio da odbije naređenje i da se upusti u raspravljanje sa Dokom. On je, na kraju, bio vojnik, i njemu je pripadalo pravo da komanduje. Ali, dosada Dok je uvek bio u pravu. Spasao ih je, doveo ih dovde žive i čitave, i u svemu pokazao mnogo razumnog i logičnog duha.

Kaplar je savladao svoj ponos i odgovorio. — U redu. Zatim je potrčao niz drvene stepenice u dvorište.

Dok je pažljivo posmatrao konjanike pred tvrđavom. Dogovaranje je bilo završeno, jer su dvojica sjahali i zauzeli zaklon iza nekoliko krupnih stena, a četvorica drugih — Ganter, Grivs, Zenk i Džafer poterali su svoje konje ka vratnicama. Dok je zaključio da je od-

lučujući momenat došao. Bitka za Fort Komanč je tog trenutka počela.

X

Njihov plan je ubrzo bio jasan. Dok su dvojica zlikovaca iz svog zaklona u stenama zasipali tvrđavu olovom, ostala četvorica su pod zaštitom njihove paljbe mogli da se privuku do samih zidova. Holidej i Ras su pokušali da ih odbiju vatrom iz svojih oružja, ali pod kišom tanadi bilo je teško precizno nišani. Jedno tane odbilo je komad cigle pored Holidejeve glave i on se sagnuo, ali je drugo okrznuo kaplara po ramenu.

Ispod njih, Džafer se prišunjavao i provukao pušku kroz četvrtast otvor za osmatranje na levom krilu vratnica. Videvši cev upravljenu na njih dve, Emi je vrisnula. Džafer je opalio, namerno ciljajući iznad njihovih glava. Uplašena Emi je pulegla po zemlji u momentu kad je Džafer ispalio i drugi hitac. Tane je zviždeći odletelo u vazduh. Vanita je instinktivno okrenula revolver u pravcu odakle je došao pucanj. Revolver je grmnuo, i tane je odbilo komad iverice nekoliko santimetara daleko od otvora.

Videvši da devojkama pretila opasnost, Dok je skočio sa zida i pritrčao vratnicama. Cev puške proturena kroz otvor, njihal se levo-desno tražeći metu. Dograbilo je rukama cev puške i jako je trgnuo. S one strane vrata začuo se uzvik čuđenja. Isto tako naglo kao što je povukao napred, Dok je cev puške gurnuo nazad, kroz otvor i te-

žak drveni kundak je gurnuo Džefera u prsa.

Bandit je posrnuo unazad, i Holidejev „kolt” je provirio kroz otvor. Crni otvor cevi je zinuo preteći.

Ostali napadači, još uvek na konjima raspršali su se od vratnica. Holidej je provirio kroz otvor i povukao okidač. Džefer se zateturao unazad, pogođen u rame. Od udara taneta okrenuo se u krug oko sebe i pao na prašnjavi put. Mašio se rukom za revolver. Video je samo crnu razjapljenu cev revolvera i iza nje dva prodorna si-voplava oka. Iznenada je žučkasti crveni plamičak bljunuo iz cevi. Tane se zarilo Džeferu u grudi i on se mrtav sručio na zemlju.

Holidej se povukao dalje od otvora, jer su dvojica bandita skriveni iza stena otvorili paljbu iz pušaka. Teška zrna ispaljena iz „vinčesterke” probila su drvo oko otvora i zviždeći odletela dalje kroz dvorište.

A onda je pucnjava prestala, jer su se banditi udaljili van domašaja metaka.

Holidej se popeo uz lestvice do Rasa.

Preostalo ih je još pet — rekao je vojnik.

Na licu su mu se videli tragovi barutnog dima, a iz ramena na mestu gde ga je okrznuo metak, curila je krv.

Jedva da su imali dovoljno vremena da napune oružje, a napadači su ponovo krenuli u juriš. Ovaj put njihova paljba bila je koncentrisana na dvojicu branilaca.

Nisu gubili vreme s otvorom na vratnicama i devojke su stajale u zaklonu i nemoćno posmatrale kako njihovi verenik i prijatelj izmjenjuju paljbu u očajničkom dvoboju sa banditima.

Pošto je na zidine pucalo naizmenično pet pušaka, bilo je skoro nemoguće promoliti glavu i precizno nanišani. Banditi su to iskoristili da se sasvim približe.

Odjednom, vratnice su se zatresle.

— Hoće da izvale vratnice! — doviknuo je Ras Holideju.

Ponovo su se začuli krckanje i škripa. Stotine kilograma težine konjskih tela naleglo je vukući vratnice koje su poŕhtavale. Vezana konopcima za konjska sedla, vrata su se ljuljala pri svakom trzaju konja. Velika gvozdена šipka poskakivala je u svom ležištu. Holidej je izvirio da bi nanišanio na napadače, ali mu je jedno tane skinulo šešir s glave i odnelo ga nekoliko metara dalje u prašinu.

— Ako tako nastave, provaliće unutra! — Povikao je Ras promuklim glasom.

— Moramo računati i s tim. Uostalom, možda je bolje da uđu. — došapnuo je Holidej. Njegove reči zaglušio je nov tresak na vratnicama.

— Šta hoćete time da kažete? — prasnuo je Ras. — Kad uđu unutra mi smo gotovi. Pobiće nas!

— Od te sudbine ne vredi mnogo bežati. Vi ste vojnik, a ja revolveraš i kockar. Smrt je naš stalni pratilac i drug. Ali, brinu me ove devojke. Zbog toga sam i rekao ono malo pre.

— Ne razumem vas.

— Hvata se mrak. Ako hoće da nas likvidiraju, banditi to moraju da učine pre noći. Boje se da im pod okriljem mraka pohegnemo. Njihov konačan napad treba očekivati svakog trenutka.

— Znam to — ljutio se Ras — ali, ne znam šta da preduzmemo.

— Evo šta. Pre svega, to vam nisam rekao, ostalo nam je sasvim malo municije. Samo nekoliko metaka. Zbog toga vi morate da odigrate ulogu.

— Kako?

— Potražite municiju. Vojnici su tvrđavu napustili u žurbi... to je sigurno! Zbog toga nije verovatno da su sa sobom poneli baš sve... morali su nešto zaboraviti. Vi poznajete ovu tvrđavu.

— Da, pa šta.

U tom trenutku, banditi su ponovo uzimali zalet za još jedan trzaj, još jedan pokušaj obaranja kapije. Jedna od kuka koja je držala gvozdenu gredu labavo je visila. Dok su se spremali da potegnu užad, pucnjava se utišala.

— Gde su stajali oružje i municija?

— Oružje i municija?

— Da. Mora da je negde nešto ostalo zaboravljeno. Uostalom, da li bi vojska vukla sve naoružanje sa sobom.

— Ja... ne znam.

— Mora da su negde nešto sakrili. Potražite!

— A ako nađem?

— Onda ćemo rasporediti ovde iznad vratnica. Vi s jedne a ja sa druge. Naravno, i devojke sa na-

ma. Odatle ćemo im dati poslednji otpor. Nas je dvojica. Sve šanse još nisu propale.

— Ali, zar ne bi bilo bolje...

— Učinite ono što sam vam rekao! — Viknuo je Dok ljutito. — Nije nam ostalo još mnogo vremena! Povedite Emi da vam pomogne... a Vanitu pošaljite ovamo kod mene!

Ras je pohitao niz stepenice. Ozbiljnog izraza lica, Dok Holidej je posmatrao pregrupisavanje bandita za poslednji pokušaj obaranja ulaznih vratnica. U stvari, više je naslućivao šta rade, nego što ih je video, jer nije smeo da promoli glavu iznad zida.

Ovaj put će im sigurno uspeti da se probiju. Vratnice su se već ljuljale, i bio je potreban samo jači udar i one će pasti.

Samo da Ras nađe municiju. U tom slučaju, ipak bi mogli da prihvate igrú. Pogledao je preostalih pet metaka koje je držao u ruci. U stvari, samo je jedan smeo da ispali na napadača, a ostala četiri bila su namenjena njima. Bolje smrt od metka nego smrt u mukama. On lično odavno je bio pripremljen na takav kraj, ali, sa devojkom to nije bio slučaj. Bile su mlade i željne života.

Kad napadači prodru unutra, sve će biti brzo završeno. Bar što se tiče njega. Sa punim revolverom, nekoliko metaka u pušci i pet metaka u rezervi, nisu se mogli nadati da će odbiti pet prekaljenih bandita, ukoliko se ne desi čudo.

Vanita se popela na zid i čučnula pored njega. On joj je pružio

pušku i istovremeno dodirnuo rukom po ramenu.

— Pazi, puška je puna.

— Da.

— Ispali jedan hitac na njih.

— Ali...nemamo municije. To je šteta.

— Jedan metak manje ili više ne znači ništa, ako se ne javimo s vremena na vreme, dosetiće se da smo kratki s municijom. Treba učiniti da im to ne padne na pamet. Samo pazi, ne izviruj mnogo.

— Dobro — rekla je ona poslušno.

Izbacila je pušku preko zida i bez nišanjenja ispalila dva hica.

Banditi su se zbunjeno uskomešali, i poterali konje bliže vratnicama da bi strelcu sa palisada onemogućili da ih gađa. Za to vreme iza Dokovih i Vanitinih leđa, Ras i Emi su trčali preko dvorišta od jedne do druge zgrade. Očigledno da nisu našli ništa, jer je Rasovo lice bilo smrknuto. Zaustavili su se pred vratima jedne zgrade od nepečene cigle.

Dok je čuo da se iza vratnica banditi dogovaraju kako će složno u isti mah zategnuti konopce i srušiti vratnice.

Ras je našao vrata zgrade zatvorena. Osvrnuo se oko sebe ne bi li našao neko oruđe pogodno za razvaljivanje i ugledao jednu metalnu šipku sa zašiljenim vrhom. Dograbio je i zario u procep između vrata i dovratka. Nalegao je svom snagom na šipku i brava je pukla.

— Evo ih kreću — rekao je Holidej ozbiljno.

Vanita se šćućurila uz zid stežući pušku. Dok je učinio isto. Ali,

nisu pucali. Sada je svaki metak trebalo štedeti.

Pljusak kuršuma sručio se na zid. Banditi su iz zaklona štitili svoje. Vanita je osetila da joj je, jedno tane prosviralo pored uha. Ljut miris baruta mešao se sa prašinom koja se dizala pod nogama banditskih konja. Banditi su poterali konje u trk. Uzimali su zaiet.

Odjednom, trzaj. Zid na kome su čučali Dok i Vanita uzdrhtao je kao da se zemlja potresla. Nastalo je lomljenje, cepanje dasaka i škri-pa gvožđa. Velika gvozdena šipka zvečeći je ispala iz svog ležišta, a vratnice su na šarkama nahereno visile. Još jedan trzaj i gomila polomljenih dasaka i greda sručile su se u oblaku prašine.

Put u tvrđavu bio je otvoren.

Ras se pojavio na vratima s izrazom razočarenja na licu. Pogledao je u pravcu Doka i odmahnuo glavom, a odmah zatim pogled mu se zadržao na razjapljenim vratnicama. Holidej mu je mahnuo rukom da pohita i on je dograbio Emi za ruku i potrčao ka zidu. Dok su se banditi pripremali za upad, on se uzverao uz lestvice vukući verenicu za sobom.

— Ništa? — zapitao je Dok reda radi mada je odgovor pročitao na Rasovom licu.

— Ništa — potvrdio je vojnik. — Ostalo mi je još samo tri metka u revolveru.

— Ako dobro nišante to će biti dosta — dobacio je Dok više da bi utešio devojke nego što je to zaista mislio. — Evo vam još dva...njih upotrebite u krajnjoj nuždi. — Do-

dao je pogledavši značajno kaplara.

Ras ga je gledao netremice. Shvatio je šta je kockar mislio kada mu je pružio dva dragocena metka. Trebalo je da u odsutnom momentu, kad više ne bude nikakvog izlaza, dokrajči Emin i svoj život. Umesto životni saputnik koji će sa tom divnom i ljupkom devojkom deliti radosti života, trebalo je da bude njen dželat. Grč očajanja stegao mu je želudac. No, bolje i to, nego ponovo pasti u ruke Lefaržu i njegovim krvoločnim ubicama. Pogledao je metke i grč očajanja stegao mu je želudac.

— A...vi...? — promućao je.

— Imam i ja dovoljno...čak jedan, više nego vi. Dakle pazite, to vam je poslednja rezerva.

Nastala je tišina. Obe devojke su intuitivno osećale da se događa nešto vrlo značajno u njihovom životu. Instinktivno su odbijale pomisao da je došao kraj, ali su shvatile da je situacija bezizlazna, i da od svojih zaštitnika ne mogu da očekuju nemoguće.

U tom trenutku, večernji vetar je sasvim oborio krila vratnica i kao da je to bio znak za napad, pehorica konjanika su jurnuli ka ulazu kličući indijanske bojne pokliče. Pucali su iz svih oružja i kiša olova je zasula deo zida gde su zgrčeni ležali begunci. Posle nekoliko sekundi stigli su do vratnice i tek onda je nastao pravi kaos. Braniooci su u tren oka ispalili ostatak municije i koje od udara kuršuma koje od trupkanja kopita digao se oblak prašine koji je sasvim zaklonio vi-

dik. No, već posle nekoliko sekundi braniooci su utrošili skromni ostatak municije i sada su oko vratnica suvereno vladali banditi. Pucali su i urlali kao pomahnitali, ali su, budući da sa zidina nije bilo odgovora, počeli da shvataju da braniooci više nemaju čime da se brane. Osećaj bliske pobede dao im je krila i oni su na zidine izručili nov plotun metaka. No, baš u tom momentu, desilo se nešto iznenađno, kao grom iz vedra neba. Njihove pobedonosne pokliče i prasak metaka nadvisio je piskav isprekidani ratni poklič Komanča i kroz širom razjapljena vrata tvrđave na zbušnjene bandite ustremio se jedan konjanik odeven u vojničku bluzu i pantalone od jelenske kože, ukrašene tankim rojtama. Pre nego što su se banditi pribrali i kroz oblake prašine i barutnog dima jasno videli ko je iznenađni napadač, usamljeni konjanik se već našao usred meteža i iz neposredne blizine ispalio nekoliko hitaca na napadače.

Banditi su suviše kasno shvatili šta se događa. Lefarž je povikao u znak opomene i u magnovenju opalio na napadača hitac iz revolvera., ali je bilo kasno. Zenk je već ležao mrtav na zemlji, a teško ranjenog Grivsa poleglog po konjskom vratu njegov konj je poneo iz meteža dalje u dvorište. Grivs se skljkao iz sedla, ali nije izvukao noge iz uzengija i konj je nastavio da ga vuče po vežbalištu sve dok se nije zaustavio pored stuba za zastavu.

— Šepavi Kojot! — povikao je Holidej. — Pucajte Rase!

Ne čekajući da ga Ras posluša Dok se uspravio na svom mestu i bez mnogo nišanjenja ispraznio magacin svog „kolta“. Ras mu se pridružio i dvorište je potresla uraganska paljba. Hici iz „koltova“ napadača slivali su se u neprekidni prasak sa pucnjavom iz oružja branilaca. Ganter se kao džak srušio s konja, a za njim i četvrti, bandit. Pogoden na dva mesta kuršumima bandita, Šepavi Kojot se jedva držao u sedlu, a sa Rasovog čela slivala se krv.

Zatim je zavládala tišina. Odjednom se sa spoljne strane vratnica začuo topot kopita, Holidej je pogledao preko grudobrana. Peti bandit je bežao. Bio je to Lefarž.

Dok je dograbio pušku iz Vanitinih ruku i nanišanio. Usamljeni lihtac je prolomio večernju tišinu. Begunčev konj kao da je posrnuo, ali je nastavio trk. Holidej je ispalio poslednja dva metka, iz „vinčesterke“ ali bez rezultata. Begunac je već bio van dometa puške.

Ras je strčao niz stepenice i osmotrio bojište. Grivs je još pokazivao znake života. Ras mu je prišao i prislonio mu je cev „kolta“ na slepoočnicu!

— Nemoj! — prošaputao je ranjenik vapajućim glasom i okrenuo ka njemu posivelo lice izobličeno od bola i očajničke molbe.

— Da mu prekratim nuke? — zapitao je Dou.

— Rase, ne!

Bila je to Emi, odmah tu iza njegovih leđa.

— Šta ti radiš ovde? — zapitao je Ras. — Vрати se odmah kod one Indijanke.

Emi se setila indijanskog naselja, onog naselja o kome joj je Ras pričao da su ga zbrisali u znak odmazde.

— Rase, ako ga ubiješ... ako ga tako hladnokrvno ubiješ, znaj da je među nama sve svršeno — prošaputala je.

Ras je pogledao ranjenog bandita. Ravnodušnost prema tuđem bolu i okorelost koje je negovao svih godina vojničkog života, izgledalo je da se topi. Zurio je oko sele kroz izmaglicu prašine i barutnog dima. Činilo mu se da se ponovo nalazi u onom indijanskom selu koje je naredio da bude uništeno u znak odmazde i odakle kao da je kroz prozirnu zavesu ugledao izbezumljena, očajnička lica žena i dece čiji se život ugasio u požaru osvete i bezumnog nasilja.

Oborio je zamišljeno glavu. Možda je ipak grešio.

— Ustani Grivse! — rekao je Ras kratko. — Uhapšen si.

Holidej je međutim, pritrčao Šepavom Kojotu i prihvatio ga dok je silazio sa konja. Šepavi Kojot je bio ranjen na dva mesta ali rane, mada ozbiljne, nisu bile opasne po život. Pridržavajući se za jabuku sedla, pogledao je Holideja u oči.

— Šepavi Kojot je izmirio svoj dug prema Doku Holideju. Ispunio je zakon Komanča i sada je slobodan — rekao je ozbiljno.

— I više od toga Šepavi Kojote. Ponosan sam što sam stekao takvog prijatelja — odgovorio mu je Dok jedva prikrivajući radost zbog sretnog ishoda. — Mislilo sam da je već sve izgubljeno.

— Čekao sam pogodan trenutak da se umešam. I došao sam.

— A gde je Lefarž? — zapitao je Ras.

— Pobegao je u pravom trenutku.

— Šta?

— Ali, neće stići daleko — utešio ga je Dok Holidej. — Mislim da sam ranio njegovog konja.

Uzeo je nekoliko metaka iz pojasa Šepavog Kojota i napunio svoj revolver.

— Previjte Šepavog Kojota a Grivsa razoružajte i stavite na kola. Budite spremni da pođemo za Dezert Kat kad se vratim.

Posle toga, bacio se na leđa svog konja.

Trebalo je pohitati. Lefarž nije mogao pobeći daleko na ranjenom konju, ali, hvatao se sumrak, kad gonjenje postaje opasno za gonioca.

•

Uputio se preko visoravni prateći trag krvi koji je za sobom ostavljao konj vlasnika saluna.

Naišao je na mesto gde se Lefarž zaustavio i gde je skrenuo sa glavnog puta u pravcu jedne skupine stena. Iza njega, prema rumenilu zapadnog neba, iz tvrđave se još uvek dizala izmaglica najsitnije prašine koja se nije bila slegla.

Holidej se bez dvoumljenja uputio ka stenama.

Pola milja dalje, ugledao je u prašini veliku lokvu krvi, a malo dalje od mrlje od krvi koju je pesak već bio upio, zgrčeno telo Lefaržovog konja.

Kockar je smireno sjahao iz sedla.

Niz otisaka čizama udaljavao se od palog konja u pravcu stena. Po svemu sudeći, Lefarž je tamo potražio zaklon.

Holidej je digao glavu i zagledao se u njih. Sve je bilo tiho. Ako je bio tamo, Lefarž nije nameravao da otkrije tačno mesto gde se nalazi.

Izvadivši revolver iz futrole, Holidej se popeo do prvog, najbližeg grebena. Bio je to jedan uzani niz stena, nalik na ispušt po kome se moglo hodati, a na kraju tog ispusta nalazio se tesan ulaz u neku pećinu. Uputio se prema ulazu, pazeci da pri hodu ne pričini nikakav šum. Došavši do otvora, priljubio se leđima uz stenu, a cev „kolta“ uperio je u tamu koja je vladała unutra.

Niko nije opalio metak na njega.

Holidej je kao senka kliznuo unutra. Bila je to dugačka uzana pećina, više nalik na hodnik, sa hiljadu udubljenja i ispupčenja. Na zidovima su se nalazili stari indijanski crteži. Osećao se jak zadah vlage i truleži.

Ne obazirući se na polutamnu koja je unutra vladala, pošao je dublje u pećinu.

Bilo je to jedno od onih mesta gde se Lefarž mogao odlučiti da se sakrije u nadi da se niko neće setiti da ga tu potraži. Holidej je korak po korak zalazio sve dublje. Vidljivost je bila sve slabija, a teren pod nogama skoro klizav od vlage.

Izvesni ljudi imaju neko šesto čulo da predosete nastupanje nekog događaja, i Dok je bio jedan od njih. Mnogo puta mu se to desi-

lo kada je za zelenim stolom, bez ikakvog povoda odustao od igre. Činio je to, jer je osećao da protivnik ima bolje karte od njega, i ta njegova neshvatljiva i neobjašnjiva moć predviđanja donela mu je slavu nepobedivog kockara. I sada u toj pećini, Holidej je imao neki neobjašnjiv osećaj da su se uloge na neki način izmijenile.

Ušao je u pećinu kao lovac, a sada ga je obuzimala neizvesnost bliska osećanju ugroženosti, svojstvena samo progonjenima.

Zastao je. Uprkos hladnom čeliku revolvera, dlanovi su mu se znojili. Znak nervoze koje Dok nije voleo.

Lagano je okrenuo glavu i začuo usiljeno blag, skoro nežan glas Kejna Lefarža.

— Držim te na nišanu. Revolver ti je uperen tačno u leđa, kicošu!

Mora da se skrivao u nekom od mnogobrojnih otvora i udubljenja kojih je u pećini bilo na stotine i čekao da Holidej prođe pored njega, a onda da mu zađe za leđa.

— Lefarže! — rekao je Holidej tiho, ali pećina je odjeknula kao da je viknuo s brda na brdo. — Lefarže, ti si gotov! Svi tvoji ljudi su mrtvi! To jest, svi sem jednog, ali i taj jedan neće živeti dugo. Tek toliko da ispriča sve o svim tvojim zločinima za koje se dosada nije znalo. Prema tome, ne ginu ti vešala.

— Dobar si trik smislio. Ostavio si jednog čoveka iza nas, da nas napadne s leđa, kad se najmanje nadamo. Mogao bi u vojsci postati veliki strateg... kad bi poživio

duže. Na žalost, nećeš dugo, jer su ti minuti odbrojani.

— Odbaci taj revolver i predaj se... Odvešću te u Dezert Kat gde će ti se pošteno suditi.

Lefarž se nasmejao glasno.

— A, ne kicošu! — prasnulo je. — U stvari, ti i nisi u položaju da možeš da se pogađaš! Možda imaš revolver u ruci, ali ja tebe držim na nišanu. U leđa, tačno tamo gde je srce... a prst mi je na obaraču. Treba samo da pritisnem.

— Zašto onda ne pucaš?

— Imam razloga, lepotane. Ako bih te ubio, pucanj bi se čuo, i tvoj oficirčić i onaj Komanč bi dotrčali ovamo. A to mi ne ide u račun.

— I šta sad?

— Imam bolji plan.

— Da čujem.

— Da se nagodimo. Ja ću izaći odavde lepo i mirno, bez svađe. Bez pucanja. Nikome neće ništa faliti. Ni tebi ni meni, obojica ćemo ostati živi i zdravi. Ja ću uzeti tvog konja i odjahati. Ti ćeš se vratiti u karaulu i reći tvojima da sam te nadmudrio i prevario. Možeš im reći da sam se prišunjavao i uzeo ti konja, dok si me ti tražio u pećini. To će zvučati dosta uverljivo i na taj način obojica ćemo iz ovog meteža izaći živi i čitavi, a tvoja čast neće biti ukaljana.

— Računao sam da ćeš mi predložiti neki takav sporazum, Lefarže.

— Ti ćeš mi, naravno, za svaki slučaj predati tvoj revolver — postavio je Lefarž meljući jezikom. — Tek toliko da slučajno ne padneš u iskušenje da mi prosviraš

metak kroz leđa dok se budem udaljao. Ja ću ti ga ostaviti u podnožju brda, tamo gde si ostavio svog konja. Tako ćeš moći dignute glave da se vratiš svojim.

— I ti bi sklopio sporazum s jednim kockarom i revolverašem.

— Bih.

— Sa čovekom koji ti je stao na žulj i uvredio te u tvom salunu pred publikom... sećaš se toga?

— Nemaš mogućnosti da biraš, lepotane! — razdrao se Lefarž promuklo. — Držim te na nišanu.

— Žalim Lefarže — rekao je Holidej mirno. — Nema ništa od tvog sporazuma.

— Ti si lud, budalo! Ja ti poklanjam život! Shvataš li šta sam ti rekao, idiote nalickani? Poklanjam ti život!

Dok je znao da je Lefarž u teškoj dilemi. On je očajnički želeo da ne bude prinuden da ga ubije, jer bi pucanj privukao Rasa i Šepavog Kojota ukoliko se Dok ne bi pojavio nekoliko minuta posle toga.

Lefarž je sve stavljao na jednu kartu, na činjenicu da će kockar i revolveraš više voleti da spase svoju glavu i da neće rizikovati pucanj koji bi za njega najverovatnije bio smrtonosan. Ali, tu su se već nalazili u sferi gde je Dok bio bez premca. Hodanje po tankoj niti rizika, za Doka je bila umetnost i zabava. Tog trenutka, on je zaboravio na smrtnu opasnost i prepustio se čari igre. Hazarderski temperament je prigušio poslednju iskru razuma u njemu. Pošto je znao da se Lefarž kocka, i on je nameravao da krene u krajnji rizik i pokuša svoju šansu u nadi da će Lefaržovo

oklevanje potrajati onaj minimalni delić sekunde koji mu je bio potreban da dobi je igru.

Okrenuo se panterski hitro i bacio se u stranu kao da skače u vodu. Istovremeno je upravio revolver prema Lefaržu.

Lefarž je ostao kao skamenjen, a onda pritisnuo obarač. Plamen je blesnuo i osvetlio njegovo uzano lisičije lice, oči pune mržnje i čvrsto stisnute iskežene zube. Holidej je osetio vreli bolni udar po levoj podlaktici i odmah zatim skoro isto toliko jak udar o kameni pod pećine. Ali, već je njegov revolver mirovao uperen na Lefarža i teški „kolt“ je bljunuo plamen.

Video je da je vlasnik saluna bolno zabacio glavu unazad, jer ga je Dokov metak pogodio u kuk. Vlasnik saluna je pao na jedno koleno i sa njegovih usana se izlila bujica najgroznijih psovki. Ponovo je pokušao da uperi revolver na Holideja, ali, ovaj je bio previše brz za njega. Njegov drugi metak poneo je Lefarža i tresnuo ga na zid pećine. Ostao je tako neko vreme oslonjen na zid, kao voštana figura, a zatim se vlasnik saluna klizeći skljkao pored zida pećine i ostao da leži raširenih ruku kao bezoblična nepomična gomila.

Holidej je prišao i nadneo se nad njim.

Lefarž je bio mrtav. Poslednji metak ga je pogodio u grudi, i krv je kao crvena mrlja počela da se širi po mokrom podu pećine. Dok se za trenutak setio mrtve zvečarke u koritu reke. Na neki način, to dvoje su, dok su bili živi, imali nečeg zajedničkog.

*

Homer Sanderson je zategao vođice i sačekao Doka Holideja i Šepavog Kojota koji su jahali malo iza njega.

Pred njima se pružalo malo parče plodne zemlje, jedna uzana izdužena udoljica na severnoj strani Sandersonovog ranča. Kroz sredinu doline tekao je bistar potok, a cela udoljica je bila obrasla sočnom bujnom travom koja se talasala kao more.

— Dakle, šta kažete na ovo? — prevaljao je lenjo skoro ne otvarajući usne što je bio način kako su ljudi govorili u južnom Teksasu.

— Odlična zemlja za gajenje goveda — rekao je Šepavi Kojot.

— Dopada li ti se? — zapitao je Sanderson direktno.

— Pa da, ali...

— Tvoja je — rekao je Sanderson.

— Ali, već ste mi dali veliku sumu novca koju ja nisam zaradio. Ja sam samo vratio dug Doku Holideju, a što se uzgred desilo da je tu bila umešana vaša kći to ne menja stvar i...

— Šepavi Kojote — rekao je Sanderson ozbiljno, skoro svečano, — moja kći mi je ispričala šta si sve učinio da ih spaseš i kolikoj si se opasnosti izlagao. Mister Holidej mi je rekao da si ti u stvari spasao njen život... omogućio si da se vrati svome domu. Moja žena i ja smo ti zahvalni, ne, više nego zahvalni. Ako ti se ova zemlja sviđa ona je tvoja, a s onih hiljadu dolara koje ti je mister Holidej dao, jer zapamti, to ti nisam dao

ja nego Dok Holidej, moći ćeš da prikupiš dosta lepo malo stado za početak.

— Pa, ako baš insistirate, Sandersonone...

— Insistiram.

— Živićete u susedstvu jednog Indijanca... divljaka! A možda i u susedstvu cele porodice Komanča. Jeste li razmišljali i o tome?

— Nisam razmišljao o tome — priznao je Homer Sanderson iskreno — ali, neću ni da razmišljam. Ni ti verovatno nisi pravio računice kad si izlagao život opasnosti za njih, pa neću ni ja. Sutra ćemo otići kod mog advokata i napraviti dokument o prenosu. Imanje će biti tvoje, biće upisano u zemljišnu knjigu na tvoje ime.

— Sutra? — zapitao je Šepavi Kojot gledajući u daljinu.

— Da sutra. Hoćeš li možda danas?

— Ne. Ne bojim se da će se Sanderson predomisлити. Neka to bude sutra, neka novi život Šepavog Kojota počne sa novim danom, sa rađanjem zore. To će za mene biti veliki dan.

Oči su mu sijale. To nije bio onaj isti Šepavi Kojot koji je pre nekoliko dana ušao u salun i Dezert Katu, već jedan drugi čovek, istog lica i tela, ali s puno optimizma u duši. Pogledom je plovio po travnoj preriji pred sobom, a na licu mu se ogledao nagoveštaj ostvarene sreće.

Dok se zadovoljno osmehnuo. — Ostavljamo te da razgledaš svoj ranč. Čekaćemo te sutra ujutro na ranču mister Sandersona,

Dok Holidej i rančer su okrenuli konje i pošli ka Sandersonovoj kući, a Šepavi Kojot se uputio prema dolini. Vlati trave milovale su mu stopala u uzengijama, i on je radosna srca osluškivao njihov zamamljivi šapat. Pregazio je potok, osluškujući sa zadovoljstvom pljeskanje kopita kroz žuboreći brzak. Ta dolina zaista je ličila na raj, njegov raj i on se osmehnuo radosno.

Taj raj našao je posle mnogo muka. Znao je da ga je zaslužio i taj osećaj zaslužene nagrade učinio mu se kao vrhunac ljudske sreće.

•

— Treba da završimo još jednu stvar — obratio se Holidej Sandersonu još uvek u mislima sa Šepavim Kojotom čija je plava bluza tonula u zelenilu doline. — Mislim na Vanitu.

— Da, rekli ste mi da se ne može vratiti u pleme.

— Tako je. Ali, ne može ostati nezbrinuta. I o tome sam hteo da razgovaram.

— Šta želite da učinim.

— Da joj nađete neko zaposlenje, tačnije rečeno, da joj date zaposlenje na vašem ranču. Ona istina vas lično nije ništa zadužila ali, ja nosim odgovornost za njenu sudbinu. Rekli ste da ste spremni da učinite sve za oslobođenje svoje kćeri. Pa eto, recimo da je to nagrada koju tražim. Primite Vanitu i mi smo kvit.

— Računajte da je to završeno. Emi mi je pričala i o toj devojci

i ja ću vrlo rado uzeti jedno takvo pošteno željade. Ali, ne smatram da sam time izmirio dug prema vama. Ono što sam rekao ostaje. Recite samo želite li gotov novac ili ček.

— Dok se osmehnuo. — I ja sam rekao svoju reč. To što ste hteli da isplatite meni neka bude svadbeni poklon za Emi. Šepavi Kojot i Vanita su namirenje mog računa.

Stigli su do mesta odakle se na udaljenosti od nekoliko stotina metara video put za Dezert Kat. Holidej je zastao kao da nešto promišlja, a onda potera konja prema Sandersonovom domu.

— Hteo bih da se oprostim od Vanite. Mislim da joj to dugujem.

Rančer je klimnuo glavom. — Biće mi drago.

Posle desetak minuta jahanja, pred njima se ukazala zgrada od crvene cigle i belo bojenih drvenih stubova. Po danu se Sandersonov dom Holideju učinio mnogo veselije nego noću, ili je to možda bio samo utisak zasnovan na ličnom raspoloženju. Na verandi pred kućom, sedeli su Emi i Vanita, i kada je Dok sjahao, Vanita mu je prišla sva ustreptala.

— Vanita, ja odlazim. Došao sam da se oprostimo i da ti poželim sreću. Ako hoćeš, možeš ostati na ranču gospodina Sandersona. To je dogovoreno s njim.

— Nećeš me povesti sa sobom? — zapitala je tužno, ali već pomirena sa takvim završetkom.

— Besmisleno je vezivati se za kockara i revolveraša, Vanita. Ti zaslužiš nešto mnogo bolje i zato ostani ovde u miru i bezbednosti.

— Da li ti to želiš?

— Da.

— Onda ću ostati. Ali, uvek ću se sećati da si me ti spasao i ostaću tvoja žena dokle god ti to želiš. Zamisliću da si ti moj ratnik koji je otišao u lov i čekaću da se vratiš.

Holidej se osmehnuo. Ipak mu je godilo što mu jedno ljudsko biće izražava toliko ljubavi i privrženosti. — Zbogom Vanita!

Mamuznuo je konja i ždrebac je pokasao. Prešavši drveni most još jednom se okrenuo i mahnulo rukom Vaniti i Emi. Devojke su mu otpozdravile. Malo zatim, konjanik je zamakao za šumarak pamukovog drveta.

Dva dana kasnije, diližansa „Vels Fargo” kompanije stajala je pred ulazom u Dezert Katu. Tri putnika, čuvar i vozar diližanse čekali su četvrtog koji je za šankom ispijao poslednji gutljaj hladnog pića. Sa mirišljavom cigarom u ruci taj putnik je izašao na verandu pred salunom i pogledao levo i desno kao da želi da pri oproštaju od Dezert Kata pribere poslednje utiske za nepisanu knjigu uspomena. Nekoliko dokoličara čutke su ga posmatrali, ali on nije primećivao njihovo prisustvo. Pogled mu se u jednom momentu odvojio od Dezert Kata i digao do plavog neba u pravcu Sandersonovog ranča a zatim se vratio do diližanse koja je čekala otvorenih vrata.

Namestio je šešir na čelo, odbacio opušak cigare i pošao prema kolima. — Krenimo — rekao je vozaru.

Deset minuta kasnije, kada je diližansa zamakla za obližnji brežuljak, s druge strane grada u glavnu ulicu je ujahao čovek jedva dvadesetak godina star, odeven u dugačke džins pantalone i crnu kožnu jaknu. Pred salunom je sjahao i opipavši dršku nisko pripasanog revolvera pogledao mutnim zmijskim očima prisutne.

— Tražim Doka Holideja — rekao je suškvim neprijatnim glasom. — Čuo sam da je ovde.

Niko nije odgovorio ništa. Naslućujući neugodnu situaciju jedan dokoličar je zakoračio da se udalji, ali ga je pridošlica zadržao — Hej ti, kuda ćeš? Jesi li čuo šta sam pitao?

— Čuo sam — odgovorio je čovek nesigurno.

— Pa... poznaješ li Doka Holideja.

— Da...

— Gde mogu da ga nađem?

Upitani se uzvrpoljio. — Bojim se da... nećete moći da ga nađete... mister...

Došljak se neprimetno trgao. — Šta pričaš tupavko... Kako neću moći da ga nađem? — Govorio je osorno, skoro preteći, tako da su prisutni strepeći pognuli glave.

— Pa... tako... Nije više ovde. Otputovao je.

— Kuda? Kuda?

— Maločas... Otputovao je diližansom za Medesin Kros.

Nepoznati je besno odmahnuo rukom i kao vetar ušao u salun. Na brzinu je sručio u grlo čašu viskija i isto tako brzo izašao napo- lje, uzjahao konja i odjahao putem koji mu je uplašeni dokoličar označio.

Prošlo je nekoliko minuta pre nego što je neko progovorio. — Nisi

morao da mu kažeš kuda je oti- šao. Zar nisi video da je to neki mladi revolveraš željan slave.

— Uplašio sam se — branio se smetenjak. — Uostalom, zar to ni- je svejedno. Kad-tad, on će ga na- ći... ako ne ovaj, onda neki drugi. Zar to nije sudbina svakog revol- veraša?

K R A J

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 99

izlazi 7. avgusta 1980.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
